N°. 9734. NIEUWE AMSTERDAMSCHE COURANT. A°. 1863.

ALGEMEEN HANDELSBLAD.

ABONNEMENTSPRIJS VOOR 3 MAANDEN:
Voor Amsterdam........ƒ 7.50. Voor de overige Steden des Rijks ƒ 8.50.
De Zondags-Editie....... „ 1.50. Afzonderlijke Couranten...... „ 0.10.
Ieder loopend Kwartaal moet voldaan zijn uiterlijk op den 15den der 3de maand.

Donderdag 5 Maart.

UITGEVERS-DIRECTEUREN, GEBROEDERS DIEDERICHS.
Brieven Franco aan het Bureau Handelsblad.

PRIJS DER GEWONE ADVERTENTIËN:
Van EEN tot ZEVEN regels, behalve 35 c. zegelgeld............ƒ 1.75.
Iedere regel meer.......................................„ 0.25.
Buitengew. groote Lett., naar mate der ruimte die zij beslaan, à 25 c. per regel.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL, bevattende het Verslag van de Beraadslaging over het Ontwerp van Wet tot regeling van het Middelbaar Onderwijs, in de Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Dingsdag 3 dezer gehouden, enz.

BUITENLAND.

Engelsche Post.

LONDEN, Maandag 2 Maart (des Avonds.)

Onder de illuminatien in deze hoofdstad ter eere van het huwelijk van den Prins van Wallis met de Prinses Alexandra, zal die van het koepeldak der St. Paulskerk alle andere in zeker opzigt overtreffen.

— Aangaande den toestand van prins Alfred, meldt een telegram van Malta van gisteren ochtend 11 ure, dat de gezondheid van Z. K. H. bij voortduring verbetert, hoewel hij nog zeer zwak is.

— De hertog v. Nemours heeft te Windsor een bezoek gebragt aan H.M.

— Het eskader van den admiraal Smart, de zoogenaamde kanaalvloot, is Vrijdag avond naar Duins vertrokken, om daar de komst van Prinses Alexandra af te wachten. Tegen den 9den Maart wordt het eskader te Spithead terugverwacht om aldaar den volgenden dag ter eere van het vorstelijke bruidspaar eene luisterrijke pracht te ontwikkelen, bestaande in het bemannen der ra's, het versieren met vlaggen, festons, lantaarns, het branden van bengaalsch licht, het lossen van koninklijke saluten, enz.

— De *Times* betreurt, dat Polen niet in opstand gekomen is gedurende den oorlog in de Krim. In dat geval zouden de mogendheden den vrede niet gesloten hebben zonder voorwaarden ter gunste van Polen te bedingen. De tegenwoordige opstand is alleen het gevolg van de wanhoop en van de ellende der natie.

— De schoenpoetsersjongens, behoorende tot de shoeblack societies dezer hoofdstad, zijn ll. Vrijdag in Freemasons Hall op hun jaarlijksch feest bijeen geweest ten getale van 373. De graaf v. Shaftesbury presideerde en reikte aan eenige der verdienstelijkste knapen boekgeschenken uit. In het afgeloopen jaar hebben zij met hun schoenpoetsen £ 6222 gewonnen.

— In de fabriekdistricten heeft men gedurende de vorige week eene geringe verbetering in de vraag naar stoffen voor het saizoen opgemerkt; de prijzen hebben weinig gevarieerd.

— Van de Kaap de Goede Hoop zijn berigten ontvangen tot 21 Jan. Het staatkundige nieuws is niet van belang. Van Dr. Livingstone of de zending naar de Zambesi had men niets vernomen; alleen had men berigt, dat in het land van Moselikatse in hooge mate de kinderpokken hadden geheerscht en de ziekte zich zoo snel onder de Bamangwatos had verspreid, dat de volksstam nagenoeg was uitgestorven en de dooden niet konden worden begraven, zoodat de hyena's zich daarop vergastten; deze dieren waren daardoor zoo verstout, dat zij ook levende kinderen uit de dorpen wegroofden.

— Een bij den *Times* ontvangen brief uit New-York van 13 Februarij geeft de volgende schets van den staat der krijgszaken: Terwijl er tusschen de staatspartijen in de Unie, in de dagbladen en zelfs in de wetgevende vergaderingen van het Noorden, levendige strijd wordt gevoerd, wordt er door de wapenen der Unie weinig uitgerigt. Charleston is sterker dan men hier dacht. De tegen die stad afgezonden krijgsmagt is ontoereikend bevonden. De opperhoofden derzelve, de generaals Hunter en Foster, hebben onderling over den voorrang en over de mate van ieders gezag twist gekregen; Foster heeft daarop zijne troepen op het eiland St. Helena ontscheept, Hunter ter plaatse meester gelaten en zich weder naar Washington begeven, om er zijne grieven te openbaren en nieuwe instructien te vragen. Aan den Mississippi maakt de generaal Banks, die Port Hudson voor de Unie vermeesteren moest, weinig of geene vordering. Hij heeft geen genoegzaam aantal manschappen om eenen veldslag te kunnen wagen; en terwijl zijne troepen dagelijks in getalsterkte afnemen, groeit de krijgsmagt des vijands aan; zoodat het nu bij de Zuidelijken de vraag is, of zij niet aanvallend zullen te werk gaan en zich door het legerkamp van Banks den weg naar New-Orleans zullen banen. Te Vicksburg is de uitslag der krijgsbedrijven geheel afhankelijk van het tot stand komen der doorsnijding of kanaal, hetwelk de Noordelijken er graven, om den Mississippi af te leiden. Het werk vordert langzaam en beantwoordt tot nog toe volstrekt niet aan de verwachting. Intusschen staan de militaire operatien aldaar stil, en blijft de Mississippi gesloten. In Tennessee rust Rosencranz op de lauweren, die hij in den den slag van Murfreesborough, eenige weken geleden, op de Zuidelijken heeft behaald. Aan den Rappahannock verkwijnt het voorheen zoo sterke leger van den Potomac. Het heeft opgehouden aan de vrienden der Unie hoop, aan hare vijanden schrik in te boezemen, en zal waarschijnlijk tot verandering van lucht naar Noord-Carolina worden gezonden. Dit is eene voor de zaak der Unie ongunstige schets van den staat der krijgszaken. Zij is niet te donker gekleurd, doch het is mogelijk dat de eerstvolgende dagen eenige verheldering aanbrengen. Immers al is Charleston onneembaar, Savannah zou minder sterk kunnen worden bevonden. De Mississippi zal welligt bij Vicksburg in een ander bed te brengen zijn; en in Tennessee zal het welligt tusschen Rosencranz en Joseph Johnson tot eenen slag komen, die voor de Unie meer beslissende voordeelen zou kunnen opleveren dan die bij Murfreesborough.

— Te New-York wordt op dit oogenblik een stoomvaartuig, met name Dictator, gebouwd, hetwelk ruim 300 kamers bevat en bestemd is voor de dienst tusschen die stad en Albany.

— Berigten uit West-Indie, loopende van St. Thomas tot 15 Febr. melden, dat kapt. Semmes van de Alabama te Port Royal op Jamaica bij vele ingezetenen was ontvangen, en na eene gehouden redevoering sterk toegejuicht. Sedert had men vernomen, dat weder verscheidene Amerik. schepen door de Alabama waren vernield. Van Callao was berigt ontvangen dat eene Spaansche vloot werd verwacht om de Guano-eilanden op te eischen; men zegt dat Spanje zich Peru nog altijd als eene kolonie toekent, dewijl het dat land nimmer onafhankelijk heeft verklaard. In Chili was alles rustig en met den aanleg van spoorwegen werd veel vordering gemaakt. Guatemala verkeerde in een staat van opgewondenheid; Carrera trof maatregelen om een aanval tegen Salvador te beproeven.

Duitsche Post.

WEENEN, 1 Maart. Er worden thans niet minder dan 1400 personen door de stad gebezigd, om de oude vestingwerken der binnenstad weg te ruimen, waardoor bij de heerschende werkeloosheid aan vele handen arbeid wordt verschaft.

— Gisteren avond trad het Italiaansche operagezelschap alhier voor de eerste maal op. Mlle Patti vervulde de rol van Amina in de opera Somnambule en oogstte den luidsten bijval in. Het aantal bezoekers dezer voorstelling was zoo groot, dat velen te vergeefs pogingen in het werk hadden gesteld om haar bij te wonen.

BERLIJN, 3 Maart (des Ochtends). Het Huis der Heeren zal morgen eene zitting houden, in welke o. a. het wetsontwerp betreffende de eeresoldij aan de strijders uit het tijdperk 1813—1815 te verleenen, behandeld zal worden.

— Van eene zeer goed onderrigte zijde wordt verzekerd, dat de Heer von Bismarck Schönhausen Maandag jl. wel degelijk zijne demissie aangeboden heeft, maar dat die niet kon aangenomen worden, omdat geen nieuw ministerie denkbaar is, zonder uitgebreide concessien in de militaire kwestie.

— In de militaire commissie van het Huis der Afgevaardigden vertegenwoordigde de kolonel von Bose den minister van oorlog, en verklaarde dat de regering het beginsel der wet niet kon laten varen. Het was mogelijk, zeide hij, dat het gouvernement in punten van ondergeschikt belang toegaf, maar dit kon ten opzigte van den diensttijd van drie jaren het geval niet zijn. De aanmerking, dat de generaal von Roon zelf, in de vorige zitting, in Sept. 1862 eene schikking op den grondslag van twee jaren niet onmogelijk achtte, maakte hoegenaamd geen indruk op den kolonel.

— Een der liberale dagbladen den tegenwoordigen toestand des lands beschouwende, zegt o. a.: Wij houden ons overtuigd, dat de conventie met Rusland niet slechts gewijzigd zal worden, maar geheel zal vervallen. Of dit geschiedt tengevolge van den zoo luid geopenbaarden wil der natie of omdat ons ministerie buigt voor het verzet van het buitenland, is niet duidelijk genoeg. Wij zouden het eervol achten voor den Heer von Bismarck-Schönhausen, indien hij openlijk te kennen gaf dat de regering om de eerstvermelde reden van haar voornemen heeft afgezien.

— In de *Ostd. Post* wordt het volgende gelezen: „Wij zien ons in de treurige noodzakelijkheid gesteld om mededeeling te doen van een zwaar verlies door onze hoofdstad geleden. De laatste der Mohikanen heeft het officierscorps der garde verlaten, namelijk de eenige niet adellijke officier bij dat corps.

Hoewel nog in den bloei zijner jaren, is hij tengevolge van een gebrek aan het hart, naar men beweert, plotseling genoodzaakt geworden zijn ontslag in te dienen.

— Allerwege worden groote toebereidselen gemaakt tot viering van den 17den Maart. Des avonds zullen de bedaagde strijders uit het tijdvak van 1813—1815 de voorstelling in den Koninklijken schouwburg bijwonen. Met de voorbereidende werkzaamheden voor het leggen van den eersten steen van het gedenkteeken ter eere van Koning Friedrich Wilhelm III is reeds een aanvang gemaakt. In de nabijheid der plaats, waar het monument zal worden opgerigt, bouwt men eene tribune ten behoeve van ruim 2000 personen, benevens eene groote tent voor de Koninklijke familie, het corps diplomatique, enz. Waarschijnlijk zal de 17de Maart worden beschouwd als een openbare feestdag.

— Uit Dusseldorff meldt men, dat de beroemde opera Der Freyschütz, van C. M. von Weber, aldaar eergisteren voor de honderdste maal, en wel op feestelijke wijze, ten tooneele is gevoerd. De eerste opvoering had plaats den 14den November 1822, en vóór het einde van dat jaar werd het stuk nog vier malen gegeven, terwijl in 1823 niet meer dan zes uitvoeringen daarvan plaats hadden.

— Van de oostelijke grenzen des lands verneemt men, dat sedert onze troepen die bezetten, alle verkeer met het Poolsche gebied van Rusland heeft opgehouden; niemand wordt van die zijde toegelaten, tenzij in het bezit van een regelmatigen pas en in vele streken van Polen kan niemand een dergelijk stuk verkrijgen. De Russen hebben nimmer de policie aan de grenzen met gelijke gestrengheid gehandhaafd als thans door onze troepen geschiedt.

— Niettegenstaande de halfofficiele tegenspraak verzekert de *Dantziger Zeitung*, dat een gedeelte van het 45ste regement in den nacht van den 18den jl. de Poolsche grenzen nabij Dobrzyn heeft overschreden en gedurende ruim 6 uren de omstreken der stad heeft doorzocht.

FRANKFORT, 2 Maart. De generaal-majoor von Liel, Beijersch gevolmagtigde bij de militaire bondscommissie, zal naar men uit Munchen meldt, worden benoemd tot minister van oorlog in het Beijersche kabinet.

— De Beijersche gezant te Athene, graaf Hompesch, zal eerlang van Munchen naar Athene vertrekken. Men meent dit als een zeker kenteeken te kunnen beschouwen dat de kansen voor de candidatuur van een Beijerschen prins tot de Grieksche kroon zich in den laatsten tijd weder hebben vermeerderd.

— Uit Baden-Baden wordt gemeld, dat de regering het contract met den pachter der speelbank aldaar na 1867 niet zal hernieuwen. Hiervan heeft zij dezer dagen op officiele wijze kennis gegeven aan den Heer Benazet, den pachter der speelbank.

— In sommige kringen wordt medegedeeld, dat twee Zuid-Duitsche kabinetten de kwestie hebben geopperd, of het in het belang der veiligheid van Duitschland te regtvaardigen is, dat in de Pruissische Duitsche provincie Silezie Russische troepen gewapend doortrekken en alzoo Duitsch gebied schenden, daar dit strijdt met het beginsel der neutraliteit en Duitschland met verwikkelingen bedreigt.

Fransche Post.

PARIJS, Maandag 2 Maart.

Men is hier algemeen overtuigd, dat de zaak der Russisch-Pruisische conventie tot niets aanleiding geven zal dan tot eenige diplomatieke onderhandelingen, inzonderheid met Rusland. Pruisen toch, zoo zegt men, heeft alle verlangde ophelderingen gegeven, en het komt er dus alleen op aan om van Keizer Alexander de tot bevrediging der Polen vereischte concessien te verkrijgen. Over den vorm, waaronder aan den Czaar dienaangaande de noodige voorstellen zullen gerigt worden, zullen Frankrijk, Engeland en Oostenrijk zich nader met elkander verstaan.

— De Heer Pelletan, daartoe aangezocht door verscheidene aanhangers zijner partij, zal spoedig eene brochure over Polen het licht doen zien.

— De volgende berigten van bijzondere zijde met de uit Vera Cruz te Southampton aangekomen paketboot ontvangen, kunnen tot aanvulling der officiele berigten dienen. Behalve Jalapa en Tampico zijn ook Ichuhacan en Ilacotulpan door de Franschen ontruimd.

Al deze plaatsen zijn weder bezet door Mexicaansche troepen. Ook heeft het eskader van den admiraal Bonet het bombardement van Acapulco opgegeven, nadat het vuur vier dagen had geduurd en dat wel niettegenstaande de schepen ruim van zwaar geschut met getrokken zielen voorzien waren, en de Mexicanen slechts over eenige slechte stukken op het fort Alvaredo geplaatst, beschikken konden. De positie van den generaal Forey zal geene verandering ondergaan, alvorens die bevelhebber over toereikende strijdkrachten zal kunnen beschikken om Puebla te kunnen aantasten. Inmiddels komen te Orizaba voortdurend muilezels en andere transporten aan, hoewel verschillende daarvan met groote kosten verkregen, aanhoudend in handen der Mexicanen vallen, wier operatien tegen de transporten niet weinig door den ongunstigen toestand der wegen in de hand gewerkt worden. In den loop dezer maand hoopt de generaal Forey eindelijk in het bezit der noodige artillerie te wezen. Miramon is te Havana teruggekeerd, nadat hij te vergeefs verzocht had zich naar Vera-Cruz te mogen begeven. Zijne afwezigheid zal ruim vergoed worden door den Hr. Santa-Anna, die, naar men verzekert, spoedig van Havana zal aankomen, om met Almonte als raadsman van den generaal Forey te fungeren. Miramon vertrekt daarentegen naar Europa, even als de vice-admiraal Jurien de la Gravière, wiens opvolger, de admiraal Bosse, dien ten gevolge het bevel heeft ontvangen zich voor 15 dezer te Cherburg naar de plaats zijner bestemming in te schepen. De generaal Forey heeft met de paketboot, die op het einde van Januarij te Vera Cruz aankwam, zeer uitgebreide instructien van den Keizer ontvangen. Deze bevelen werden door een officier van den staf overgebragt, die den generaal Woll vergezelde.

— Het gouvernement heeft het berigt uit Konstantinopel ontvangen, dat de onderhandelingen, tot regeling der Servische aangelegenheid, zeer weinig vorderen, daar de Servische regering niet alleen weigert in het afbreken van sommige huizen der voorstad toe te stemmen, hetgeen voor den aanleg der nieuwe vesting wordt vereischt, maar tevens geene schadeloosstelling hoegenaamd voor dat afbreken aan de belanghebbenden wil toekennen. Het gouvernement heeft dien ten gevolge den Turkschen gezant alhier raadgevingen tot inschikkelijkheid aan de Porte doen mededeelen, ten gevolge waarvan Mehemet Djemil-Pacha binnen een paar dagen naar de Turksche hoofdstad vertrekt.

— In sommige diplomatieke kringen wordt verzekerd, dat de Heer Isturitz, nieuw benoemd Spaansch gezant, zeer spoedig weder Parijs zal verlaten.

— In de voorgaande week is hier een portret van Rembrandt, door hem zelven in 1634 geschilderd, op eene openbare veiling met de kosten voor 3410 frs. toegewezen.

— De Heer Ch. Dupin zal in den Senaat het rapport over de verzoekschriften van Algerie uitbrengen. De bisschop dier kolonie, die zich naar men weet aan het hoofd der deputatie zal stellen, is hier aangekomen. Naar het schijnt, zullen de gedelegeerden nog in den loop dezer week door den Keizer ten gehoore worden ontvangen.

— De *Constitutionnel* logenstraft heden op hoog bevel het berigt, waarbij aan de zending van den Heer Forcade de la Roquette het doel werd toegeschreven om een onderzoek in te stellen naar de wezenlijke stemming der gemoederen in Algerie. Men vindt hier die logenstraffing eene groote onhandigheid, want er is voorzeker niemand, die de bewering van den *Constitutionnel* als goede munt aanneemt, dat de Heer Roquette slechts in last heeft om de kwestie van het tonnengeld der koopvaardijschepen in Algerie te gaan bestuderen. De waarheid is, dat de Heer Roquette naar Algerie is gezonden, om met eigen oogen te zien wat er voorvalt, ten einde daarvan den Keizer verslag te geven.

— Volgens hier ontvangen brieven lijdt Prins Alfred van Engeland nog altijd aan de Grieksche koorts. Teleurgesteld en ontevreden, weigert hij hardnekkig zijne carrière in de marine voort te zetten. Al de invloed der Koningin is onvoldoende geweest om hem tot rede te brengen. Men zegt zelfs, dat de Prins op haar bevel streng in het oog gehouden wordt, daar men hem, in de opgewonden stemming, waarin hij verkeert, tot vermetele daden in staat acht.

— Op de rol van het hof van assises van het departement der beide Sèvres is voor het eerste kwartaal dezes jaars geene enkele criminele zaak ingeschreven.

— Emma Livry is thans genoegzaam geheel hersteld. Men verneem evenwel dat het corps-de-ballet niet meer op haar zal kunnen rekenen. Het vreeselijk en langdurig lijden, dat het gevolg was van de brandwonden, die zij ontving, heeft haar godsdienstig gevoel dermate opgewekt en geprikkeld, dat men haar het ernstig voornemen toeschrijft om het tooneel te verlaten en haar verdere leven in stille afzondering door te brengen.

— Het theatre des Bouffes Parisiens zal worden herbouwd en met 520 zitplaatsen vergroot.

— In Italie hebben eenige personen van de partij van vooruitgang zich tot de regering gewend met aanbod om een vrijcorps te vormen tot onderdrukking van de rooverijen. De regering heeft echter dit aanbod van de hand gewezen en in eene circulaire aan de prefecten verklaard, dat de onderdrukking dier rooverijen alleen van de wettige magt van den staat moet uitgaan, met herinnering tevens dat eene organisatie van vrijwilligers als hier is bedoeld, bij de wet verboden is en dat indien eene vereeniging van dien aard mogt plaats hebben, eene ontbinding van het corps dadelijk moet volgen. De prefecten worden dringend aangemaand om op deze zaak naauwkeurig toe te zien.

— Uit Italie gewordt ons een opmerkelijk nieuwtje. Prins de Croy-Chanel, de fantastische candidaat voor den troon van Hongarije, eischt thans het hertogdom Modena voor zich op. Waar die eisch op berust, weet men niet. Welligt is zijn eenig doel om langs dien weg van de Italiaansche regering eene kleine toelage te verwerven bij de jaarwedde van 2000 fr., die hij van de Fransche regering geniet.

Belgische Post.

BRUSSEL, Dingsdag 3 Maart.

Gisteren ten 4 ure is Prinses Alexandra van Denemarken met hare ouders en verdere aanzienlijke personen hier aangekomen. Aan het station van den spoorweg werden de doorluchtige bezoekers door de Hertogin van Brabant en den Graaf van Vlaanderen, het corps diplomatique, de civile en militaire autoriteiten opgewacht. Des avonds was er groot diner ten hove, daarna woonden de gasten de voorstelling van den Comte Ory in den schouwburg de la Monnaie bij. Heden hebben zij te Laeken een bezoek aan den Koning gebragt.

— De Prins van Pruisen is gisteren naar Ostende vertrokken, om zich naar Engeland in te schepen.

— De *Moniteur* verklaart, dat het gerucht, volgens hetwelk de Belgische regering op aanzoek van den Russischen gezant, prins Dolgorouki uit het land had gewezen, geheel in strijd met de waarheid is.

— In eene te Luik gehouden vergadering is besloten een adres tot den Senaat en de kamer te rigten, ten einde te verzoeken, dat de doodstraf worde afgeschaft.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Woensdag 4 Maart.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen eene koninklijke boodschap ten geleide van een wetsontwerp, houdende goedkeuring van eenige bepalingen van het handelstractaat met Zwitserland.

Daarna zijn de algemeene beraadslagingen aangevangen over het wetsontwerp tot regeling van het middelbaar onderwijs.

Tien sprekers hebben daarover het woord gevoerd. De Heer van der Veen acht de door de Regering gegeven omschrijving van het middelbaar onderwijs onjuist, keurt af de verpligting voor gemeenten boven de 10,000 zielen tot oprigting van minstens eene burgerschool en misprijst tevens, dat het admissie-examen op de burgerscholen niet verpligtend is gemaakt. Welligt zal hij de wet afstemmen. De Heer van Goltstein kan zich ook niet met het criterium, door de Regering tot onderscheiding van het middelbaar onderwijs gegeven, vereenigen. De Regering is zijn inziens in de omschrijving van het middelbaar onderwijs niet geslaagd en heeft niet de grenzen tusschen hooger en lager onderwijs dus afgebakend, als dit door de grondwet is verlangd. De Heer Storm van 's Gravesande voert als bezwaar aan de opneming der polytechnische school. Ditzelfde bezwaar weegt, echter in mindere mate, bij den Heer van Voorthuyzen, die mede afkeurt dat bij deze wet het technisch onderwijs beneden het geleerd onderwijs wordt gesteld. De Heer van Heemstra acht de wet vooral daarom onvolledig, omdat daarin het beginsel wordt gemist wat in den zin onzer grondwet, onder middelbaar onderwijs zij te verstaan. Hij zal een amendement voorstellen om strijd over dit beginsel uit te lokken. De Heer Guljé roemt dit wetsontwerp en noemt het een waarachtig meesterstuk. De Heer de Meester hoopt, dat de strekking, in het ontwerp blijkbaar om in te grijpen in de magt en zelfstandigheid der gemeentebesturen, door amendementen zal kunnen worden verzacht. De Heer van Lijnden vereenigt zich met het gevoelen van de Heeren van Goltstein en van Heemstra. De Heer van Loghem wederlegt de bezwaren van de Heeren van 's Gravesande, van Heemstra en de Meester. De Heer Groen van Prinsterer noemt, alvorens hij zijne bezwaren ontwikkelt, welke met die van de Heeren van Lijnden en van Goltstein overeenstemmen, de behandeling van dit onderwerp voorbarig en ontijdig, voorbarig omdat de behandeling der koloniale begrooting had behooren vooraf te gaan, daar nog altijd het koloniale vraagstuk aan de orde is en de ministeriele crisis voortduurt; en ontijdig, omdat de wet op het lager onderwijs vooraf in den geest van spreker behoorde gewijzigd te worden en de regering ook vooraf hare beginselen betrekkelijk het hooger onderwijs had moeten blootleggen. Heden zal de Minister van Binnenl. Zaken het woord voeren.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Appingedam Mr. R. T. Mees, wethouder dier gemeente.

Z. M. heeft eervol ontslagen op hun verzoek, de volgende officieren bij de dienstdoende schutterijen: te Eindhoven, B. Kemps, 1ste luit.; te 's Gravenhage, Jhr. A. van Citters, 2de luit.; te Purmerende, H. Oosterveen, 1ste luit.; te Utrecht, A. Greebe, 2de luit. en benoemd: bij de dienstdoende schutterij te Eindhoven, tot 1ste luit. Mr. J. F. Coolen, onder verleening van eervol ontslag als 1ste luit. bij de rustende schutterij in Noord-Brabant; te 's Gravenhage, tot 2den luit. F. W. J. Mansvelt Beck.

Z. M. heeft aan de navolgende ambtenaren bij het depart. van financien eervol ontslag verleend, behoudens aanspraak op pensioen of wachtgeld, als: op verzoek den hoofdcommies, den Heer W. A. van der Jagt Pz.; en voorts aan de Heeren hoofdcommiesen D. Ribbe en J. A. Engelbert van Bevervoorde; aan de Heeren commiesen A. van Hasselt, A. P. Smit, L. A. van den Ende, M. Bowier Az., H. J. Furstner en aan den adjunct-commies J. J. Kips. — Bevorderd: tot hoofdcommies den Heer W. G. Denick Patijn, thans commies; tot commiesen, de Heeren M. Meijers, P. J. van der Kloot, A. J. W. van Diepen, J. H. Mullemeister, J. C. Belinfante, C. van Vliet Cz. en L. Samuels, thans adjunct commiesen; tot adjunct-commiesen, de Heeren J. A. W. Hustinx, J. Bouwmeester, H. W. Everts, H. van den Hoonaardt, C. J. Wesselingh, Jhr. F. G. W. von Speicher, A. Tielenius Kruythoff, L. Vermeulen, T. A. van Zeggelen, L. C. Clant, J. W. H. M. Lies, Jhr. A. C. Gevers, C. A. F. J. van der Noordaa en H. G. W. Briedé, thans eerste klerken; en voorts de Heer J. M. Gevers Leuven, thans surnumerair bij de posterijen. (*Eenige dezer beschikkingen zijn reeds in een gedeelte onzer vorige oplage gemeld.*)

Z. M. heeft den kapt. A. W. Mosselmans, magazijnmeester der art. van de 2de kl. te Gorinchem, op zijn verzoek op pensioen gesteld, dat pen-

sioen bepaald op *f* 1050 's jaars; en genoemden kapt. den rang toegekend van majoor. Voorts benoemd bij het wapen der artillerie: bij den staf van het wapen tot magazijnmeester der art. 2de kl. te Gorinchem, den 1ste luit. C. Ouwendijk, magazijnmeester, 3de kl. te Wierickerschans; tot 2de luit. en magazijnmeester der art. 3de kl. te Wierickerschans, den serg. M. Ytsma, van het 1ste reg. vest.art.

De Minister van Binnenl. Zaken heeft dezer dagen als zijn gevoelen aan de gemeente-besturen kenbaar gemaakt, dat alleen dan eene vaste som voor schutgeld (wegens vee) kan worden ingevorderd, wanneer er eene verordening als bedoeld is bij art. 238 der gemeentewet bestaat. Is er zulk eene verordening niet, dan mag, volgens den Minister, niet anders en niets meer worden gevorderd dan de werkelijk aangewende kosten voor bewaring- en voeding, en kan deze vordering alsdan alleen geschieden langs den weg van burgerlijk regt.

Zr. Ms. schroefstoomschip Bali, onder bevel van den luit. t./z. 1ste kl. A. L. Palm, is op 10 Jan. jl. in de Tafelbaai, Kaap de Goede Hoop, aangekomen en heeft op 18 daaraanvolgende zijne reis naar Nederland voortgezet.

Zr. Ms. schroefstoomschip Soembing, onder bevel van den luit. t./z. 1ste kl. J. N. Slegt, is op 14 Jan. jl. mede aldaar aangekomen en zoude op 27 daaraanvolgende de reis naar het vaderland vervolgen.

Van regeringswege is aan de kamer van koophandel en fabrieken te Amsterdam, ter verdere mededeeling aan de kamers te Rotterdam, Dordrecht, Groningen en Enschedé, verzonden een verslag met bijlagen, omtrent de handels- en nijverheids-betrekkingen van Oostenrijk, gedurende de maand Januarij 1863 en ten behoeve van de kamers van koophandel en fabrieken, een statistisch overzigt van den handel van Manheim, gedurende 1862.

Omtrent de zaak der aanbesteding, waarover in de afgeloopen week het een en ander is publiek geworden, vernemen wij thans van goede zijde het navolgende: De eerste besteding van den ijzeren bovenbouw van twee draaibruggen (over het Noord-Hollandsch Kanaal), in den Staatsspoorweg van Nieuwediep naar Alkmaar, werd gehouden den 9den December l.l. Daarvoor kwam de laagste inschrijving in van de firma van Galen en Roest te Kampen, die aanbood het werk te maken voor *f* 95,990. Na de besteding bleek, dat de firma had ingeschreven in de onderstelling, dat ijzer van eene andere hoedanigheid was toegelaten dan het monster, hetwelk haar later werd vertoond. Zij verzocht van hare aanbieding te worden ontslagen, tenzij hare inschrijvingsom tot *f* 119,950 werd verhoogd. Nog andere gegadigden hadden, even als die firma, verzuimd vóór de besteding van het monster kennis te nemen. Men meende onder die omstandigheden eene herbesteding te moeten doen plaats vinden.

Die herbesteding had plaats den 22sten Januarij. Onderscheidene biljetten kwamen in: de laagste inschrijver was de Maatschappij J. Cockerill te Séraing, die het werk wilde aannemen voor *f* 103,961.44. De firma van Galen en Roest schreef voor eene som van *f* 121,500 in. Tegen de inschrijving van J. Cockerill werd van de zijde der andere inschrijvers bezwaar gemaakt: men beweerde, dat het biljet niet in aanmerking mogt komen, daar het in de Fransche taal was gesteld en dus niet aan het model voldeed.

De aanmerking, tegen het gebruik van de Fransche taal gemaakt, kwam niet ongegrond voor. Maar ook de meeste andere biljetten leden aan het een of ander zelfs zwaarder gebrek in den vorm. Slechts zeer enkele beantwoordden ten volle aan het model. Nu door een der belanghebbenden bezwaar was gemaakt, bleef alleen de keuze tusschen *die* enkele aanbiedingen — tenzij, hetgeen in elk geval vrijstond, daar geenerlei verpligting bestaat tot toewijzing, — eene hernieuwde besteding werd bepaald. Het verschil tusschen het Fransche biljet en de laagste inschrijving, welke in aanmerking kon komen, was te groot dan dat wegens een gebrek in den vorm ten nadeele van den Staat kon worden gegund zonder dat eene nadere besteding was beproefd.

Van daar de derde besteding op 26 Februarij ll. Het eenige biljet, dat werd ingezonden, was van de Maatschappij J. Cockerill, thans voor *f* 102,458.08. De andere gegadigden bepaalden zich tot een protest. Er heeft nog geene toewijzing plaats gehad.

Uit het bovenstaande blijkt, dat in dit protest geene juiste voorstelling der feiten wordt gegeven, en dat inzonderheid geheel ten onregte de geldelijke uitkomst der herbesteding als ongunstig wordt voorgesteld. Juist het tegendeel is waar. Terwijl toch de firma van Galen en Roest eerst omstreeks *f* 120,000 en daarna nog meer had geëischt, zal het werk thans voor de besteding van ruim *f* 102,000 kunnen worden gegund.

De Maatschappij tot bevordering der Toonkunst gaf gisteren avond in het Parklokaal haar tweede jaarlijksche vocaal en instrumentaal concert. Wegens het aftreden van den Heer Richard Hol als directeur, was deze gewigtige post aan den Heer Joh. J. H. Verhulst toevertrouwd, die, even als zijn voorganger, het vertrouwen toonde waardig te zijn dat het bestuur dezer afdeeling in hem heeft gesteld. Het programma was zamengesteld uit Davidde penitente, de bekende cantate van Mozart, uit eenige nummers uit Psalm 145 van Verhulst, uit Gade's Frühlingsbotschaft en uit Beethoven's Ruïnen von Athen. De uitvoering, voornamelijk van het eerste deel (Davidde en de Psalm) heeft ons in eenige opzigten niet geheel bevredigd. Men versta ons echter wel. Evenmin als wij het den kundigen Hol bij het laatste concert der maatschappij verweten dat het ensemble ons niet beviel, evenmin wijten wij dit den bekwamen Verhulst. Omstandigheden, waarop geen directeur, wie het ook zij, invloed kan hebben, zijn hiervan de oorzaak. Gisteren avond troffen ons de weinige kracht, de niet altijd zuivere intonatie, het onzeker invallen en het weinige aplomb, dat in bijna alle koornummers van Mozart's werk heerschte. De sopraan- en tenorstemmen kwamen niet uit en vooral bij het slotkoor was de indruk niet zeer bevredigend. Beter voldeed ons de Frühlingsbotschaft, van Gade. Hier kwamen alle stemmen meer uit, en heerschte in de voordragt meer gelijkmatigheid, meer éénheid. Ook bij Beethoven's werk kwam het ons voor, dat de verschillende zangnummers meer bestudeerd en beter begrepen waren. Voor de uitvoering van die Ruïnen von Athen brengen wij lof toe aan het orchest, dat zich goed van zijne moeijelijke taak kweet, terwijl onderscheidene koornummers een zeer goed effect maakten; wij noemen alleen het koor van Derwischen, de marsch der Turken zoo eigenaardig en karakteristiek gedacht en geïnstrumenteerd, de feestmarsch met het koor en het slotkoor. De solo-partijen in de ten gehoor gebragte werken werden vervuld door de Dames Lemmens-Sherrington, Froschhart en door de Heeren Schneider en Dalle-Aste, die beide zijn verbonden aan de Hoogduitsche opera te Rotterdam. In Davidde Penitente had Mev. Lemmens eene partij op zich genomen, die blijkbaar niet bijzonder voor haar orgaan geschikt was. Het duet tusschen deze kunstenares en Mej. Froschhart uit Davidde maakt onder anderen geen gunstigen indruk, evenmin het terzet waarvan de muziek den grooten Mozart niet waardig is. In het duet uit die Ruïnen beviel Mw. Lemmens ons veel beter. De Heer Schneider zong het „Ich klagte dir die Wunden" met zijn schoon geluid; zijne voordragt verdient bovendien allen lof. Met evenveel lof gewagen wij van den Heer Dalle Aste, die in die Ruïnen von Athen zijne partij met vuur, warmte en zuiver geluid voordroeg. Aan beide zangers vielen welverdiende bijvalsbetuigingen ten deel; ook het terzet uit den schoonen Psalm van Verhulst werd door beide bovengenoemde zangers en Mw. Lemmens goed weergegeven. De Heer Bolzius droeg het declamatorische gedeelte van die Ruïnen met helder, krachtig en duidelijk geluid uitmuntend voor. Onzen talentvollen Dr. Heije zeggen wij dank voor de goede metrische vertolking der Duitsche woorden. Hij heeft zich de vrijheid veroorloofd eenige veranderingen in den tekst van Heller te brengen en het werk heeft daardoor niet verloren.

Na afloop van het concert genoot de directeur, de Heer Joh. J. H. Verhulst, de welverdiende onderscheiding van onder handgeklap en bravogejuich te worden teruggeroepen.

Dezer dagen werd aan het derde kantongeregt (regter Mr. W. Serrurier) eene niet onbelangrijke zaak behandeld. Zekere grutter alhier was gedagvaard: 1°. meel te hebben voorhanden gehad, dat door de mijt bedorven was en 2°. geweigerd te hebben den zak, waarin dat meel door de keurmeesters gestort en verzegeld was, af te geven en alzoo de bedoelde keurmeesters te hebben belemmerd in de uitoefening hunner ambtsverrigtingen. De voornaamste grond dier weigering was, dat hij herkeuring wenscht door *geheel* onpartijdige deskundigen en dit hem geweigerd was, dewijl bij de verordening de herkeuring aan het collegie van wetenschappelijke keurders op kosten van ongelijk en volgens tarief is opgedragen. Na het houden eener expertise door den regter bevolen, werd de beklaagde vrijgesproken.

Gepleit Mr. J. van S. Mulder.

Ter verkiezing van een lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal voor het kiesdistrict Rotterdam, ter vervanging van den tegenwoordigen minister van kolonien zijn van de 2905 kiezers 1670 opgekomen. Er waren uitgebragt 1649 geldige stemmen. De Heer Virnly Verbrugge bekwam 1058, de Heer 's Jacob 460 en de Heer Bichon 121 stemmen. Alzoo is gekozen de Heer Virnly Verbrugge.

De keizerlijke Leopoldino-Carolinische academie der natuuronderzoekers, waarvan sedert den aanvang dezes jaars prof. Carus te Dresden voorzitter is, heeft op den 23sten Februarij ll. onzen landgenoot, Dr. J. van der Hoeven Jnszn., te Rotterdam, tot haar medelid benoemd.

Als eene bijzonderheid vermeldt men uit IJsselm onde, dat aldaar eene vrouw uit de behoeftige klasse, na vroeger driemalen van tweelingen te zijn bevallen, is verlost van drie kinderen, alle in leven en welvarende.

Men verzoekt ons mede te deelen, dat de brand te St. Oedenrode, waarvan heden door een Amsterdamsch dagblad melding wordt gemaakt, zich heeft bepaald tot het geheel afbranden van de stalling, met eenig vee, belend aan de boerenwoning, terwijl die boerenwoning zelve weinig schade heeft bekomen; het heerenhuis op weinig afstand gelegen, heeft niets geleden. Het is geheel onjuist, dat de bewoners zich slechts met moeite hebben kunnen redden.

Aan het *Kaapsche Volsblad* van 20 Januarij ontleenen wij het volgende:

Zoo als wij verleden maand verwachtten is eindelijk aan de droogte, die in de Noord-Oostelijke districten der Kolonie voor menigen welgezeten vee-boer ruïneus begon te worden, een einde gekomen, en in rivieren die men verleden maand droogvoets over kon, heeft meer dan één reiziger, die zich er in waagde, het leven verloren. Dikwijls werden de regens van zware stormen vergezeld, die ook meer dan één slagtoffer maakten, en eigendommen beschadigden.

In weerwil nogtans van de in ruimte gevallen regens, vraagt het dorstige land in sommige plaatsen nog naar meer, terwijl op andere plaatsen, vooral in het Colesbergsche, er naauwelijks genoeg gevallen is om het gras te doen groeijen. De weerkenners voorspellen echter nog eene ruime bedeeling.

De droogte was de eenige vijand niet, dien men te bekampen heeft gehad. Vooral in de Zuidelijke en Zuid-Westelijke districten hebben de boeren hun oogst gedeeltelijk of geheel verloren door de verwoestingen van eene zekere soort van alles verslindende rupsen. Slechts eenige bevoorregte landerijen werden er van uitgesloten. In de wijndistricten, in de onmiddellijke nabijheid van de Kaapstad, heeft deze rups op vele plaatsen den oogst letterlijk vernield, terwijl het oïdium met meer dan gewone venijnigheid de wijngaarden heeft aangepakt. Bij al deze ongelukken is echter dit geluk, dat in de Westelijke koorndistricten de oogst over het geheel genomen uitmuntend is uitgevallen, zoodat men toch de hoop heeft, dat de broodprijzen niet meer zullen stijgen.

Inmiddels gaat men met de publieke werken steeds vooruit. Binnen een paar maanden hoopt men den spoorweg tot zoover als de Paarl gereed te hebben. Doch van daar naar het eindstation te Wellington, nog een acht mijlen, moet nog veel worden gedaan. De ijzeren spoorwegbrug over de Bergrivier wordt thans gelegd. Aan de daarstelling van de telegraaflinie tusschen Grahamstad en de Kaapstad wordt thans druk gewerkt. In de Kaapstad is gedurende de maand aangekomen de Heer Hoeltzer met eenige andere ingenieurs, om een gedeelte van de linie in de Westelijke provincie te leggen. Hij staat ook al weder op vertrek naar Mosselbaai, van waar omtrent zijne werkzaamheden beginnen zullen. Aan den zeebreker in de Tafelbaai wordt steeds druk gewerkt, en de uitgravingen voor de daarmede in verband staande dokken worden met kracht doorgezet. Er zijn niet minder dan omtrent 800 lieden, waarvan de meesten tot dwangarbeid veroordeelden, gestadig aan het werk. De ingenieurs hebben alle vertrouwen op eene gelukkige volvoering van het reusachtige werk.

Aan veedieverijen op de grenzen, gewoonlijk door Kaffers gepleegd, heeft het in den laatsten tijd niet ontbroken; en zoo behendig gaan deze vagebonden er gewoonlijk mede te werk, dat men zelden of ooit de dieven in handen krijgt. Maar wat van veel meer belang is dan al die veediefstallen — het overzenden van geld over het postkantoor wordt bepaald gevaarlijk. Van onderscheidene partijen zijn in den laatsten tijd brieven gestolen, remises, gewoonlijk in banknooten, bevattende. Die soort van diefstal schijnt met zoo veel veiligheid te kunnen geschieden dat, hoewel herhaaldelijk gepleegd, men op geen denkbeeld kan komen hoe en door wie zij gepleegd zijn. Zooveel lijdt geen twijfel of de een of ander postkantoor-bediende moet er de hand in hebben.

Men gaat nog voort in beide provincien inzamelingen te doen ten behoeve der noodlijdenden in Lancashire.

Men klaagt in Kafferland over de onrustigheid der inboorlingen; maar toch zonder zich er erg over te verontrusten. Britsch Kafferland heeft goede kans, om toch eindelijk *nolens volens* aan de kolonie gehecht te worden.

In den Vrijstaat heeft men ook zwaar van de droogte geleden; maar ook daar hebben milde regens het dorstige aardrijk verkwikt, en men ziet eene spoedige herstelling van de geleden schade te gemoet. Allerlei wetsontwerpen zijn er reeds openbaar gemaakt, die in de volksraadzitting van aanstaande Februarij zullen worden behandeld. President Pretorius is onlangs van zijne vredelievende zending naar de Transvaal teruggekeerd. Die zending had hij ondernomen in weerwil van het schelden van zijne vijanden, en van de waarschuwingen van zijne vrienden, die er niets dan onheil in zagen dat hij, in de hooge betrekking waarin hij geplaatst was, zich zou gaan bemoeijen met de inwendige geschillen van eenen onafhankelijken staat. Het is waarschijnlijk om aan dergelijke oordeelvellingen den mond te stoppen, dat de Heer Pretorius genoopt werd zijn voornemen te kennen te geven liever zijn post op te geven dan toe te laten, als hij iets doen kon, om dit af te weren, dat in het Overvaalsche „het Afrikaansche geslacht" de wapens tegen elkander keerde en broederbloed vergoot. Of hij bij dit voorgegeven besluit blijven zal, zal nu spoedig blijken; maar op grond van die aankondiging, en zonder naar de officieele bedanking met de volgens de wet vereischte aanbeveling van den volksraad te wachten, is men reeds begonnen naar candidaten uit te zien voor de vervulling van de vacature van het Presidentschap.

's GRAVENHAGE, 3 Maart. De audientie van den Minister van Binnenl. Zaken zal op Zaturdag 7 Maart niet plaats hebben.

— De evolutiën en revue, welke heden door en over de troepen van het garnizoen in de vlakte van Waalsdorp hebben plaats gehad, werden door HH. KK. HH. den Prins van Oranje en Prins Frederik bijgewoond en hadden door het bij uitstek schoone weder honderde toeschouwers derwaarts gelokt.

* SCHOONHOVEN, 2 Maart. Men verneemt, dat de gemeenteraad ter dezer stede besloten heeft tot de expositie op de Tentoonstelling van Oudheden, te Delft, van de alhier op het stadhuis bewaard wordende zilveren ringkragen, eenmaal gedragen door Jacoba van Beijeren, wanneer zij de schuttersfeesten met hare tegenwoordigheid vereerde. Van wege regenten van het Herv. Weeshuis, zal tot hetzelfde doel tijdelijk worden afgestaan eene schilderij, voorstellende het bekende „Raadsel van Nijmegen".

§ HAARLEM, 3 Maart. Vrijdag e. k. zal alhier in de groote zaal der Societeit Vereeniging worden geopend de derde Tentoonstelling van Bloembolgewassen, te houden door de Algemeene Vereeniging van Bloembollen cultuur, ter dezer stede gevestigd, van welke vereeniging Z. M. de Koning beschermheer is. De tentoonstelling zal tot 9 Maart geopend zijn en belooft zeer luisterrijk te zullen worden. Het getal inzendingen is niet minder groot dan in het vorige jaar, toen de tentoonstelling zeer verre aller verwachting heeft overtroffen. Volgens het programma zijn 75 verschillende medaljes uitgeloofd.

NIEUWE DIEP, 3 Maart. Heden namiddag is alhier per stoomboot van Harderwijk aangekomen een detachement suppletietroepen, bestemd voor het West-Indische leger, sterk 40 man. Het is aan boord gegaan van het schip Raphaël, kapt. R. van de Velde Smit, dat gereed ligt om naar Curaçao te vertrekken. Het bevel over genoemd detachement is opgedragen aan een onder-officier.

* ARNHEM, 3 Maart. In de jl. Zaturdag gehouden vergadering van den Gemeenteraad te Arnhem is ingekomen een verzoek van den Heer C. Soetens, te 's Hage, waarin te kennen wordt gegeven, dat de adressant bereid is om tusschen Arnhem en Nijmegen eene railroute aan te leggen, wanneer beide steden genegen zullen zijn voor de kosten van aanleg, ten bedrage van *f* 315,000, eene rente van 4 pCt. met amortisatie te garanderen. Hierop is besloten aan den adressant mede te deelen, dat de raad niet genegen is daaromtrent voor alsnog in onderhandeling te treden zoolang er nog van den aanleg van spoorwegen sprake is.

ARNHEM, 3 Maart. Naar men verneemt, heeft de instructie, alhier gevoerd tegen de huisvrouw van den papiermaker L., te Rosendaal, geene voldoende bezwaren opgeleverd, om haar ter zake van opzettelijke brandstichting verder te vervolgen, en is dientengevolge die vrouw heden, op last der regtbank, weder in vrijheid gesteld. (*Arnh. Ct.*)

ZALT BOMMEL, 1 Maart. Naar men verneemt moet er bij den waterstaat plan bestaan de rivier vóór de stad te verbreeden; alsdan zou de dijk te Thuil eenige roeden landwaarts worden verlegd en zoude zulks eveneens tot Nijmegen nog op twee plaatsen geschieden, om daardoor den afvoer van water en ijs te vergemakkelijken; de kosten moeten op eenige tonnen geraamd zijn.

AMBT DOETINCHEM, 2 Maart. Men verneemt dat door den commissaris des Konings in deze provincie op heden voor het rijk is aangekocht het zoo gunstig bekende landgoed de Kruisberg, om te strekken tot eene gevangenis voor jeugdige gevangenen. De gezonde ligging en de doelmatige hoofd- en andere gebouwen van dit landgoed bieden als zoodanig groote voordeelen aan. (*Arnh. Ct.*)

LEEUWARDEN, 2 Maart. Bij de op den 21sten Febr. ll. te Buitenpost gehouden aanbesteding van den aanleg van kunstwegen in de gemeente Achtkarspelen, ter lengte van 20,800 el, is dat werk aangenomen door A. S. Schaafsma te Harlingen, voor *f* 116,800, zijnde *f* 3785 beneden de raming.

GRONINGEN, 2 Maart. Heden werd aan de hoogeschool alhier bevorderd tot doctor in de beide regten de Heer W. J. Quintus, van Haren, prov. Groningen, na het in het openbaar verdedigen van een academisch proefschrift over de vraag: Wat verstaan onze Constituties na 1795 onder uitvoerende magt?

ZWOLLE, 3 Maart. De Regtbank heeft den gedetineerde G. v. d. R., gewezen vader in het armenweeshuis te Kampen, verdacht van onzedelijke handelingen te hebben gepleegd jegens eenige aan zijne zorg toevertrouwde weesmeisjes, buiten vervolging gesteld en uit de gevangenis ontslagen.

— Omtrent het gebeurde aan Ommerschans verneemt men het volgende:

De personen, uitmakende de bevolking van het gesticht de Ommerschans, waren vroeger altijd gewoon tweemaal elken dag het eten, dat zij overhielden, aan hunne vrouwen of mannen te geven. Dit was met jongelieden (ongehuwden) ook het geval, welke alsdan gelegenheid hadden eenige oogenblikken met hunne liefsten te spreken. Volgens eene ontvangen order mogt dit echter niet meer plaats hebben, en den 2den Maart zou met deze verandering een begin worden gemaakt. Gisteren morgen ging dit zeer goed, doch des namiddags getuigde het geweldig schreeuwen van de opgewondenheid des volks, hetwelk des avonds in massa de hekken, welke de mannen van de vrouwen afscheiden, op drie plaatsen met geweld omrukte, terwijl sommigen zich met de latten daarvan wapenden. Den Heer Hulsebosch, onderdirecteur van het gesticht, die onmiddellijk op de plaats verscheen, gelukte het niet hen tot bedaren te brengen, dan onder belofte, om met den adjunct-directeur hierover te spreken. Deze werd dadelijk door eerstgenoemden gehaald en begaf zich mede in het midden der menigte. Inmiddels was het aan de brigadiers, bijgestaan door de veldwachters, gelukt, het volk met hunne wapenen eenigen tijd tegen te houden, doch daar de hekken op verscheidene plaatsen opengebroken waren, was dit niet langer doenlijk, door de weinige weerbare politie. De doldriftige menigte noodzaakte nu den adjunct-directeur, aan hunne gewoonte toe te geven, ten einde een bloedbad te voorkomen, waarna alles heenliep om de oude gewoonte te volgen.

Later was alles rustig, doch men laat hen nu hun gang gaan. Het ontbreekt voor het oogenblik de directie aan de magt om het besluit tot de bovengenoemde verandering door te drijven. (*Prov. Ov. Ct.*)

LUTTEN, 1 Maart. Men vertrouwt dat de voor den bloei en de welvaart dezer streek zoo lang gewenschte grind- of straatweg tot stand zal komen. Althans gisteren is aan het jaaghuis bij A. ten Kate alhier eene vergadering gehouden door de Heeren van Hemert, lid der Gedeputeerde Staten van Overijssel, en de burgemeesters van Avereest, ambt Hardenberg. Gramsbergen en Koevorden, met het doel om die zaak nader te bespreken. Men moet het eens geworden zijn, dat elke gemeente een vierde in de te maken kosten zal dragen.

* OMMEN, 3 Maart. Heden zijn 14 personen uit de Ommerschans geboeid naar Zwolle getransporteerd. De orde in het gesticht is eenigzins hersteld.

VLISSINGEN, 2 Maart. Heden namiddag ten 3 ure ankerde alhier ter reede eene Engelsche oorlogsflotille, onder commando van den schout-bijnacht Ward, bestaande uit de gepantserde oorlogsbodems Revenge, Warrior, Resistance en Defence.

* 's HERTOGENBOSCH, 3 Maart. Het proviciaal geregtshof in Noord-Brabant heeft heden met vernietiging van het vonnis door den eersten regter gewezen Mr. v. B., advocaat te Breda, ontslagen van alle regtsvervolging wegens de aanklagt betreffende het mishandelen zijner krankzinnige moeder. Het openbaar ministerie zal echter in cassatie komen.

* BREDA, 2 Maart. Gedurende de laatste maand zijn door deze stad 970 runderen naar Belgie en Frankrijk (via Ostende) doorgevoerd; uitmakende van af primo Januarij dezes jaars een totaal van 1860. Op de Hollandsche en Geldersche markten was de handel zeer stil; kalfdragend vee vond voor Belgie weinig aftrek en het vette vee bleef op vasten prijs. Voor Pruisen worden nog steeds de kalveren, zoowel de vette als de nuchtere, tegen zeer hooge prijzen opgekocht.

HANDELSBERIGTEN.

ROTTERDAM, 3 Maart. *Palmolie.* Heden afgedaan 30,000 kil. afwijkend ex Fylla. — *Talk* 9000 k°. N.-Amerikaansche, zeilend per Joh. Martin, a *f* 24½ genomen.

ROTTERDAM, 3 Maart. Op de Veemarkt alhier waren heden aangevoerd 594 Runderen, 152 vette en 101 magere Kalveren en heden en gisteren te zamen 140 Varkens en 70 Schapen. Er werd besteed per ℔ voor Runderen 1ste kwal. 65; voor dito 2de kwal. 50; voor Kalveren 1ste kwal. 85; voor dito 2de kwal. 70 en voor Schapen 65 c. Het magere Vee was iets williger. De prijzen der Varkens liepen van 20½ tot 23 c. per ½ ℔.

Aan de markt op heden waren de prijzen der Boter als volgt: 1ste kwal. *f* 59, 2de kwal. *f* 56, 3de kwal. *f* 52.

SCHIEDAM, 3 Maart. Rogge: Verkocht 142/2 ℔ Pernau *f* 238 6/w. Garst: 128/2 ℔ Koningsb. *f* 167 cont.; 132/2 ℔ n. Koersche *f* 198 6/w.

CULENBORG, 3 Maart. N. Ruwarige Tarwe van *f* 10 a 10.75; n. roode dito *f* 8.50 a 9.75; n. Rogge *f* 6 a 6.50; Haver *f* 2.75 a 3.50; Duivenboonen *f* 7.50 a 8; Aardappelen *f* 1.30 a 1.50; Eijeren: Kippen *f* 2.50; Eenden *f* 2.90 de 104 stuks; Boter *f* 1.05 a 1.08 per ℔.

DEVENTER, 3 Maart. Heden waren de prijzen als volgt: Tarwe *f* 2.10 a 2.60; Rogge *f* 1.60 a 1.70; Boekweit *f* 1.30 a 1.50, alles per ¼ mud; Boter *f* 1.10 a 1.20 per ℔; Eijeren *f* 2 a 2.50 de 100 stuks; Aardappelen *f* 1.30 a 1.50 per mud; Koehuiden 30 a 32 c.; Pinkenhuiden 40 a 42 c. per ℔; Paardenhuiden *f* 5 a 6.50; Nuchtere Kalfsvellen *f* 1.60, 1.80 a 2 per stuk.

BREDA, 2 Maart. Op de markt in het naburig Steenbergen waren den 28sten Febr. jl. de Graanprijzen, enz. als volgt: Puike Noord-Brab. Rogge *f* 6.60 a 6.80 met vluggen handel. Garst *f* 4.50 a 4.70 tot *f* 5. Tarwe (witte) *f* 9.20 a 9.40; dito (roode) *f* 8.50, 9.10 a 9.60, beide werden willig verhandeld. Boekweit: Zware Noord-Brab. puike kwal. iets hooger, op levering *f* 5.50 a 5.80 vond voor Holland goeden aftrek. Haver en Hooi in een doen. De versche Boter wordt bij de landbouwers onder de hand weggekocht en wel door Belgische speculanten, die deze, na eene hernieuwde bewerking (forceeren) naar Engeland opzenden.

ANTWERPEN, 3 Maart. *Koffij:* Men verneemt den verkoop van 1600 b. beschadigde Domingo, per Asia a 46¼ c. Eenige partijtjes Brazil en Java werden tot zeer vaste prijzen voor behoefte afgedaan. — Van blond Havana *Suiker* zijn 116 kisten per Amistad verhandeld. — *Krenten:* Zantische voor behoefte met *f* 18¼ a 18½ betaald. — *Reuzel:* Een partijtje van 20 tiers. Amerik. werd a 23¼ genomen. — *Granen:* Tarwe stil; men heeft 2500 hect. Stettyner op levering a *f* 12½ afgedaan; Inlandsche werd gisteren met *f* 12¾ betaald en heden a *f* 12⅝ aangeboden; van Rogge werd inlandsche per April a *f* 7⅞ verkocht.

LONDEN, 2 Maart. *Suiker* voortdurend flaauw. Eene lading van 1435 k. Havana, ex Cuba Packet, N°. 10½ a 11, werd a 22.6 verkocht. — *Koffij:* De omzet bepaalde zich heden tot eenige partijtjes Plantation, die tot vorige prijzen werden afgedaan. — *Thee* zeer stil; goede Congo ter export. 13 p. — *Rijst:* Eene lading van ca. 500 tons nieuwe Bassein werd a 10.6 verhandeld. Overigens gaat er zeer weinig in het artikel om. — *Kamfer* vaster, voor 100 k. werd £ 6 a 6.5 bedongen. — Vl[illegible] *zaad* prijshoudend. — Schotsch *IJzer* 54.1 a 54.2. — *Lijnolie* 43 a 43 Z[illegible] *Talk* lager, in loco 43.9 a 44.

LONDEN, 2 Maart. Graanmarkt met redelijken aanvoer van buitenl. artikelen. Puike inl. Tarwe 1 sh. lager, wakke daarentegen 2 sh. hooger. Goede buitenl. vast, alleen ord. Russische iets lager. Amerik. Meel prijsh. Garst, Erwten en Boonen vast. Goede Haver prijsh., ord. 6 d. lager. Lijn en Raapzaad vast in prijs. Klaverzaad tot volle vorige prijzen te plaatsen.

Veemarkt: De toevoer van het vasteland, gedurende de afgeloopene week, was redelijk. Heden ter markt werd weinig aangevoerd, de prijzen waren desniettegenstaande zeer flaauw. Kalveren en Varkens prijshoudend. Men noteert: Ossen 3.8 a 5; Schapen 4 a 6; Kalveren 4 a 5.10; Varkens 4 a 5 sh.

KONSTANTINOPEL, 20 Febr. *Granen* stil op de flaauwere berigten van Marseille. Evenwel hadden eenige verkoopen voor het buitenland plaats, waarvan 15,000 kilo zachte Ibrail Tarwe en 15,000 kilo harde a P. 22¼.

KAAPSTAD, 20 Januarij. De handel was levendiger sedert de vorige mail. Men verwacht dat de Wijn-oogst ten minste gelijk zal zijn aan die van de beide laatste jaren. De invoermarkt blijft steeds goed voorzien van allerlei artikelen van dagelijksch gebruik. De uitvoer-markt is bedrijvig, en hoewel de meeste wol uit de westelijke provincie gescheept is, blijft er nog vraag naar scheepsruimte bestaan, en liggen er slechts nog een paar schepen, die wegens de hooge vrachten, die men vordert, nog geene lading bekomen hebben. *Koffij* 1135 bn. beschadigde Java per Ottolina bedongen 75 a 76/- pr. cwt. De notering is voor die soort 85 a 90/. *Suiker* 113 kranjangs beschadigd Java per Tryntje Fenna bragten 26/6 a 27/- pr. cwt. op; Holl. Crushed is 5¼ a ½ d. genoteerd. *Kruidnagelen* 317 zk. bes. pr. Tryntje Fenna werden a 2 d. per ℔ verk. in ent. Men noteert Holl. *Boter* 1/8 a 1/9 per ℔; dito *Sigaren* 27 a 50/- p. 1000 ps. en Manilla n°. 2 van 75 a 80/-; *Jenever* roode kelders 36/- per 15 flesschen; Z. M. *Kaas* 1 a 1/2 per ℔, Edammer 3/3 per stuk; Compositie *Kaarsen* 1 a 1/2 per ℔, en Spermacetie 1 a 1/2; Zwarte *Peper* 50/- per cwt.; witte Bengaal *Rijst* 30/- p. zak; Holl. *Stijfsel* 25/ p 60 ℔; dito *Spek* 6 d. per ℔; Cavendisch *Tabak* 10 stukken a 1/8 p. ℔; Congo *Thee* 2/1 per ℔. *Wol* met koopers tot hooge prijzen, en voor Noord-Amerika gevraagd; ongew. 9 a 10½ d., en gew. 1/2 a 1/6. Drooge *Huiden* 18/, en gez. per ℔ 4½ d. *Vrachten* voor wol naar Londen 1 d. en ongewasschen ¾ d. per ℔, Huiden 30/ per ton. Te Algoa baai is de vracht lager, daar er weinig goederen te verschepen zijn. *Koers.* Het geld is zeer schaarsch, en er was maar weinig vraag naar wissels. Bankwissels 30 dagen zigt ½ pCt. Disconto.

VALPARAISO, 17 Jan. De handel heeft zich niet verlevendigd. In *Suiker* hadden kleine verkoopen plaats en besteedde men voor Holl. geraffineerd 2.75 a 2.81. — *Koper* werd a 17 d. verhandeld. — *Huiden* bedongen vorige prijzen van 13.75 a 14.50, voor gedroogde N°. 1 en 11.50 a 12 voor N°. 2. — *Wol:* De gearriveerde partijen zijn verkocht van 10 a 10.50 voor ongewasschen en 18 a 19 voor Merinos. — *Cacao* 11 d.; *Koffij* 22 a 24; *Salpeter* te Iquique 1.85. — *Vrachten* naar Engeland £ 2.10. — *Koers* op Londen 45 a 45½.

Fondsen en Beurstijdingen.

LONDEN, 2 Maart. Consols blijven weder zeer vast met ⅛ prijsverhooging op een meer vredelievend aanzien der Poolsche kwestie. Over het uitgeven van Cert. der Eng. Nat. Schuld wordt als van eene stellige zaak gesproken. Spaansche Passiven verkeerden in eene gunstige stemming en rezen ¼ pCt. Mexic. daarentegen zeer flaauw en daalden ½ pCt. denkelijk op tijdingen per West-Ind. mail ontvangen. Italie 5 pCt. en Binn. Turken 6 pCt. rezen ⅜ pCt.

Consols 3 pCt. cont. 92⅝ a ¾; Dito op 5 Maart 92⅝ a ¾; Braz. 5 pCt. 101 a 103; Dito 1839/59 100 a 102; Dito 1843 100 a 102; Dito 4½ pCt. 1852/60 93 a 94; B.-Ayres 6 pCt. op 17 Maart 93 a 95; Dito Uitg. 37 a 39; Chili 6 pCt. 103 a 105; Dito 4½ pCt. 83½ a 84½; Ecuador 16½ a 17; Egypte 7 pCt. 100 a 101; Grieken 19½ a 20; Dito Coup. 8½ a 9; Mexic. 3 pCt. op 17 Maart 32¼ a ½; Marokk. Leen. 5 pCt. 93 a 95 ex d.; Grenada 14¼ a 33¼.; Dito Land Warr. —; Dito Uitgestelde 7¼ a 7¾; Dito per hect. 6½ a 7; Peru 4½ pCt. op 17 Maart 93 a 95; Dito 3 pCt. op 17 Maart 82 a 84; Dito 4½ pCt. 1862 87½ a 88½; Portug. 3 pCt. 1853 op 17 Maart 47 a 47½; Dito 1862 — a —; Dito Nieuwe Leening 46¾ a 47¼; Dito 3 a 3¼ premie; Russen 5 pCt. 1822 — a —; Dito 4½ pCt. 1850 90 a 92; Dito 1860 91 a 92; Dito 3 pCt. 1859 59½ a 60½; Dito 5 pCt. 1862 94¼ a 94¾; Sard. 5 pCt. op 17 Maart 83 a 84; Spanje 3 pCt. —; Dito op 17 Maart 53 a 53½; Dito 2 pCt. op 17 Maart 46 a 46½; Dito Passive 27 a 27¼; Dito Cert. Coup. 10 a 10¼; Turken 6 pCt. 1854 op 17 Maart 89¾ a 90½; Dito 1858 op 17 Maart 69½ a 70; Dito 1862 Binn. 41⅜; Dito Buitenl. op 17 Maart 69¾ a 70¼; Dito 4 pCt. Geguar. 101 a 102 ex div.; Venez. 3 pCt. op 17 Maart 23¾ a 24¼; Dito 6 pCt. 1862 59 a 61; Dito 1 pCt. 12 a 12½; Holl. 2½ pCt. 65 a 66; Dito Cert. 4 pCt. 101 a 103.; Italie 5 pCt. 1861 op 17 Maart 69 a 69½; Antw. en Rott. £ — a —.

Scheepstijdingen.

Gepraaid, 7 Dec., op ....: Johannes, Rademaker, Rott. n. Rangoon. — 23 Febr., op 45° N. Br, 16° 35' W. L.: Joh. Lodewijk, v. d. Waal, Rott. n. Batavia.

AMSTERDAM, 4 Maart. Aangaande het schip Trijntje Fenna, kapt. J. Abbink, van Batavia naar Nederland, met schade in de Simons-Baai binnengeloopen, wordt, volgens brief van de Kaap de Goede Hoop d.d. 20 Jan., gemeld, dat het, na de lossing der geheele lading, waarvan 317 b. Nagelen en 113 kann. Suiker wegens beschadigdheid verkocht waren, op de helling was gehaald. Men had bevonden dat het schip zwaar had gewerkt, de lasschen van de kiel verwijderd en de naad aan de naadstreek open waren. — De schepen Ottolina, kapt. A. Eeleman, van Soerabaya naar Rotterdam en Albrecht Beyling, kapt. G. L. Muller, van Batavia naar Schiedam, mede aldaar met schade binnengeloopen, hebben de reparatie volbragt en zijn gereed om de reis te hervatten; van eerstgenoemde zijn 1135 b. Koffij en 53 kann. Suiker, wegens beschadigdheid, verkocht.

ST. HELENA, 30 Jan. Kapt. Harris, met het schip Orinte alhier gearriveerd, rapporteert dat hij den 12den Dec., op 23° Z. Br. en 75° O. L. gepasseerd is eene Nederlandsche bark, van Bat. naar Amst. bestemd, toonende N°. 741, welk schip de masten zeer gevaarlijk gebroken had. (NB. N°. 741 van het *Coll. Zeemanshoop* wordt gevoerd door kapt. van der Gaaff, voerende het schip Gelderland, 2 Dec. van Texel naar Bat. vertrokken, zoodat het dit schip niet zijn kan. In *Marryat's Code of Signals* staat echter op N°. 741 de naam van „Baltimore." Het Ned. schip van dien naam vertrok 25 Nov. van Banjoewangie naar Amsterdam.)

ST. THOMAS, 13 Febr. De Nederl. West-Indische bark Catharine, kapt. Harrick, van Suriname naar Boston, is hier lek binnengeloopen en afgekeurd.

BINNENGEKOMEN.

VLIE, 1 Maart; Zwaluw, Steeksma, Dundee l. v. Noorw.

HELVOETSLUIS, 3 Maart; Bilderdijk, Viëtor, Banjoew. l. v. Brouwersh.- Jacob & Titia, Prak, Triest. - Koophandel & Zeevaart, v. d. Gaauw, Palermo.- Friedrich, Wadsworth, Londen. -Billow, Walker, id. - Therese, S., Grangem.- Holyrood, S., Leith.

BRIELLE, 3 Maart; Norfolk, S., Goole.

LONDEN, 2 Maart; Wendelina Jacoba, Schuur, Livorno. - Margaretha Arendina, de Jonge, Santander. - Catharina Ricardi, Meijer, Groning. - Hermina, Tunteler, id. - Alida, Valomstra, id. - Summer Cloud, Sabiston, Shanghae. Fairlight, Kemball, Whampoa.

Bij DEAL, 2 Maart; Helena en Anna, Lupcke, Texel n. Java. - Stad Middelburg, Ouwehand, Shields n. id.

Bij DOVER, 1 Maart; Anton en Jacob, Onwehand, Amst. n. Lissabon.

Bij PORTLAND, 28 Febr.; Johannes Christiaan, van Heemstede Obelt, Londen n. Bat. - Marchina, Smit, Hamburg n. Gibraltar.

FALMOUTH, 1 Maart; Jantina Christina, Bekkering, Alexandrie.

RIJDE, 1 Maart; Lubbegina, Borgman, Groningen. (is naar Port Talbot vertrokken.

LIVERPOOL, 2 Maart; Herstelling, Bossinga, Santander. - Geertje, Pomper, Bilbao. - In lading: Margaretha, de Jonge, Vera-Cruz. - Janke Schuringa, Brouwer, Nerva.

BRISTOL, 28 Febr.; Pioneer, S., Rotterdam.

CARDIF, 27 Febr.; Mercurius, Merkelbach, Cork.

GRANGEMOUTH, 26 Febr.; Margaretha Antina, Jager, Delfzijl.

SHIELDS, 1 Maart; Freerk Jan, Smit, Amst. - Drie Gebroeders, Andrea, Harlingen. - Annachien & Jantje, Venema, Londen. - Wilhelmina Drent, Kuen, id. - Titia Susanna, Potjer, Londen.

NEW-CASTLE, 27 Febr.; in lading: Lucia Jantina, Lieffijn, Cadix. - Engelina, de Wal, Nyekjöbing.

SUNDERLAND, 27 Febr.; Ithiel, Hunter, Rott.

LEITH 1 Maart; Roelfina Küiper, Reinders, Antwerpen.

LIVORNO, 26 Febr.; Catharina Agatha, Potjewijd, Genua.

St. THOMAS, 12 Febr.; Willem van der Voort, Carst, Amst.

PORTO CABELLO, 1 Jan.; Betje Pronk, Vos, Hamburg (26 dito naar St. Thomas vertrokken). — 10 Jan.; Henriette, Dijker, St. Thomas (vertrok 27 dito weder derwaarts). — 11 Jan.; Johanna, Hubert, Hamburg (24 dito naar St. Thomas vertrokken).

MOSSELBAAI, 27 Dec.; Concordia, van Zanten, Kaapstad.

ASCENSION, 16 Jan.; Regina Maris, Ouwehand, Banjoewangie n. Amst.

Bij St. HELENA, 22 Jan.; Peking, Croese, Bat. n. Amst. - Suzanna Elisabeth, Ouwehand, id. n. Nederland. — 24 Jan.; Dionysia Catharina, Kluyt, Banjoewangie n. Amst.

St. HELENA, 19 Jan.; Constance, Sipkes, Padang n. Amsterdam. — 20 Jan.; Almelo, Tjebbes, Tjilatjap, n. id. — 22 Jan.; Robert Small, Dake, Soerabaya n. id. - Atlantic, Turres, Pasoeroean n. Nederland. - Jhr. Mr. van der Wall van Puttershoek, Lammerts, Banjoewangie n. Dordrecht. — 27 Jan.; Johanna Maria Christina, Gorter, Wijnkoopsbaai n. Amsterdam. - Zeemanshoop, Phaff, Banjoewangie n. Rotterdam. (hebben de reis voortgezet).

UITGEZEILD.

TEXEL 3 Maart; Jacob Synes, Schuth, Porto. - Geertina Antina, de Weerd, Nantes. - Mentor, van 't Veer, Londen. - Jantje Goessens, Leisler, Leith. - Wieka, Eefting, Newc. - Hillechiena, Pot, Frederikst.

VLIE, 1 Maart; Thames, Rosenbroek, Seville. - Dirkje Adema, Wildts, Groenl. Visscherij. - Remelia Geertruida, Katoen, Noorw. - Tetta Margretha, Buss, Hamburg.

HELVOETSLUIS, 3 Maart; Jacoba, de Heer, Newcastle. - Competitor, Cuckow, Grimsby.

BRIELLE, 3 Maart; Leo, S., Londen. -Batavier, S., id. -Anna, S., Bergen.- Johanna Christina, Westenbrink, Bremen. - Jonge Pieter, Smith, Avontuur.

GRAVESEND, 27 Febr.; Burgemeester van Setten, Giezen, Dantzig.

FALMOUTH, 1 Maart; Traveler, Jennigs, Amst. - Cuba Packet, Rapp, Cuba n. Bristol.

CADIX, 16 Febr.; Hendrika Margaretha, Freije, Bergen.

St. MALO, 27 Febr.; Arrow, Whright, Rott.

KONSTANTINOPEL, 17 Febr.; Andreaza, Noord, Donau. - Tjetskelina Everts, de Jonge, id.

St. THOMAS, 4 Febr.; Orion, Braamhorst, Port au Prince en het Kanaal.

Rivierberigten.

IN LADING LIGGENDE SCHEPEN.

B. Kirschreiber, Maintz N°. 5, n. Maintz. - Konigsfeld, Unternehmung, n. Dusseldorp en Duisburg. - D. J. Grevenstuk, Drie Gebroeders, n. Urdingen. - M. Greve, Cöln N°. 5, n. Keulen. - M. Buchner, Harmonie, n. Mannheim. - C. von der Wielen, Ondernemer van Druten, n. Mannheim. - J. T. Beijer, de Hoop, n. Wesel.

ARNHEM, 3 Maart. Rijnhoogte 1 el 1 p. 5 d., gev. 5 d.

KEULEN, 3 Maart. Rijnhoogte 5 vt. 6 d. Keulsch en Rijnl.

INGEZONDEN STUKKEN.

NATIONAAL MONUMENT.

Er is voorzeker niemand in den lande die niet het gewigt gevoelt van het weldra naderend tijdstip der 50jarige gedachtenisviering van Neêrlands herwonnen onafhankelijkheid. Wij zijn er zeker van dat die heugelijke gebeurtenis overal in den lande met dankbaarheid en plegtigheid zal worden herdacht, en ook het denkbeeld om de zaak en de herinnering te vereeuwigen door een *nationaal monument*, juichen wij van harte toe. Er kan daarvoor in Nederland, in het constitutioneel-monarchaal Nederland, dat met Oranje groot geworden is, maar ééne stem zijn.

Maar juist daarom wenschen wij eene bescheiden bedenking te opperen, en aan de overweging van het straks tot algemeene deelneming op te roepen publiek te onderwerpen deze vraag: Of het raadzaam en voegzaam is dat eene vereeniging van industrielen, meest allen dezelfde, die in een speciaal orgaan de zuivere beginselen van het vrije handelstelsel, waaraan Nederland zijn grootsten bloei en luister verschuldigd is, bestrijden, en die daarin tevens de toepassing der regelen van gezonde en practische staathuishoudkunde gestadig den oorlog aandoen, of het raadzaam en voegzaam is, dat zulk eene uitsluitende vereeniging, nu als commissie, de leiding op zich neemt eener zóó zeer algemeene, eener zóó zeer *nationale* zaak?

Reeds elders is er op gewezen, hoe de nooit volprezen namen van die vaderlanders, welke in dat tijdperk de nationale beweging voorbereidden, leidden en tot stand bragten, en hoe verder de meest gevierde namen in Nederland gemist worden op de lijst, waarop de ijverige tariefsbeweger Regout en zoo vele geruchtmakende ijzermannen voorkomen.

Heeft die commissie, vóór dat zij den beminden prins Frederik in het alternatief stelde om, òf eene *zaak* die hem na aan het harte lag zonder belangstelling te bejegenen, òf het opgedragen voorzitterschap te aanvaarden, heeft zij vóór dien tijd er niet aan gedacht om eenige mannen aan zich te verbinden op wie het vaderland roem draagt, op wier voorouders reeds de geschiedenis wijst?

Of weigerden dezen soms zich aan te sluiten aan eene zóó exclusive bijeenvoeging van industrie-mannen, dat de geheele onafhankelijkheidsviering, onwillekeurig den schijn eener *industriele onderneming*, eene bemantelde *propaganda*, althans eene op de voorgrondstelling van het protectionisme verkrijgt?

Eene edele gedachte, bij wien ook gerijpt, verdient waardering en hulde; maar wie eene *nationale* zaak en eene *nationale* taak aan de regtmatige medewerking van alle standen der burgermaatschappij onttrekt, en zich zelven eerst in het geheim constitueert om daarna met groot vertoon van publiciteit als gevestigd ligchaam op te treden, die laadt den schijn op zich, dat hij iets onderneemt en exploiteert ten eigen behoeve, zij het dan om de eer, of om het releveren zijner positie, of om beiden, met de voordeelen in het oog, welke daaruit voor het *vervolg* kunnen voortvloeijen. Ja maar, zegt het weekblad de *Industriëel*, het speciaal orgaan van het protectionisme, er zullen sub-commissien kunnen komen. Men zal zich kunnen aansluiten. Daarin zullen alle standen en klassen vertegenwoordigd kunnen zijn.

Fraaije voldoening, schoone roeping voor de eerste geslachten des lands, voor de sommiteiten in staatkunde, wetenschap en kunst, en voor onze groothandelaren. Zij zullen zich mogen aansluiten aan enkele industrielen; voor deze het werk doen; de burgerij in hare zucht tot medewerking voor eene nationale zaak behulpzaam zijn; rapporteren aan de hoofdcommissie, in één woord, zij zullen eene totaal ondergeschikte rol vervullen naast of onder een fabriekant in aardewerk, onderscheidene ijzer- of koper-fabriekanten en een paar andere industriëlen, waaronder een meelfabrikant, die, naar men verzekert, niet Nederlander maar Franschman is, of kort geleden was.

Neen, dat is niet ligt te onderstellen en gaat te ver. Die zucht om *éclat* te maken moge gerijpt zijn in het brein van een of anderen onopgemerkten eerzuchtige, de plaatselijke commissien, die men er nu voor wil spannen, zullen wel weten wat zij te doen hebben.

Wijs er niet op, dat Z. K. H. Prins Frederik het presidium heeft op zich genomen en dat Z. M. ook ingenomen met de zaak is of was.

Aan beider aandacht zal het niet kunnen zijn ontgaan, dat de leiders eener *nationale* feestviering als deze, hoog moeten staan aangeschreven in de algemeene schatting door stelling, talenten of invloed, en bovenal door een historisch regt op hun of hunner vaderen deel aan de voltooijing der gezegende omwenteling; in allen geval, dat niet één enkele tak van volksvlijt alle overige takken van bedrijvigheid en alle andere rangen en standen mogt buitensluiten.

Een *nationaal* gedenkteeken, zij het dan uit ijzer of van graniet, mag niet zijn het monopolie, noch van eene staatkundige, noch van eene godsdienstige, noch van eene, en dat nog wel *eenzijdige* industriele fractie, die zich om haar belang bij voorregt en gunst, in het staatkundige aansluit aan eene koloniale partij, die eigenlijk voor diezelfde belangen te velde trekt en twist en tweedragt in het land zaait.

Een *nationaal* gedenkteeken ter herinnering aan de herneming van ons onafhankelijk volksbestaan in 1813 heeft niets gemeens met de inzigten of eischen van eenige groote werkbazen, die van hunne vaderlandsliefde ruimschoots blijk konden geven, wanneer zij aan de mannen die met deze gebeurtenissen zijn vereenzelvigd of er de familietraditie en de glorie van bezitten, de medewerking verleenden die hunne materiele positie medebrengt, gelijk ook *ieder* Nederlander gaarne daartoe het zijne met liefde zal bijdragen, als middel tot eenheid en niet van partijschap en als uit edeler bronwel ontspruitende, dan uit die van het materialisme en protectionisme.

Van den intogt van Willem I te Amsterdam als Souverein Vorst wordt vermeld: „Het was een dag, zoo als Amsterdam nog nimmer had gezien; het was een feest, door *Eendragt, Vaderlandsliefde* en *Dankbaarheid aan het Opperwezen* gevierd.

„Aan het paleis gekomen, vertoonde zich de Vorst, bij het donderend vreugdegejuich, aan de opgetogen en zich verdringende bevolking en werd vervolgens, in de groote zaal door eene talrijke schare, uit de *aanzienlijkste en achtenswaardigste standen en rangen* met blijdschap en liefde ontvangen," enz.

Welnu, ons dunkt het herinneringsfeest van 1863 moet daarvan de weerklank zijn, en niet in ondergeschikte subcommissien, maar in het centraalpunt moest dus ook zijn eene „talrijke schare uit de aanzienlijkste „en achtenswaardige standen en rangen, geleid door eendragt, vaderlands„liefde en dankbaarheid.

EEN FREETRADER.

PS. Mogt de geachte redactie van den *Spectator*, wiens geestige plaat met de grondgedachte van dit stukje overeenkomt, het in zijne kolommen willen overnemen, het zou bijschrift tot de plaat kunnen zijn.

Aangenaam en Weldadig.

Weinige hulpmiddelen vereenigen beide hoedanigheden in zich en paren zelden bij eene weldage uitwerking op de gezondheid tevens een aangename smaak, waardoor het gebruik al meer en meer algemeen wordt. Het HOFF'sche MALZ-EXTRACT, Gezondheids-Bier echter, uit de Fabriek van den Koninklijken Hofleverancier de Heer JOHANN HOFF, Neue Wilhelmstrasse, N°. 1, te Berlijn (Centraal Depot te Amsterdam, O. Z. Voorburgwal, J 342), mag zich beroemen het aangename aan het weldadige in hooge mate te vereenigen; immers terwijl het hier op aanbeveling van de voornaamste Medische Autoriteiten toegediend wordt aan lijders aan asthma, borst- en maagziekten, longenaandoeningen, algemeen verval van krachten, tering en meerdere ongesteldheden, wordt het ginds wegens zijnen aangenamen smaak tot zelfbehoud als tafeldrank genuttigd. Het is overbekend, dat zelfs Vorstelijke personen, het HOFF'sche MALZ-EXRTACT, Gezondheids-Bier, het burgerregt aan hunne tafel verleend hebben, zoo als onder andere de PRINS VAN HOHENZOLLERN SIGMARINGEN, die zich daarvan reeds sedert eenige jaren bedient, en den Fabrikant eerst uit dankbare erkenning tot Hofleverancier benoemde en later met de groote Gouden Medaille voor verdiensten begiftigde.

Ook in Nederland mag zich dit Gezondheids-Bier in den bijzonderen bijval van het algemeen en vooral van personen uit de aanzienlijkste standen verheugen. Prinses Frederik der Nederlanden benoemde den Heer HOFF tot haren Hofleverancier, waarvan aan denzelven het navolgende brevet is uitgereikt, luidende woordelijk:

„UEd. wordt hierbij gemagtigd tot het voeren van den titel van Hof„leverancier van Hare Koninklijke Hoogheid Mevrouw de Prinses Frederik „der Nederlanden, met vergunning het wapen van Hare Koninklijke „Hoogheid te voeren."

's HAGE, den 3den Mei 1862.

Ingevolge order van Hare Koninklijke Hoogheid
Mevrouw de Prinses Frederik der Nederlanden,
De geheim Hofraad en Secretaris van H. K. H.
(Get.) W. F. VAN OTTERLOO.

Den Heer JOHANN HOFF,
Eigenaar van Malz-Extract-Brouwerijen, Neue Wilhelmstrasse, N°. 1, digt bij de Marschall'sbrug te Berlijn, bekroond met Gouden en Zilveren Medailles voor Kunsten en Wetenschappen te Parijs, voor zijn Malz-Extract Gezondheidsbier.

ADVERTENTIEN.

Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, G. E. DE JONGE, Echtgenoot van G. H. C. VAN CATTENBURGH, Apotheker.
HARDERWIJK, 3 Maart 1863.
Eenige en algemeene Kennisgeving. (4294)

Voorspoedig bevallen van een welgeschapen *ZOON* M. E. ROBBÉ geliefde Echtgenoote van P. HUËT.
PIETER MARITSBURG, NATAL, 24 December 1862. (4304)

Heden overleed in den Ouderdom van circa 73 Jaren mijn hartelijk geliefde Echtgenoot, DANIËL HOENDERVOOGDT.
AMSTERDAM, 1 Maart 1863. WED. M. M. HOENDERVOOGDT, Geb. BAKELS.
(4299)

Heden ontsliep tot onze diepe droefheid de jongste onzer lievelingen WILHELMINA MARIA BERNARDINA; slechts tien maanden mogten wij ons met haar bezit verheugen.
AMSTERDAM, 1 Maart 1863.
A. LEEUWE.
M. LEEUWE—HEEREBAART. (4303)

Heden overleed, na een smartelijk doch geduldig lijden van 14 maanden, mijn geliefde Echtgenoot OTTO WOLKEN, in den leeftijd van bijna 64 jaren, na eene genoegelijke Echtvereeniging van 13 jaren; wat wij in hem verliezen, zullen al degenen beseffen die den overledene van nabij gekend hebben.
AMSTERDAM, 2 Maart 1863.
WED. H. P. WOLKEN, GEB. OOSTENRIJK.
Op verzoek van den overledene zullen er geene teekenen van Rouw gedragen worden. (4287)

Heden overleed onze geliefde oudste Dochter SOPHIA MARIA LOUISA, in den jeugdigen leeftijd van 17 Jaren.
AMSTERDAM, 2 Maart 1863.
F. C. FRANSSEN.
A. M. FRANSSEN, NEUMANN.
Eenige Kennisgeving. (4301)

Heden werd de oudste onzer Lievelingen, ADRIANUS, ons door den dood ontnomen, op den aanvalligen leeftijd van zeventien maanden.
AMSTERDAM, 2 Maart 1863.
J. KOPER AZN.
J. M. M. KOPER, VALKENBURG.
(4318)

Heden overleed tot onze innige droefheid ons eenigste lieveling KARL ADOLF FERDINAND, na een kortstondig lijden van slechts 3 dagen, in den ouderdom van 6 maanden.
AMSTERDAM, 2 Maart 1863.
K. C. PLOCK.
J. PLOCK, Geb. ULFERTS.
Strekkende deze tot Algemeene Kennisgeving. (4278)

Voor de menigvuldige bewijzen van hartelijke deelneming, ons betoond in het zoo smartelijk verlies van mijn zeer geliefden Echtgenoot en Vader, den Heer T. TEN BERGE, betuig ik ook namens onze geliefde Kinderen, aan Vrienden en Bekenden langs dezen weg mijnen opregten hartelijken dank.
J. E. TEN BERGE, geb. DE BOER.
STEENWIJKERWOLD, 2 Maart 1863. (4269)

NED. RHIJN-SPOORWEG

De DIRECTIE berigt, dat heden in werking treedt een nieuw over het algemeen veel verminderd **TARIEF** voor het regtstreeksch **GOEDERENVERKEER** tusschen Amsterdam resp. Rotterdam en Mülheim A/RH. en Deutz (Keulen), verkrijgbaar bij hare Agenten in loco en aan hare Kantoren voor het Buitenlandsch Goederenvervoer, tegen betaling van 10 Centen.
DE DIRECTIE.
UTRECHT, 4 Maart 1863. (4317)

NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ.

VEILING TE ROTTERDAM,
op Vrijdag 27 Maart 1863, van ongeveer:

72,700	Bossen	**BINDROTTING**,	liggende te Rotterdam.
101,800	„	**DITO**,	„ „ Amsterdam.
13,200	„	**DITO**,	„ „ Dordrecht.
12,700	„	**DITO**,	„ „ Schiedam.

De Directie geeft de verzekering, dat zij vóór 1 Julij 1863 geene andere Bindrotting dan de bovengenoemde hoeveelheid aan de Markt zal brengen.
AMSTERDAM, 4 Maart 1863. (4296)

C. S. OOLGAARDT, Makelaar, presenteert als lasthebbende van zijnen Principaal, op Maandag den 9den Maart e.k., des Avonds ten 6 Ure, in de *Nieuwe Stads Herberg*, aan het IJ, ten overstaan van den Notaris JOANs. OOLGAARDT, Publiek te verkoopen:

HET EXTRA ORDINAIR SNELVARENDE IJZEREN

RADER STOOMSCHIP *DE ZWALUW*,

THANS IN DE VAART TUSSCHEN *ZWOLLE* EN *AMSTERDAM* volgens Meetbrief Lang 36 El, 67 Duim; Wijd 4 El 69 Duim; Hol 2 El, 10 Duim; en alzoo gemeten op 104 Tonnen, na aftrek der Machine-Kamer; in 1861 gebouwd te Alblasserdam op de Werf van den Heer F. KLOOS; de Oscileerende machine is van 50 nom. Paardenkracht en de Ketel geperst op eene drukking van $2^2/_3$ Atmospheer, benevens daarbij te leveren Inventaris, als breeder bij Billetten omschreven.

Nadere informatien bij bovengenoemden Makelaar.

Naar aanleiding eener dezer dagen in de dagbladen geplaatste Advertentie, kunnen Gegadigden verdere bijzonderheden vernemen en lecture der Veilings-Conditien bekomen ten Kantore van den Advocaat Mr. J. D. VAN KETWICH VERSCHUUR, te Zwolle, en van den Procureur J. G. KUHN, op de Raamgracht te Amsterdam. (3935)

MOSSELEN-BERIGT.

Op heden is aangekomen Schipper C. BROUWER, met Zeeuwsche **KOR-MOSSELEN**, die Blauk en Vet van Visch zijn, liggende in het Westerdok bij het Droogbak. (4279)

OPENBARE HERVERPACHTING

(OM BIJZONDERE REDENEN).

De Notaris H. J. VAN MENS, residerende te Ouderkerk a/d. Amstel, zal op Zaturdag den 14den Maart 1863, des Middags ten 12 Ure in de Herberg *het Regthuis van Slooten*, bewoond door W. A. G. ROELVINK, aan den Overtoom bij de Sluis onder Sloten, voor den tijd van 3 Jaren en 9 Maanden, ingaande 1°. April 1863 en eindigende 31 December 1866 **OPENBAAR VERPACHTEN.**

Den TOL aan den Slagboom, aan den Overtoom onder Nieuwer-Amstel, waaronder is begrepen het regt van vrije Bewoning van het Huis en Erve bij den Slagboom staande, aan het Heemraadschap van den Amstel en Nieuwer-Amstel behoorende.

En zulks bij Opbod en Afslag en onder zoodanige voorwaarden als gedurende 8 dagen te voren ter Lezing zullen liggen ten Kantore van de Notarissen H. J. VAN MENS, voornoemd en J. W. ROELOFFS VALK, te Nieuwer-Amstel, alwaar nadere informatien te bekomen zijn. (4274)

VOOR GASFABRIEKEN.

TE KOOP verscheidene goede, zeer bruikbare **GASTOESTELLEN**, als: IJzeren Retorten, Waterklim- en Indompelbuizen, Condensor, Wasch- en Kalkkisten, Afsluitkleppen van verschillende afmetingen, Elbogen, enz, enz.; benevens twee kapitale Gashouders met Gegoten IJzeren waterdigte Kuipen, diameter 35 en diepte 23 Engelsche Voeten, in perfecten toestand, met de Kolommen, Kettingen, Gewigten, In- en Uitlaatpijpen, Syphons, geheel compleet, alles afkomstig van de buiten werking gestelde Gasfabriek te Utrecht. Brieven franco, aan het Gebouw op het Vreeburg. (3931)

GOEDKOOP VERKOOPHUIS,

Kalverstraat bij de Osjessluis, D 10.

MAGAZIJN van PENDULES, LAMPEN, GALANTERIEN, PORCELEIN, CRISTAL, GELAKTE GOEDEREN, enz., berigt, dat zijn Magazijn, na gedane Vertimmering op nieuw geopend is.

Dankbaar aan mijne geachte Vrienden en Begunstigers, zoo binnen als buiten de Stad voor het vertrouwen gedurende achttien jaren genoten, blijf ik mij voortdurend daarin aanbevelen.

(4131) **F. P. R., SCHILLING.**

NIEUWE BAZAR,

KALVERSTRAAT, OVER DEN HEILIGEN WEG, D 30.

Ontvangen uit LYON en PARIJS: **CHALES** en **CHALES-LONGS**, **CACHEMIRE**, **SPOULINÉS & LAINE**, in diverse Prijzen. Eene nieuwe zending moderne **ZIJDEN STOFFEN**, waaronder **GROS DE LYON UNI** in alle nuances.

B. HAVERKOTTE.

(4305)

CENTRIFUGAAL-POMPEN.

De Heeren EASTON AMOS & SONS maken bekend, dat hunne **CENTRIFUGAAL-POMPEN**, welke alle andere in Nuttig Effect overtreffen, te verkrijgen zijn bij HARMENS en PENNING, Fabriekanten van Stoom- en andere Werktuigen te Harlingen. (1637)

CENTRIFUGAAL-POMPEN.

GWYNNE EN C°. te Londen geven publiciteit aan het feit, dat na de Sluiting der Internationale Tentoonstelling, in tegenwoordigheid van bevoegde Deskundigen, een Concours heeft plaats gevonden, ten einde de uitkomsten te constateren der groote **CENTRIFUGAAL-POMPEN**, door hen en door de Heeren EASTON AMOS & SON, ten toon gesteld, waarvan de uitkomsten zijn:

NUTTIG EFFECT verkregen door GWYNNE EN C°. Pomp 83. 18 pCt.
IDEM door EASTON AMOS & SONS Pomp 71.66 pCt.

Het uitgewerkt verslag dier Commissie is, behalve in verscheidene Engelsche Technische bladen, te lezen en op franco aanvraag te bekomen bij de Heeren W. C. en K. DE WIT, Ingenieurs te Amsterdam, vertegenwoordigers van GWYNNE & C°. in de Nederlanden. (4266)

Een **JONGELING** van de R. C. Godsd., 21 jaar oud, van goede getuigschriften voorzien, zag zich gaarne tegen Mei als bediende in het Vak van KRUIDENIERSWAREN geplaatst. Ruim Zes jaren was hij als zoodanig in gemeld Vak werkzaam. Brieven franco onder Lett. M. bij den Boekhandelaar J. V. SCHATTENKERK, te Doesborgh. (4224)

De Heer ALBERT BLEHR, te Stathelle, berigt hiermede, dat hij ruim voorzien is van Goede **VUREN BALKEN**, alsmede GREENEN **JUFFERS, KLEINHOUT**, enz., alles tot de prijzen van het verleden Jaar. De Haven van Stathelle is reeds van IJs bevrijd. (4252)

HUWELIJKS-AANVRAAG!

Een **JONG MENSCH**, P. G., zijne eigene Zaak uitoefenende, zoekt, door dezen thans meer gebruikelijken weg, met eene **JONGE DAME**, tusschen de 20 en 25 Jaren, in kennis te komen. Degenen, welke niet geheel onbemiddeld zijn, zullen het meest in aanmerking komen. Ongeteekende brieven zullen niet in aanmerking komen. Adres Franco onder Lett. C. A. Bureau Handelsblad. (4246)

H. SIEDENBURG,

IN KOFFIJ, THEE, KRUIDENIERS-, GRUTTERSWAREN, BOTER EN KAAS.

Haarlemmerdijk bij de Korte Prinsengracht, TT 460, in DE STER, te Amsterdam.

Verzoekt UEds. Gunst en Recommandatie. (4254)

REISESTELLE GESUCH!

Ein **DEUTSCHER**, der schon in verschiedenen Geschäftsbranchen, besonders aber beinahe 5 Jahre in einer bedeutenden CIGARREN-FABRIK Mittel-Deutschlands wirksam war und dann durch seine jetzige Stellung im **TABACKS HANDEL** Holland's mit demselben vertraut wurde, wünscht eine Stelle als

REISENDER FÜR DEUTSCHLAND

anzunehmen und reflectiert dabei namentlich auf eine Reisestelle im Taback-geschäft. Gefällige Offerten beliebe man bei der Expedition des Handelblattes franco einzureichen unter Litt. F. K. (4237)

J. A. TIELEN.

Hotel *DE ZWAAN*,

TE HELMOND.

Recommandeert zich in de Gunst van Heeren **KOOPLIEDEN** en **REIZIGERS**, verzekert eene Prompte en Civile bediening. (4258)

AAN HH. ARCHITECTEN EN TIMMERLIEDEN.

De Ondergeteekende blijft zich voortdurend in de gunst van bovengenoemde Heeren aanbevelen tot het vervaardigen van alle soorten van **BEELDHOUWWERK**. UEd. Dw. Dienaar,

Martelaarsgracht, 557. **C. F. SLUIJTER**, Beeldhouwer.

Tevens zijn bij hem te bezigtigen 2 van Lindenhout Gebeeldhouwde **OVALE SPIEGELLIJSTEN**, voor te Vergulden. (4265)

TE HUUR GEVRAAGD:

tegen primo Mei of eerder: Een **HUIS**, onverschillig op welken Stand, tot den Huurprijs van *f* 400 à 550; alsmede afzonderlijk een **PAKHUIS** of **ZOLDER**, waar een goed licht is. Adres onder het Woord HUIS, Bureau Handelsblad. (4259)

Tegen April of Mei e. k.

Door bijzondere omstandigheden **TE HUUR**: Een zuiver **HUIS**, voorzien van Duinwater, staande op het beste gedeelte van den Haarlemmerdijk bij den Singel, zeer geschikt voor Jonggehuwden of voor een stil levend Echtpaar. Huurprijs *f* 285 's Jaars. Brieven franco, onder Lett. H. D., ter Boek- en Kantoorwerk-drukkerij van A. ZWEESAARDT EN ZOON, Warmoesstraat, J 67. (4251)

TE HUUR GEVRAAGD

tegen Mei e. k.: Een geheel **VRIJ HUIS**, met vijf of zes Kamers; Huurprijs *f* 300 a 600, liefst gelegen op eene der Grachten tusschen de Molsteeg, Leliegracht en Nieuwendijk, Brouwersgracht. Adres Franco onder Lett. B. A., bij den Boekhandelaar JOHs. W. BRAUN, Molsteeg, G 136 alhier. (4264)

T A B A K.

Een fatsoenlijk **JONG MENSCH**, 23 Jaren oud, van de R. C. Godsdienst, sedert Jaren in eene TABAK- en KRUIDENIERS-AFFAIRE werkzaam, grondig bekend met het Sorteren, Eesten en al hetgeen verder wordt vereischt, zag zich gaarne met Primo Mei **VERPLAATST**, tegen genot van Kost en Inwoning en Salaris. De beste Getuigschriften kunnen geleverd worden Adres met Franco Brieven onder N°. 80 bij de Erven J. J. TIJL, te Zwolle. (4261)

IN EEN JAAR TIJDS.

Een **PROFESSOR** der FRANSCHE en ENGELSCHE TALEN neemt aan om in bovengemelden tijd de Fransche of Engelsche talen grondig te leeren Spreken en Schrijven; wegens nadere inlichtingen omtrent leerwijze enz. gelieve men zich met Franco Brieven te addresseren onder Lett. G. W. bij den Kantoorboekhandelaar J. R. THOMSON, Singel over de Driekoningstraat, G 363. (4262)

D. A. THIEME, te Arnhem, heeft verzonden:

GULDENS-EDITIE, N°. 34 EN 35:

DE WARTBURG,

DOOR

J. P. DE KEIJSER.

MET PLATEN. — TWEE DEELEN.

GULDENS-EDITIE N°. 36:

DRIE NOVELLEN,

VAN

J. HOEK.

Elk N°. dezer Editie is *afzonderlijk* verkrijgbaar. (4241)

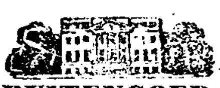

TE HUUR

tegen 1°. Mei 1863 of desverkiezende vroeger: Het **BUITENGOED** *IRENE*, alleraangenaamst gelegen aan den Velperweg, in de omiddellijke nabijheid van Arnhem, bestaande in HEERENHUIS, bevattende beneden 3 Kamers, waarvan 2 ensuite, Bad- en Provisiekamers en verdere Gemakken, en boven 5 Kamers, Domestiekenkamer, Zolder, enz., met den daar voor en achter gelegen, met vele Vruchtboomen beplanten TUIN, groot 19 Roeden, 90 Ellen. Te bevragen ten Kantore van den Notaris TROOST, te Arnhem. Brieven Franco. (4219)

Door Sterfgeval wordt TE KOOP aangeboden: Een solied **HUIS**, waarin Smederij wordt uitgeoefend, in den omtrek van de Westermarkt. Dit Gebouw is zeer geschikt voor HEERENSTAL. Franco te bevragen bij M. E. ANNEVELD, Makelaar. (4244)

Een Fatsoenlijk **BURGER MEISJE**, P. G., zeer bekwaam in het Wollennaaijen en in het maken van Mantels en Mantilles, zag zich gaarne geplaatst tegen April of Mei e. k. op een Magazijn of in een Winkel. Reflecterenden vervoegen zich s. v. p. met Franco Brieven, onder Lett. A. A., bij den Boekh. J. MADO, te Utrecht. (4238)

WORDT GEVRAAGD, een Fatsoenlijk **BURGER MEISJE**, 30 jaren, P. G., in een drük Logement, voor de Buffetzaken. Zij, die volkomen daarmede bekend zijn en in dusdanige betrekking werkzaam zijnde, regard hierop slaan, adresseren zich bij den Boekhandelaar H. G. KOSTER, H. Gz., Nieuwendijk te Amsterdam, met Franco Brieven onder Lett. W. (4194)

Op een COMMISSIONAIRS-KANTOOR in LAKENS en MANUFACTUREN wordt een **LEERLING** gevraagd van Goeden Huize, eene goede hand schrijvende, vlug kunnende rekenen en met de beginselen der Duitsche en Fransche talen bekend. Adres Franco onder Lett. A. L. N°. 2, bij den Boekverkooper H. A. MEYER, N. Z. Voorburgwal over de Molsteeg. (4227)

Als **HUISBEWAARDERS** bieden zich aan GEHUWDE LIEDEN, zonder Kinderen, van middelbaren leeftijd, P. G., de Man zijne Bezigheden buitenshuis hebbende en de Vrouw in staat om het Huiswerk te verrigten en goed te kunnen Koken en in zoodanige Betrekking werkzaam geweest. Verzoeke franco adres onder Lett. P. M. bij den Boekhandelaar J. H. BRINKMAN, Singel hoek Bergstraat. (4183)

MEN VERLANGT TEN SPOEDIGSTE

in eene Kruideniers-, Kom-en-Eisch- en Grutters-Affaire een **JONGELING**, tusschen de 16 en 20 jaren, tegen genot van Kost en Inwoning. Adres met Franco Brieven, onder Lett. S., ter Boekhandel van B. LENFRING. Haarlemmerdijk, te Amsterdam. (4253)

ATTENTIE.

Bij een BANKETBAKKER wordt zoo spoedig mogelijk GEVRAAGD eene **WINKELDOCHTER**, van de Prot. Godsd. Hoofdvereischten zijn Bewijzen van Goed Gedrag en Eerlijkheid. Brieven Franco onder Lett. K. Bureau Handelsblad. (4240)

REMPLAÇANT

GEVRAAGD VOOR DE LIGTING VAN 1863.

Reflecterenden adresseren zich ten spoedigste Franco en met opgaaf van Prijs, onder het Motto REMPLAÇANT, bij GEBROEDERS KOSTER, Leliegracht, RR 78, te Amsterdam. (4243)

Op een KARGADOORS KANTOOR wordt verlangd een **BURGER JONGELING**, beneden de 18 Jaren, kunnende behoorlijk Rekenen en Schrijven. Adres met Franco Brieven, onder Lett. J., Bureau Handelsblad. AMSTERDAM, 2 Maart 1863. (4242)

Als **COMPAGNON** in eene Bedrijvige Zaak te Amsterdam, die aan geen verlies onderhevig is, wordt gevraagd een gunstig bekend **JONG MENSCH**, met een vermogen van p. m. *f* 4000. Goede Naam en Werkzaamheid zijn hoofdvereischten. Men adressere zich Franco met Eigenhandige Brieven onder Lett. D. D., bij den Boekhandelaar H. J. VAN KESTEREN, Warmoesstraat, J 595, te Amsterdam. (4245)

EEN SMIDSKNECHT

biedt zich aan, om dadelijk in dienst te treden, om zijn werk grondig verstaande, zijnde BANK- en VUURWERKER; hij is ook niet ongenegen om bij eene Bejaarde Baas of Weduwe de Zaak geheel waar te nemen, daar hij als zoodanig is werkzaam geweest. Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren onder Lett. A. Z. Bureau Handelsblad. (4163)

Ter Boek-, Plaat- en Steendrukkerij van IPENBUUR & VAN SELDAM, te Amsterdam, wordt uitgegeven:

ORDE DER FEEST- EN LIJDENSTEKSTEN,

zoo als dezelve voor Paschen in de Nederd. Herv. Gemeente gepredikt worden. Prijs *f* 0.50, gebonden *f* 1.

HARMONIE DES QUATRE EVANGELISTES

sur l'Histoire de la Passion de notre Seigneur **JESUS CHRIST**. Prijs *f* 0.50.

DE HEILAND

bij den aanvang zijns openbaren levens herdacht, door J. MUNTENDAM. Prijs in Carton *f* 2.50, gebonden *f* 3.20.

CHRISTEN HARPTOONEN

door J. P. LANGE, nagezongen door J. J. L. TEN KATE. Prijs *f* 0.30. Gebonden *f* 0.60.

DE VRIEND DER KRANKEN,

door C. E. VAN KOETSVELD. Prijs *f* 2.65, gebonden *f* 3.20, hetzelfde Werk verkort *f* 1. (4164)

JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, debiteren met buitengewoon succes:

ATLAS VAN NEDERL. OOST-INDIE,

GETEEKEND ONDER TOEZIGT VAN

PROF. J. PIJNAPPEL Gz.

en door hem van Aanteekeningen voorzien; in 9 uiterst fraaije op groot Mediaan gekleurde Kaarten.

In linnen rug . . . . à *f* 5.50
Idem gebonden in keurig linnen band . . „ „ 6.50

NATUURKUNDIGE ATLAS

met 11 gekleurde koperen Platen, waarop 250 naar het leven gekleurde Voorwerpen; met uitvoerige beschrijving door **J. H. VAN KOTEN**, groot kwarto, in verguld linnen Portefeuille. *f* 5. (4098)

Bij H. HÖVEKER, te Amsterdam, zal worden uitgegeven en is bij alle Boekhandelaren de Inteekening opengesteld op den Achtsten Druk van:

DE PEINZENDE CHRISTEN.

VAN PETRUS BROES.

Met eene Voorrede door **J. P. HASEBROEK**. (4175)
Uitgave in 4 Afleveringen, in 8°., à 50 Cents de Aflevering.

Bij de Erven F. BOHN, te Haarlem, ziet het licht:

HET TEEKEN DES HEILS.

LEERREDE over Joh. III. 14, 15; door

NICOLAAS BEETS.

Deze Leerrede is de tweede van een **TWAALFTAL**, dat in maandelijksche Afleveringen het licht zal zien. De inteekenaars op den geheelen Bundel betalen *f* 2.70. Afzonderlijke Leerredenen kosten 25 Cents. (4136)

Bij H. C. SUSAN, C. H.ZOON, te 's Hage, ziet het licht:

LOTGEVALLEN

VAN

EEN AMBTENAAR.

ADRES AAN MIJNE LANDGENOOTEN.

DOOR

J. H. VAN EBBENDORP.

Ridder van de Orde van de Eikenkroon, Oud-Secretaris van de Luxemburgsche Staats-Kanselarij, thans Kommies bij het Departement van Koloniën.

PRIJS *f* 1.

Dit Werkje, voor rekening van den Schrijver uitgegeven, wordt *niet in Commissie* gezonden. (4248)

Het Februarij-Nommer

van DE ECONOMIST, Tijdschrift tot bevordering van Volkswelvaart, onder redactie van Mr. J. L. DE BRUYN KOPS, is verschenen en aan HH. Abonnés verzonden

INHOUD:

ONZE KOFFIJVEILINGEN. — HERZIENING DER GRONDBELASTING. — DE WERKKRING DER NEDEL. BANK. — DE HANDEL IN IJS. — INTERNATIONALE LANDBOUWWEDSTRIJD TE RIJSSEL. — VERGELIJKENDE STAAT DER ZEESCHEPEN, waaraan voor de eerste maal Ned. Zeebrieven zijn uitgereikt, in elk der jaren 1854 tot en met 1861. — Vergelijkende overzigten van NEDERLANDSCHE SCHEEPVAART en SCHEEPSBOUW in de laatste jaren. — CONSULAIRE BERIGTEN, Lissabon, Antwerpen, Malta, Pernau. — UITVOEREN VAN INLANDSCHE LIJNWADEN NAAR NEDERL. INDIË, over de Maand Jan. 1863, met vergelijkend overzigt van vorige jaren. — Overzigt der FONDSEN en GELDMARKT te AMSTERDAM, gedurende Januarij 1863 en vorige jaren. — Overzigt van de OPBRENGST DER MIDDELEN over 1862 en vorige jaren, enz., enz.

De prijs per Jaargang is *f* 3.80. Te verkrijgen door alle Boekhandelaars en bij de Uitgevers J. H. GEBHARD & C°., te Amsterdam. (4216)

NIEUW VOLLEDIG

FEESTBOEK.

VERZAMELING van nieuwe en oorspronkelijke **GELEGENHEIDSGEDICHTEN** voor alle mogelijke Feesten, Tafelzangen op de meest bekende zangwijzen, Tafelcondities of Toasten voor Feestmaaltijden, Albumversjes, enz. enz. Eene zonnbare Handleiding voor Feestvierenden door **J. DE BREET.**

Dit Boek bevat eene rijke verscheidenheid van Gedichten voor Oud- en Nieuwjaar, voor Verjaardagen, Verlovingspartijen, Groene, Koperen, Zilveren en Gouden Bruiloften en andere Feesten; van Toasten bij alle voorkomende gelegenheden; Albumversjes; Gedichten ter declamatie in gezelschappen, enz. Die dit **FEESTBOEK** in zijn bezit heeft, behoeft op geene enkele Partij of Feest verlegen te staan, want het bevat overvloedige keuze voor ieders behoefte. Het Boek, (ruim 350 blz. groot) kost slechts ÉÉN GULDEN, omdat er op een buitengewoon groot debiet gerekend is. Uitgegeven bij H. C. A. CAMPAGNE te Tiel en verder in alle Boekwinkels verkrijgbaar. (3843)

ADVERTENTIEBLAD

VAN VERKOOPINGEN,

uitgegeven bij T. C. B. TEN HAGEN, Nobelstraat 20, te 's Gravenhage.

ABONNEMENT.

Voor den geringen prijs van *f* 2 per 3 maanden, of *f* 5 per jaar, bij vooruitbetaling, ontvangen Geabonneerden:

1°. Het **ADVERTENTIEBLAD VAN VERKOOPINGEN**, bevattende:
- *a.* Advertentiën van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen Aanbestedingen en Geldbelegging.
- *b.* Een wekelijksch Overzigt der Verkoopingen van Onroerende en Roerende Goederen.
- *c.* Een algemeen Overzigt der Aanbestedingen van Publieke Werken en Leverancien van allerlei aard.
- *d.* Eene rubriek Afloop van Aanbestedingen, waaruit men de prijzen van aangenomen werken, van verschillende leverancien en materialen leert kennen.
- *e.* Eene rubriek Geldbelegging, zijnde een algemeen Overzigt der verschillende Aanvragen en Aanbiedingen van Kapitalen op hypotheek of bij associatie.

2°. Den **GIDS DER MIDDELEN VAN VERVOER.**
3°. De **ALPHABETISCHE LIJST** der verschillende plaatsen in den GIDS voorkomende.
4°. De opgaven der voortdurend **VERANDERENDE DIENSTEN.**

ADVERTENTIËN.

Prijs 15 Cents per Regel, behalve het Zegelregt.

Het **ADVERTENTIEBLAD** verdient bijzonder in aanmerking te komen voor de plaatsing van Aankondigingen van Verkoopingen, Verhuringen, Verpachtingen, Aanbestedingen, Aanvragen en Aanbiedingen van Kapitalen op Hypotheek of bij Associatie, niet slechts omdat het Blad algemeen verspreid en zeer gezocht is, maar ook omdat het éénmaal 'sweeks verschijnende, *gedurende zeven dagen op de publieke plaatsen* ter tafel ligt en de Advertentiën alzoo moeijelijk aan de aandacht van belanghebbenden kunnen ontgaan. (501)

DE BOSCHWOL FABRICATEN EN PRAEPARATEN

UIT DE FABRIEK VAN

H. SCHMIDT & C°.,

TE REMDA, AAN HET THURINGERWOUD,

zijn de onfeilbaarste middelen tot **GENEZING** voor **JICHT** en **RHEUMATIEK**; de menigvuldige Genees-Attesten, die wij dagelijks ontvangen, geven daarvan de voldoendste bewijzen; in het bijzonder bevelen wij aan, onze **ANTI-RHEUMATISCHE WALDWOL-WATTEN**, doortrokken met DENNENNAALDEN-OLIE, à 25 en 50 Cents het Pakje en **DENNENOLIE** à 35 en 70 Cents het Fleschje.

Tot waarborg der Echtheid van ons Fabricaat, is alles voorzien met ons Etiquet en dat van ons Hoofddepot voor Nederland, **M. J. C. HAM** te Utrecht, verder verkrijgbaar te

Amsterdam, Oudenhoven, Rokin.	Amsterdam, Theodor Berger, Haarlemmerdijk, TT 418.	Hilversum, B. Meddens.	Oudewater, A. Buys.
„ ten Veldhuis, Rapenburg.	Breukelen, J. Vlaanderen.	Baarn, Peterse Nobbe.	Weesp, J. Swaters.
„ Gez. Schimmel, Utrechtsche Straat, tusschen de Kerkstraat en Prinsengracht, Z 838.	Delft, H. van Ruyven.	'sHage, M. v. d. Schaft.	Woerden, C. Ruyten.
	Gouda, Wed. Bosman.	Harmelen, G. Kurvers.	Zeyst, v. Meekeren.
	Haarlem, Grube & Bodaan.	Leiden, N. K. Swemer.	Rhenen, G. J. v. d. Waal.
		„ Beuzemaker en C°.	

En verdere Dépôts, vermeld op de Gebruiks-aanwijzingen. Aanvraag om Dépôt franco bij M. J. C. HAM, te Utrecht.

(4209)

TE HUUR

VRAAGT MEN een **VRIJ PAKHUISJE** of **LOOTS**, met ZOLDERS, liefst met OPSLAG aan het Water, waar gelegenheid is of gemaakt kan worden tot Stooken; een Perceel in de Haarlemmer Houttuinen, op de Brouwersgrachten of tusschen liggende Dwarsgrachten zal preferent zijn. Aanbiedingen worden ingewacht onder Lett. F. Z., met duidelijke omschrijving, Huurprijs en wanneer te aanvaarden, Bureau Handelsblad.

NB. Een **HUISJE** met ZOLDER, PLAATS, etc., in gemelde Buurten gelegen, zoude ook in aanmerking kunnen komen. (4314)

MAGASIN DE PARIS.

A. PERRIN, BLOEMENFABRIEKANT,

NIEUWENDIJK, H 43, over de Gravenstraat.

Heden Opening van mijn NIEUW MAGAZIJN. Groote en Nieuwe SORTERING **FIJNE BLOEMEN** om te Kappen, **BAL- en BRUIDKAPSELS**, KINDERKRANSJES, BLOEMEN voor Vazen, Panache-, Strais- en Fantaisie-Vederen, enz. (4281)

PIERROT'S

LEVEN EN BEDRIJF VOOR DE JEUGD.

Met 20 uitmuntende groote Platen en alleraardigste Levensbeschrijving op Rijm. Prijs *f* 1.80. (4273)

Wordt uitgegeven te Amsterdam bij G. THEOD. BOM, Kalverstraat, E 10.

ZEYST.

Door bijzondere omstandigheden voor matigen prijs **TE HUUR** gedurende de Zomermaanden, desverkiezende langer: Een **MODERN HUIS**, met Zeven behangen en gestukadoorde Kamers, Keuken, Kelder, Zolder en verdere Gemakken, fraaijen TUIN, KOETSHUIS en STALLING, gelegen aan het einde der Dorpstraat, vlak bij de wandelingen. Te bevragen Franco, onder Lr. N. N., Postkantoor te Zeyst. (4270)

NAAR BATAVIA EN SOERABAYA,

om bepaald 10 *Maart geëxpedieerd te worden*, het nieuw gekoperd 1ste klasse welbezeild **CAMPAGNE FREGATSCHIP**

TELANAK,

Kapt. F. H. POPKEN,

door afzonderlijke Kajuiten en ruime Hutten uitmuntend ingerigt voor den overtogt van Passagiers en Familien.

Naar SOERABAYA (direct),

het nieuw gekoperd Snelzeilend **BARKSCHIP**

HENDERIKA,

Kapt. N. M. OUDSHOORN DE GROOT STIFFRY.

Even als de bovenstaande gelegenheid zeer aanbevelenswaardig.

Adres DE CONINGH & C°., te Amsterdam. (4275)

HAVRE EN VALPARAISO.

Geregelde Lijn der vereenigde Afladers.

Het Fransch **DRIEMASTSCHIP**

Côte d'Or, Kapt. Mounier,

600 Ton 3/3, 1. 1.,

zal 31 Maart naar HAVRE vertrekken. Adres bij A. HUET & C°. te Havre en de WED. JAN WESEL & ZOON te Amsterdam. (4284)

SCHEEPSDOCTOR.

Een **DOCTOR** in de Genees- en Verloskunde, biedt zich tegen Junij aanstaande aan als **SCHEEPSDOCTOR** voor de Reis naar Batavia, tegen genot van vrije Passage. Offerten franco, onder Lett. Z. Z., bij den Boekhandelaar G. D. BOM, Damrak, H 117. (4199)

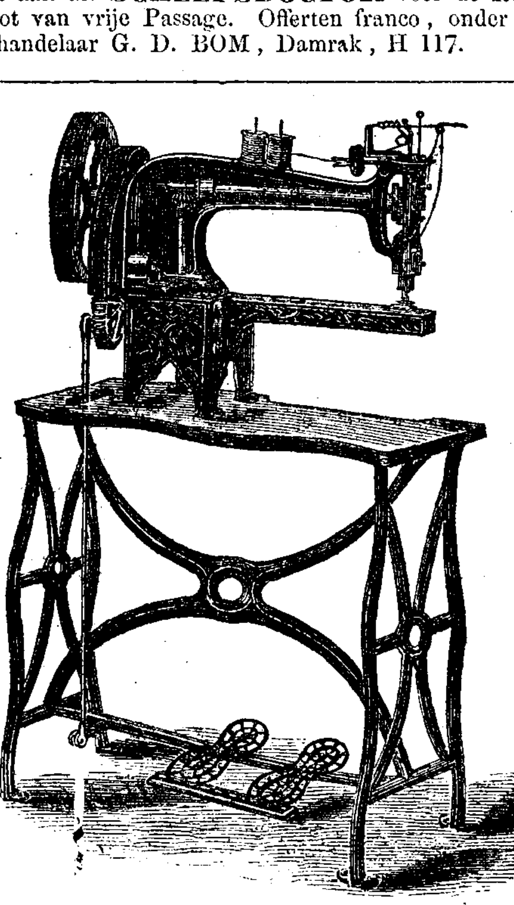

SINGER'S WERELDBEROEMDE **NAAI-MACHINES**, met de nieuwste verbeteringen, zijn tegen Fabrieksprijs te bekomen bij den Hoofd-Agent voor Nederland, **EDUARD STRUCK**, Fabrikant van SPRINGMATRASSEN, etc.

BROCHURES en **PRIJS-COURANTEN** van een en ander op Franco Aanvraag GRATIS te bekomen. (4223)

TELEGRAMMEN.

(REUTER'S OFFICE.)

LONDEN, 4 Maart. Berigten uit New-York van 19 Febr. melden, dat de senaat den president heeft gemagtigd, om gedurende de drie volgende jaren kaperbrieven uit te geven; wijders is het wetsontwerp goedgekeurd, waarbij alle burgers van 20 tot 45 jaren dienstpligtig worden verklaard. De duur van den diensttijd wordt op 3 jaren vastgesteld.

PETERSBURG, 3 Maart. De Grootvorst Konstantijn is benoemd tot opperbevelhebber van de troepen in Polen. Men gelooft, dat de generaal Sumarakow hem zal worden toegevoegd.

Heden is het transitoire tijdperk geëindigd en is de lijfeigenschap definitief afgeschaft. Er heerscht volkomen rust, niettegenstaande de meest verontrustende geruchten in omloop waren gebragt.

BERLIJN, 4 Maart. De gouverneur-generaal van Wilna, de generaal Nazimoff, heeft eene proclamatie afgekondigd, waarin onder anderen het volgende wordt gezegd. „Het is vooral tot de bewoners van het platte land dat mijne woorden gerigt zijn, terwijl ik hier tevens herinner aan de weldaad, door de regering aan de voormalige lijfeigenen betoond, door hen van dien band vrij te maken. Op hen vooral rust de pligt om het bewijs te leveren, dat de misdadige pogingen, in het werk gesteld om de rust te verstoren, geheel te vergeefs worden beproefd, door de schuldigen te vatten en aan de autoriteiten over te leveren." Wijders worden de bewoners van elke gemeente verantwoordelijk gesteld voor het onderhouden der middelen van communicatie en voor de veiligheid der militaire en civiele ambtenaren.

PARIJS, 4 Maart. De *Droit* meldt, dat Garcia en Calzado naar de correctionele regtbank van het departement der Seine zijn verwezen, onder beschuldiging van opligterij.

MADRID, 3 Maart. Het ministerie zal morgen voltallig worden gemaakt. Men verzekert, dat het de kamers zal heropenen en magtiging aanvragen om de belastingen te innen. Het zal de kamers niet ontbinden.

LONDEN, 4 Maart. *Granen* nominaal. — *Thee* aangeboden, flaauw. — *Suiker* flaauw. — *Rijst* verlaten. — *Raapolie* 52. — *Lynolie* 43 a 43.6.

LIVERPOOL, 4 Maart. Van *Katoen* zijn 3500 b. omgezet.

BERLIJN, 4 Maart. *Rogge*: Maart 45, voorjaar 44½. *Raapolie*: Maart 15⅕, voorjaar 15 1/24

LONDEN, 4 Maart. Consols 92½ a ⅝; 3 pCt. Mexik. 32 a ¼; 3 pCt. Venezuela — a —; 1 pCt. Dito 12¼ a ¾; 4½ pCt. Grenada — a —; Uitgest. Dito — a —; 2 pCt. Dito — a —; Afgest. Dito — a —; Dito 1⅛ pCt. — a —; Hect. — a —; Portug. 1862 —; 2 pCt. Spanje — a —; Coup. Certif. 10 a —; Amort. 27⅛ a ⅜; 5 pCt Rusl. 1862 —; 5 pCt. Grieken 19⅜ a ⅝; Dito Coup. 8⅝ a ⅞; Illinois Sp. Aand. 43 a 42; 6 pCt. Turken 41½ a ¾; Dito Loten —.

WEENEN, 4 Maart. 5 pCt. Met. 75.40; Dito Nat. 81.70; Aand. 1854 250 fl. 92.80; Dito 1860 500 fl. 94.20; Bank-Act. 812; Cred.-Actien 220.10. — Wissel: Londen 115.25.

BERLIJN, 4 Maart. 5 pCt. Pruisen 106⅝; Metall. 65½; Dito Nat. 71; 5 pCt. Russ. 5de Serie 90⅛; Dito 6de Serie 96⅝; Cred.-Act. 95½; 4 pCt. Poln. Sch. 82¾.

FRANKFORT, 4 Maart. 5 pCt. Metall. 63½; Dito Nation. 69, 69 3/16; Bank-Act. 825; Cred.-Act. 222.50; Oost. Aand. 1858 fl. 100 137¾; Dito 1860 fl. 500 81¾. — Wissel: Weenen k. z. 101½; Amst. k. z. 100¾; Londen 118⅜.

PARIJS, 4 Maart. Fransche 3 pCt. 70.10; Crediet-Mob. 1227; Frans. Oostenr. Spoorw. 513; Russ. Spoorw. 423; 3 pCt. Spanje 49¾; Dito 2 pCt. 45¾; 5 pCt. Italie 69.55; Guillou Credit 198.

MADRID, 3 Maart. 3 pCt. 51.55; 2 pCt. 46.50.

BRUSSEL, 4 Maart. Metall. 63¾; Oost. Cred.-Act. 480.

ANTWERPEN, 4 Maart. 4½ pCt. Belgie 99 15/16; Oostenr. Cred.-Actien 480; 5 pCt. Metall. 64; 5 pCt. Nationale 69½; 3 pCt. Binnenl. Sp. —; 2 pCt. Dito —; Cred. Guillou 202; Sp. Antw.-Rott. 205.

TEXEL, 4 Maart. Uitgezeild: Ortelius, Groote, Glasgow. - Elisabeth, Arentz, Barcelona. - Maria Catharina, Bos, Glasgow. - von der Heide, Ropke, Havana. - Raphael, van de Velde Smit, Curaçao (met 70 man koloniale troepen.) - Nora, S., Londen. - Mentor, Schuring, Gumper. - Sliedrecht, Feenstra, Samarang. - Joanna Jacoba, Sap, Triëst. - India Packet, Diepering, Batavia. - Maria Adolfine, Blom, Glasgow. - Josephine, Hofker, Suriname.

Binnen: Plantage Dordrech, Bakker, Suriname.

BROUWERSHAVEN, 4 Maart. Uitgezeild: Prinses Amalia, Bentoeld, Batavia.

BERIGTEN UIT DE LAATSTE EDITIE VAN HET VORIG NOMMER OVERGENOMEN.

MELBOURNE, 24 Jan. De verschepingen van goud bedragen sedert de jongste mededeeling 124,750 oncen.

MADRID, 3 Maart. Narvaez heeft in zijne pogingen schipbreuk geleden. Het officiele dagblad deelt het volgende mede omtrent de zamenstelling van het kabinet: Miraflores is benoemd tot president van het ministerie en tevens belast met de portefeuille van buitenlandsche zaken, de markies de la Havana met die van oorlog en de Heer Sierra met de portefeuille van financien. In den loop van den dag zullen de nog ontbrekende ministers worden benoemd en het ministerie voltallig worden gemaakt.

LISSABON, 2 Febr. De afschaffing der majoraten is door de Kamer aangenomen met 91 tegen 10 stemmen.

Den 7den Januarij zijn 2 Braziliaansche schepen de Amazonenrivier uitgezeild, zonder aan de noodige formaliteiten te voldoen. Zij werden door een Braziliaansch stoomschip ingehaald; een der schepen is prijs gemaakt, een is ontsnapt.

AMSTERDAM, Dingsdag 3 Maart.

Wijn: Van de heden geveilde circa de 187 oksh. Medoc, gewas 1861 zijn 16 kav. verk. tot £ 40¼ en de overige opgeh. tot £ 40¼ a 40½, circa 5 oksh. dito Moer verk. tot £ 30½.

STEENWIJK, 2 Maart. Granen: Rogge per mud *f* 5.75 a 6.85; Zomer-Garst *f* 4.50 a 5.—; Haver *f* 3.50 a 4.10; Boekweit *f* 5.30 a 5.90; Aardappelen *f* 1.10 a 2.25; Boter per ¼ vat *f* 53.50 a 54, per ⅛ vat *f* 26.50 a 27, per N. ℔ *f* 1.10 a 1.15; Eijeren per 100 stuks *f* 2.05.

SURINAME, 3 Feb. *Suiker*: Bij inschrijving zijn verkocht 54 v. van plantage Johan en Margaretha à 8.25 en 20 v. van plantage Hazard, mede a 8.25. Voorts zijn van dezelfde plantage 800 gallons Melasse verkocht a 24 c.

Scheepstijdingen.

BINNENGEKOMEN.

HAMBURG, 28 Febr.; Anna Geertruida, v. Ingen, Altona. - Othello, Pijk, Rio Janeiro. — 1 Maart; Barend Bulsing, Husing, St. Domingo. — 2 Maart; Metta Catharina, Fock, Messina.

CUXHAVEN, 2 Maart; Zaanstroom, Visser, La Rochelle.

FREDRIKSHAVN, 23 Febr.; Annegina, Jonker, Dantzig n. Leith. - Alyda Antonia, Visser, id. n. id. — 24 Febr.; Onder het Hoogland voor anker, Wilhelmine Egberdina, Top, Dantzig n. Leith.

SURINAME, 4 Febr.; in lading: Albatros, Koch. - Agatha, Wielema. - Christine, ten Harmsen. - Emilie, Heikema. - Kroonenbuurg, van der Hoef.

UITGEZEILD.

CUXHAVEN, 1 Maart; Catharina Hermanna, Visser, Montevideo en Buenos-Ayres. - Zeeploeg, Ludeling, Engeland. (Is den volgenden dag uit zee terruggekomen.) - Hendrika, Huisman, id.

BREMERHAVEN, 1 Maart; Gesine, Peters, Amst. - Agatha Jacobina, Kramer, Rott.

EMDEN, 26 Febr.; Stadt Emden, Katt, Amst.

KOPENHAGEN, 1 Maart; Willem I, S., Amst. n. Stettin.

STETTIN, 27 Febr.; Delphin, Köhler, Nederland.

FREDRIKSHAVN, 24 Febr.; Hermod, Mölle, Odenseé n. Nederland.

SURINAME, 19 Jan.; zeilklaar: Josephine Bernhardine, Bos, Amst. — 28 Jan.; Amicitia, Wygers. id. - Willem en Carel, Steenveld, id.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM.

NEW-YORK, Fosca Helena, Ridder: 51 v. Vleesch, H. A. Tekelenburg; 50 v. dito, L. Bienfait & Zoon; 18 v. Potasch, J. W. Vissering; 50 v. Reuzel, 180 v. Vleesch, 1 v. Tongen, 30 k. Spek, 45 v. Talk, 7 b. Balein, 100 tierces Reuzel, 10 v. Hammen, 100 v. Verfwaren, Order; 36 v. Tabak, C. Hemmann & C°. te Rott.; 300 k. Verfwaren A. T. Solling & C°., te Rott.; 100 k. Verfwaren, 51 v. Potasch, Order.

DORDRECHT.

BATAVIA, Johanna, Christina, le Clercq: 5830 b. Koffij, 1867 krjs. Suiker, 855 sch. Tin, 3345 b. Bindrotting, N. H. M.

VERVOLG DER NIEUWSTIJDINGEN

AMSTERDAM, Woensdag 4 Maart.

Heden werd voor het provinciaal geregtshof, voorzitter Mr. G. Schimmelpenninck Jsz., voortgezet de behandeling der zaak van J. W. Miltenberg, beschuldigd van moedwillige brandstichting. Het getuigenverhoor is afgeloopen. Vrijdag a. s. zal het openbaar ministerie het requisitoir voordragen,

250ste STAATS-LOTERIJ. (Prijzen van *f* 1000 en daarboven.) 3de Klasse 3de Lijst: N°. 15545 *f* 25,000; N°. 17080 *f* 1500; N°. 11393, 16264, 16014 en 6235 ieder *f* 1000.

* 's GRAVENHAGE, 4 Maart. Gisteren namiddag heeft de Heer Parent bij zijne benoeming tot 2de secretaris bij het Belgische gezantschap alhier, in het hotel Paulez aan de secretarissen en attachés van legatie en eenige genoodigden, een prachtig diner aangeboden.

— De Pruisische kolonel von Alvensleben is heden morgen uit de residentie naar Berlijn teruggekeerd.

— Naar men verneemt wordt de instructie tegen den bediende van den Heer Verhoeven, bij wien in de vorige week brand is ontstaan, voortgezet. Heden morgen zijn eenige voorwerpen, uit het afgebrande gebouw afkomstig, naar de regtbank overgebragt.

LAATSTE BERIGTEN.

LONDEN, 3 Maart. Berigten uit New-York van 17 Febr. zijn ontvangen. De *World* vreest, dat Lincoln door de verwerping van de bemiddelings-voorstellen van Keizer Napoleon, nieuwe verwikkelingen zal veroorzaken door de erkenning van het zuiden van de zijde der Europesche mogendheden.

BERLIJN, 3 Maart. De *Staats-Anzeiger* zegt in zijn niet officieel gedeelte betreffende de jongste debatten in de Tweede Kamer, over de Poolsche aangelegenheden, o. a. het volgende: Het is te betreuren, dat de meerderheid van de Kamer een toon heeft aangeslagen, welke in strijd is met de achting aan de regering verschuldigd; maatregelen, alleen genomen ter bescherming van het vaderland op grond van bestaande traktaten, zijn in een hatelijk daglicht gesteld; de ministers zijn persoonlijk onnoodogend verongelijkt geworden; het doel is duidelijk aan het licht gekomen, om de vrijheid van de kroon in de keuze harer ministers te vernietigen. De vraag doet zich voor, of men van de regering verwachten kan, dat zij eene herhaling van dergelijke debatten kan toelaten en of zij niet veel meer gebruik zou moeten maken van de bevoegdheid, haar door de constitutie tegenover de Kamer verleend. Wanneer de regering van dergelijke ernstige maatregelen voor het oogenblik afziet, zoo stelt zij zich toch voor, om van hare zijde de mogelijkheid daartoe open te houden, om tot eene constitutionele regeling van de begrooting voor 1863 te geraken.

SCHIEDAM, 4 Maart. Moutwijn *f* 13¼; Genever *f* 18¾; Amst. Proef *f* 20.

ROTTERDAM, 4 Maart. (1 ure). W. S. 2½ pCt. 63 11/16; Dito 4 pCt. 99½; Port. 3 pCt. 45⅞; Rusland Obl. bij Hope 100¾; Dito Spoorweg-Aand. volgef. 200; Oostenr. Met. 60 11/16; Dito 2½ pCt. 31, Dito Nat. 66; Mexic. 31 3/16; 6 pCt. Binnenl. Turken 38⅝; Uitg. Venezuela 12¼; Grenada 14¼; Ver. Staten 5 pCt. 62⅛; Dito 6 pCt. 65⅞.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, Woensdag 4 Maart.

Ter beurze van heden werd bekend gemaakt het volgende telegram uit Liverpool, 4 Maart.

Van Katoen zijn heden 3000 b. omgezet. De berigten per Europa aangebragt hebben geen invloed op de markt uitgeoefend; de lage prijzen hebben evenwel eenige meerdere vraag uitgelokt. Men noteert midd. New-Orleans 21, Dito Georgia 20, fair Dhollera 5¾.

De prijzen van het Vee, besteed ter markt van heden, waren als volgt: Kalveren 1ste kwal. *f* 50 a 70, 2de kwal. *f* 40 a 60, 3de kwal. *f* 30 a 50, Schapen *f* 20 a 28, Varkens 46 a 50 c. het ℔.

Scheepstijdingen.

GONAIVES, 6 Febr. De Hamburger schooner Heinrich, kapt. C. Liena, van Aux Cayes naar Gibraltar, is den 29sten Jan. alhier binnengeloopen en afgekeurd, de lading, waarvan 700 b. koffij beschadigd zijn bevonden, is gelost.

BINNENGEKOMEN.

VALPARAISO, 11 Jan.; Susanna, Müller, Nieuw-Zeeland.

LONDEN, 1 Maart; Magnet, S., Rott. - Rainbouw, S., id. - Sara, S., Dordrecht. - Louisa Helena, Aggen, Namsos. — 2 Maart; Diana, S., Amst.

BRISTOL, 1 Maart; Black Swan, .., Gron.

LEITH, 28 Febr.; Geerdina, Nieboer, Venetie.

UITGEZEILD.

ZOLTKAMP, 1 Maart; Anna Elisa, Lukje, Londen. - Zwaantje Elisabeth, Rasker, id. — 2 Maart; Elisabeth, Top, id.

LEER, 2 Maart; Christine, Büscher, Koningsb. - Marie, Eeckhoff, Dantzig. - Almuth Catharina, Buss, id. - Catharina, Diersmann, id. - Haye & Dieke, Doyen, Stettin. - Catharina Elisabeth, Geertsema, Gron.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM

GALATZ, Frouwina, Elisabeth, de Jonge: 826 kilos Rogge, 770 Matten, Eltzbacher en C°.

GALATZ, Frouwina Elisabeth, de Jonge: 826 chil Rogge, Eltzbacher & C°.

CETTE, Marianne, Petit: 12 v. Voorloop, Erve H. Bolz; 12 v. dito, Heybrock en C°.; 12 v. dito, Wynand Fockink; 21 v. dito, 176 v. Wijn, Order. — Voor Rotterdam: 67 v. Wijn, A. Milders en Zn.; 25 v. dito, L. F. de Bruyn en C°.; 1 v. dito, Order.

ROTTERDAM.

BANJOEWANGIE, Bilderdijk, Viëtor: 6500 b. Koffij, 2034 kr. Suiker, 3149 boss Bindrottingen, N. H. M.

DORDRECHT.

LICATA, Sarah Prince, Wils: 3200 cant. Zwavel, D. Schotman Dz.; 57 v. Puimsteen, 3 v. Wijn en 2 kn. Essencen, Order.

Prijscourant der Effecten.

WOENSDAG, 4 MAART.			Laagste koers.	Hoogste koers.	Gebleven koers.
AMSTERDAM. Thesaurie	3½	pCt.	89 7/16	89⅝	89 7/16
Nederl. Kanaal Noordzee	3	„			
Nederl. Bank	4	„			
NEDERLANDEN. Werk. Schuld	2½	„	63 9/16	63 11/16	63⅝
Dito Dito	3	„	76¼	76 5/16	
Dito	4	„	99½	99 9/16	99½
Oost.-Ind. Leening	4	„			
Amortisatie Syndicaat	3½	„			
Handelmaatschappij op rescontre					
Dito à Contant	4½	„			
Dito Leening 1858	4	„			
Aand. Holl. Spoorweg			105		
Leening Idem	4½	„	101¼		
Dito	4	„			
Rijn Dito	4½	„	107		
Dito 2de Leening	2½	„	100⅛		
Dito Shares					
Dito Volgefourneerd					
BELGIE. Cert. Adm. Belg. Bank	2½	„			
Dito bij Rothschild	2½	„			
FRANKRIJK. Certificaten	3	„			
SPANJE. Obligatien	2	„	46 1/16		
Dito	3	„	53½		
Dito Binnenlandsche	3	„	49 13/16	49⅞	49 13/16
Amortisable Schuld		„	27¼		
Bewijzen Coupons		„			
PORTUGAL. Obligatien	3	„	46⅝	46¾	46¾
Dito 1856/1860	3	„	45 13/16	45⅞	45⅞
Dito 1862	„		45¾	45 13/16	
Dito Uitg.		„			
RUSLAND. Oblig. bij Hope & C°.	5	„	101¾	101⅞	101¾
Dito Dito 1828/29	5	„			
Certif. Dito 1831/33	5	„			
Dito Dito 1840	4	„	76¼	76½	76½
Dito Origin., 2de, 3de, 4de Leen.	4	„	76¼	76½	76½
Dito Dito 5de Leening	4	„			
Dito 5de Serie	5	„	84		
Dito 1855 6de Serie	5	„	90	90 1/16	
Dito Adm. te Hamburg	5	„	83½		
Dito te Londen	5	„			
Dito Dito	4½	„			
Dito Dito	3	„	57⅞	57 15/16	
Dito Dito bij Hope & C°. 1860	4½	„	90⅜	90½	90½
Dito 1862	5	„	90⅞	90 15/16	
Inschrijvingen in Assignatien	6	„			
Certificaten van Dito	6	„	55		
Spoorweg-Aandeelen volgef.	5	„	199½	200	199¾
Dito	4	„	177		
Hypotheek	4½	„	75¾	76	75¾
POLEN. Aandeelen 1835 fl. 500		*f*			
Obligatien	4	pCt.	77¼		
Spoorw. Aand.	4	„			
PRUISEN. Obligatien	4½	„			
Dito 1859	5	„	103		
Aandeelen 1854	3½	„	229¾		
OOSTENRIJK. Oblig. bij Goll & C°.	5	„			
Dito Dito	4	„			
Dito Metallick	5	„	60 13/16	60 15/16	60⅞
Dito Dito	2½	„	31 3/16	31¼	31 3/16
Dito Rente Amst.	5	„	80½	80⅞	80⅞
Dito Nationale 1854	5	„	66 1/16	66 3/16	66 3/16
Weener Bank-Actien		*f*			
Dito Aand. fl. 250, 1839		„			
Dito Dito „ 250, 1854	4	pCt.	242½		
Dito Dito „ 500, 1860	5	„	482½	483	
Fr. Oost. Spw. Oblig. bij Hope	5	„	130½		
ITALIE	5	„	64⅛		

Ecuador 1 pCt. 16; Venez. 2 pCt. 23 7/16, ½; Dito 1 pCt. 12⅛, 3/16; Grenada Afgest. 14 1/16; Dito 2 pCt. 31½, ¾, ½; Dito Uitg. 1⅛ pCt. 8 3/16, ⅜, 3/16; Dito Gestemp. 1⅛ pCt. 7 3/16, ⅜, 3/16; Mexik. 3 pCt. 30⅞, 31, 30⅞; Illinois Spoorweg Aand. 54; Dito Oblig. Constr. Bonds 7 pCt. 76¾, 78, 78; Grieken 5 pCt. 18¼, ½, ⅜; 5 pCt. Ver. Staten 61, 62⅛, 62⅛; 6 pCt. Dito 65, ½, ¼; 6 pCt. Binn. Turken 38 11/16, 13/16, 11/16; Zuid-Ital. Spoorw. *f* 106¾.

Koers van het Geld: Beleening 3, Prolong. 3, 3½, Disconto 3½ pCt.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Effecten-Societeit,

BOON HARTSINCK, *President.* J. KLEEBLAD, *2de Secretaris.*

Holl. fondsen leverden niets belangrijks op.

Ook in vreemde effecten was de markt weder meerendeels stil met weinig variatie. Oostenr. bleven iets beter en de overige meest allen bijna geheel als gisteren.

Van Amerik. fondsen trokken 5 en 6 pCt. Vereenigde Staten de algemeene aandacht en zijn beide soorten aanmerkelijk gedaald, vermoedelijk op de Amerik. berigtent. Ook Illinois waren belangrijk lager. Voorts waren Mex. ongever ½ lager en de overige met weinig affaire, bijna onveranderd.

...renr. Loten 1858 f 137, 137½; Grieks.Coup. f 2 15/32, 2 7/16; Gren' ...ft. 78, 79 c.; 4 pCt. Nat. Hyp. Bank 99⅜.
...aatste Prijzen ten 5 ure: Integralen — a —; Spanje Binnenl. 3 pCt. ; Dito 2 pCt. —; Dito Amort. —; 5 pCt. Met. 60⅞ a —; Dito Nat. 66⅛ a —; 5 pCt. Ver. Staten 61¾; 6 pCt. Dito 65.

Gouden en Zilveren Specien.

10-Guldenstukken f 9.70 a 9.80; Ger. Ducaten f 5.50 a 5.60; Eng. Souv. f 11.75 a 11.85; Pistolen f 9.50 a 9.60; Louis d'Or f — a —; St. van 20 fr. f 9.30 a 9.40; Baren Goud en Specien a f 1442.60 per ℔ fijn 9¾ a 10¾ pCt.; Baren Zilver 900 tot 300 f 104.20 a 105; Piasters f 2.50 a 2.60; Fransche Kroonen f 2.70 a 2.75; St. v. 5 fr. f 2.33 a 2.36; Brabantsche Kroonen f 2.65 a 2.70; Pruis. Daalders f 1.72 a 1.75.

Granenmarkt.

Van Tarwe alleen verkocht 124, 128 ℔ Donau f 220, 232.

Rogge dadelijk bij kleinigheden onveranderd: 120, 124 ℔ Galatz f 212, f 223; 119 ℔ Taganrog f 211; 120 ℔ mindere dito f 207. Op levering iets lager in Maart f 189, 188, 189, Mei f 191; Oct. f 197, 196, 195.

Koolzaad op het voorjaar traag zonder handel, op het najaar 1 £ lager; ...vat in Sept. en Oct. 78 £.

...nzaad zonder handel.

...aapolie dadelijk niet williger, op levering flaauwer; op 6/w. f 53½; ... f 52¼; 1°. Mei f 51½—51½ a ¼; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec. f 45½—45½ a ¼.

Lijnolie dadelijk en op levering, vooral van het najaar, lager afgegeven; op 6/w. f 44½; vlieg. f 43¼; 1°. April f 43¼ a 43; Mei f 43¼; 1°. Sept., Oct., Nov. en Dec. f 42½ a ¼.

Hennepolie op 6/w. f 47¼; vlieg. f 46.

Raapkoeken f 80 a 86. Lijnkoeken f 10¼ a 14.

ADVERTENTIEN.

P. L. POSTHUMUS en I. J. BOLDOOT, Makelaars, zullen op Dingsdag den 10den Maart 1863 en volgende dagen in het Lokaal voor Publieke Verkoopingen, door Notarissen genaamd:

HET OUDE-ZIJDS HEEREN LOGEMENT,

ten overstaan van den Notaris C. METZELAAR, verkoopen: gemonteerde Juweelen en Koralen, gouden Sieraden, Japansch Lakwerk en andere Kostbaarden, gepolijst Zilverwerk, Plated, Galanterien, Engelschaarden Tafelservies, Fransche en Oost-Indische Porceleinen, Lak- en Glaswerk, Lijnwaden, Mans- en Vrouwenkleederen, Bedden en toebehooren, Garnituren, woldamasten Sieraad-Gordijnen; een goed geconserveerd Gobelins Kamerbehangsel, Velouté, New-Brusselsche, Smirnsche en Inlandsche Tapijten, Spiegels in vergulde lijsten, Moderateurlampen, Schilderijen en Kunstplaten, vergulde en gebronsde Pendules, staand Horologie, Ornementen, Pianino van 6¾ octaaf, Piano Fortes, Seraphine Orgel, Bureau Orgel, Kamergarnituren van Canapés en Stoelen, Mahonie-, gladhouten en geschilderde **MEUBELEN,** geslagen ijzeren Vuurhaarden en Kagchels; Kantoorlessenaars, Brandkasten, mahoniehouten Toonbanken, eenige Tuingoederen, 1 partijtje Sigaren, verschillend Koperwerk, eenige Boeken enz. Alles breeder in Catalogus omschreven en Maandag vóór de Verkoopdagen voor een ieder te zien. (4260)

C. H. GIJSELMAN, L. GIJSELMAN, J. C. COERS, P. J. DEGENS, J. C. GODZEN, H. G. DE WILDE, F. TH. GÖRLITZ, G. WAFELBAKKER en N. SMIT, Makelaars, zullen op Dingsdag den 10den Maart 1863 en volgende dagen, in het Locaal *DE ZON* te Amsterdam, ten overstaan van den Notaris E. BAAK, Verkoopen: Keurige Juweelen, Horologiën, Sieraden, Japansche en andere Kostbaarheden en Antiquiteiten, fraai Zilverwerk, Plated- en Galanterien, Tafel- en andere Serviezen, uitmuntend geëmailleerde en blaauwe Japansche Porceleinen, Saksisch Beeld- en geslepen Kristalwerk, bijzonder fijne Lijnwaden, Vrouwen-Kleederen, best gevulde Bedden en Matrassen; eerste kwaliteit Vloertapijten, Gordijnen, Spiegels, eenige moderne en oude Schilderijen, Staand Horologien, Pendules, Ornementen, Kamerkroonen en Pianofortes, sierlijk bewerkte Meubelen, Ameublement en Kamergarnituren; Waschbenoodigdheden, keurige Kantoorbenoodigdheden, Koper en Tin en eene collectie Boeken, alsmede eene partij QUINCALLERIEN, meerendeels behoorende tot de Nalatenschappen van wijlen Mejufvrouw M. G. LATOUR en Mejufvrouw E. TIMMAN. De Catalogus is verkrijgbaar bij L. GIJSELMAN en ZOON, en de Goederen Vrijdag particulier en Zaturdag en Maandag aanstaande voor een ieder te zien. (4288)

L. GIJSELMAN en ZOON en verdere Makelaars, zullen op Dingsdag den 14den April 1863 en volgende dagen, in het Lokaal *DE ZON*, te Amsterdam, Verkoopen: Onderscheidene **MEUBILAIRE GOEDEREN,** Juweelen, Gouden Sieraden en Zilverwerk en verdere goed onderhouden **INBOEDEL,** waarvan de Catalogus in tijds is te bekomen. (4289)

KAPITALEN DISPONIBEL.

De Ondergeteekende als lasthebbende zijner Principalen, is dagelijks te spreken over de behandeling en het sluiten der navolgende zaken.

1. De **INKOOP** van bloote Eigendommen van Kapitalen ingeschreven op het GROOTBOEK der Nederlanden, toebehoorende aan één of meerdere Personen, en waarvan het Vruchtgebruik aan anderen is toegekend, alsmede Voorschot op het Kapitaal en op het Vruchtgebruik.
2. **IN-** en **VERKOOP,** alsmede **BELEENINGEN** op Binnen- en Buitenlandsche Staats-Effecten.
3. Het sluiten van **HYPOTHEKEN** op **LANDERIJEN,** door de geheele Nederlanden.
4. **BELEENINGEN** op **KOOPMANSGOEDEREN.**
5. **INKOOP** van **ONVERSCHENEN COUPONS.**

BRIEVEN FRANCO. **J. ANDRESON.**
Heerengracht over het Park, V 333.
Over alle Finantiële en Industriele zaken Dagelijks te spreken. (2743)

SIGAREN.

Op goede Conditien wordt TE KOOP gepresenteerd eene Affaire in **TABAK** en **SIGAREN,** op het drukste gedeelte van deze Stad, dadelijk of met primo Mei te aanvaarden. Franco Brieven, onder Lett. S., ter Steendrukkerij van B. FEIT, Achterburgwal bij de Molsteeg, G 57, Alhier. (4214)

EENE AFFAIRE TE KOOP.

TE KOOP aangeboden eene Affaire in **KOM-EN-EISCH-** en **KRUIDENIERSWAREN,** op het beste gedeelte der Stad, voor groote uitbreiding vatbaar. Nadere Informatien zijn te bekomen met Franco Brieven, onder Lett. H. Z./25, Bureau Handelsblad, (4160)

EDUCATION EN ALLEMAGNE.

Le 15 Avril commence le sémestre d'Eté au Pensionnat de Madame WAELES, à Godesberg, près de Bonn sur le Rhin.

Fréquenté depuis dix ans par les enfants des meilleures Familles de la Hollande, de l'Angleterre et de l'Allemagne.

Prospectus et Adresses de parents d'anciennes élèves chez le Libraire SEYFFARDT à Amsterdam. Au commencement d'Avril escorte partant de Rotterdam. (4170)

2 Voor de Societeit CONCORDIA te Leyden, wordt met 1 April e. k. tegen billijke belooning gevraagd: Een Gehuwd **KASTELEIN,** middelbaren leeftijd zonder Kinderen, wiens vrouw de geschiktheid bezit in het Buffet te dienen. Alleen diegenen in dusdanige zaak werkzaam geweest, met alle vereischten daarvan bekend en bewijzen van braaf en ordelijk gedrag bezittende, kunnen in aanmerking komen. Belanghebbenden vervoegen zich in Persoon of met Franco Brieven bij de Commissie dier Societeit, uiterlijk vóór den 15den Maart aanstaande. (4117)

Met PRIMO MEI wordt op het volkrijkste gedeelte in het midden dezer Stad TE HUUR aangeboden, een **HUIS** bevattende NEGEN KAMERS, geschikt tot PARTICULIERE WONING, of het houden van MAGAZIJNEN. Hierop reflecterende adressere zich met Franco Brieven Letter P. in den Boekwinkel van de WED. J. C. SPIJKER Az. (4165)

Boekhouden.

Grondig ONDERWIJS in het **ITALIAANSCH** en **GEWOON BOEKHOUDEN,** voor Groot- en Kleinhandel, Winkeliers en Fabrieken, met Koopmansrekenen en Brievenstijl, enz. tegen billijke Overeenkomst. Adres Franco, onder Lett. S., bij den Boekh. J. C. LOMAN JR., Amsterdam. (4196)

GEEN CREDIET te verleenen aan de **EQUIPAGE** van het Zweedsche Barkschip *Augusta*, Kapt. J. WESTERBERG, gekomen van Batavia. Zullende zulks niet valideren zonder voorkennis van genoemden Kapitein of zijne Cargadoors VAN DEN EMSTER & MEIJER. (4297)

DE NEDERLANDSCH-INDISCHE LEVENSVERZEKERING- EN LIJFRENTE-MAATSCHAPPIJ

sluit in NEDERLAND **CONTRACTEN** voor WEDUWEN PENSIOEN en voor dadelijk ingaande Lijfrente.

Het Waarborg-Kapitaal bedraagt f 500,000, Contribuanten deelen voor 4/5 of 80 Procent in de Winsten.

Het Kantoor der Maatschappij, voor zoo veel dit Rijk betreft, is gevestigd te Amsterdam, Keizersgracht bij de Leidschestraat, JJ 365, alwaar alle Inlichtingen te bekomen zijn. (4250)

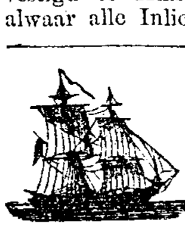

A. ROCQUETTE en A. J. CORVER, Makelaars, zullen op Maandag 9 Maart 1863, des Avonds ten 6 ure, te Amsterdam in de *Nieuwe Stads-Herberg* aan het IJ, ten overstaan van den Deurwaarder B. FARRET, Verkoopen: Een extra ordinair welbezeild **KOFSCHIP,** varende onder Nederlandsche Vlag, genaamd *VERWISSELING*, laatst gevoerd door Kapitein P. J. BOER. Volgens meetbrief lang 21 Ellen, 70 Duimen, wijd 4 Ellen 48 Duimen, hol 2 Ellen 15 Duimen, en alzoo gemeten op 94 Tonnen of 49 Lasten; liggende aan de Werf *St. Jago*, in de Bikkerstraat. Breeder volgens inventaris en berigt bij bovengemelde Makelaars of bij de Cargadoors JAN CORVER & C°. (3413)

De HOOFD-ADMINISTRATIE van het 1ste REGEMENT VESTING-ARTILLERIE, zal op Vrijdag den 13den Maart 1863, des Middags ten 12 Ure, ingevolge daartoe bekomen magtiging, overgaan tot het **VERKOOPEN** van een aantal buiten dienst gestelde Voorwerpen van **LEDERGOED, PAARDENTUIG, NACHTLEGER, ENZ.,** herkomstig van de Corpsen van het Leger, zoodanig als die in Kavels afgedeeld en genommerd op den 10den, 11den en 12den te voren, van des Voormiddags ten 9 ure tot des Namiddags ten 4 ure, in loco voor gegadigden ter bezigtiging zullen worden gesteld.

De Verkooping zal geschieden bij Inschrijving, bij besloten Biljetten, volgens voorwaarden, die bij de Goederen ter lezing zullen liggen.

De Inschrijvingsbilletten moeten op gezegeld papier zijn geschreven, de nommers en kavels en de voor ieder derzelve geboden wordende Prijzen (beide in cijfers en letters voluit geschreven) aanduiden en door den Inzender eigenhandig onderteekend zijn, met opgave tevens van zijne woonplaats.

De Biljetten zullen tot opschrift moeten voeren: „*Aan de Hoofd-Administratie van het 1ste Regement Vesting-Artillerie.* (Verkooping van Oude Goederen") en, behoorlijk gesloten, vóór het verstrijken van het uur, voor de Verkooping bepaald, worden gestoken in eene daartoe in een der Localen van de Kazerne, 's Prinsenhof, op het Oude Delft, geplaatste Bus.

Aan Gegadigden, welke zulks mogten verkiezen, wordt vrijgelaten, hunne Inschrijvings-Biljetten daags voor de Verkooping, portvrij over den Post, aan het adres van de Hoofd-Administratie in te zenden, door welker zorg dezelve alsdan, bij de opening der Biljetten, ter tafel zullen worden gebragt.

Biljetten, niet overeenkomstig voorschreven vereischten ingerigt, of op ongezegeld papier geschreven, zullen niet in aanmerking genomen worden.

DELFT, 3 Maart 1863.

De Hoofd-Administratie voornoemd, (4280)
De Kapitein-Kwartiermeester, DUNNES. De Kolonel, VON PESTEL.

De Notaris Mr. H. C. VAN DIGGELEN, ter standplaats Zeyst, zal op Donderdag den 19den Maart 1863, en zoo noodig den volgenden dag, telkens des morgens ten 10 ure, in het Locaal der Societeit *UNITAS*, te Zeyst, in het openbaar, om CONTANT GELD verkoopen:

Het **AMEUBLEMENT** der Societeit *UNITAS*, te Zeyst, bestaande in een mahonijhouten goed loopend **BILLARD,** met toebehooren, Kast, onderscheidene Speel- en andere Tafels, eene aanzienlijke partij Stoelen, Spiegel, Uurwerk, Staatsie-Gordijnen, Gaskroon en andere Ornamenten, Muzieklessenaars enz.; eene groote hoeveelheid wit Porcelein, Kristal, Glas- en Aardewerk, Koper, Blik en IJzer, goed onderhouden koperen BLAAS- en andere MUZIEK-INSTRUMENTEN, als: Tenorhoorn, Althoorn, Kleppenhoorn, Waldhoorn, Fagot, Cornet à Pistons, 2 Bombardons, 3 Trombones, 3 Trompetten, 7 Clarinetten, Turksche Trom en Roffeltrom, mitsgaders 8 Buksen. (4205)

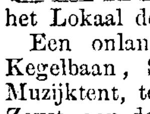

De Notarissen Mr. H. C. VAN DIGGELEN, te Zeyst en W. COLLARD, te Baarn, zullen op Maandag 16 Maart 1863, des Namiddags ten 1 Ure, in het Lokaal der Societeit *Unitas*, te Zeyst, in het openbaar verkoopen:

Een onlangs nieuw Gebouwd Weldoortimmerd **HUIS,** met ruime Kegelbaan, Schuur, Erf, Grond en grooten Tuin, waarin eene fraaije Muzijktent, te zamen groot 22 Roeden, 40 Ellen, staande en gelegen te Zeyst, aan den Achterheuvel, nabij den Hoogeweg, gemerkt Wijk D., Nos. 13 en 14.

Bestaande in een ruim, geplafoneerd Lokaal, waarin thans de Societeit: *Unitas* gehouden wordt; met Buffet en Billardkamer, voorts Twee Benedenvertrekken, Keuken, Kelder en Zolder.

Dadelijk te aanvaarden. Breeder bij billetten en nader onderrigt ten Kantore van bovengenoemde Notarissen. (4086)

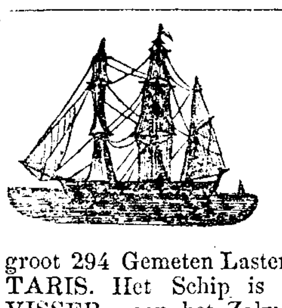

UIT DE HAND TE KOOP:

de Snelzeilende Gekoperde en Kopervaste

NEDERLANDSCHE BARK *Elise Susanne*,

groot 294 Gemeten Lasten, met kompleten, zeer goed onderhouden INVENTARIS. Het Schip is liggende aan de Werf van de Heeren GEBR. VISSER, aan het Zalmgat te Rotterdam en bij genoemde Heeren, alsmede ten Kantore van de Makelaars F. N. & W. H. MONTAUBAN VAN SWIJNDREGT, te bevragen. (3730)

MANUFACTUREN. - MODES.

Men vraagt dadelijk voor de Modekamer van een voornaam Magazijn in Manufacturen en fijne Artikelen: Eene bekwame **JUFVROUW,** volkomen bekend met het Vak en den verkoop van fijne Artikelen, Zijden Stoffen, Chales en Confections in het algemeen, zoo mede Mantels en Mantilles in het bijzonder. Vereischten zijn: goed uiterlijk, Prot. Godsdienst, goede manieren. Men adressere zich Franco, onder Lett. C. S., bij den Boekhandelaar J. C. LOMAN Jr., Kalverstraat te Amsterdam, met opgave van ouderdom, waar in betrekking geweest en verdere bijzonderheden. Een ruim Salaris is aan deze Betrekking verbonden. (4187)

COMPLETE SERIE, TEEKEN-MODELLEN

van af de 1ste klasse **IJZERDRAAD-FIGUREN** tot de 3de klasse **BEELDEN,** volgens de Methode der GEBRS. DUPUIS; zijn te verkrijgen op Franco Aanvraag tegen billijken Prijs bij P. C. BARTELSMAN, Pleisterbeeldenmaker, Apothekersdijk, Wijk VI, N°. 35 te Leyden. (4207)

STOOM-FABRIEK.

ANTIRHEUMATISCHE EN JICHTWATTEN, GOUDSMIDS EN BOSCHWOLWATTEN

EN ALLE SOORTEN VAN

GEGOMDE WATTEN, DEKENWATTEN, KAARS- en LAMPKATOEN

worden in de nieuwe STOOM-FABRIEK der Firma **ABLY OUDENDORP EN C°.** vervaardigd en overtreffen in kwaliteit en prijs alle tot heden geleverde Fabrikaten van deze Stoffen.

Prijscouranten en Monsters zijn op Franco aanvragen te bekomen aan het Kantoor der Fabriek te Leyden, Wijk V, N°. 1006 A, en te Amsterdam aan het Dépôt, Singel over de Driekoningstraat.

NB. In tegenstelling van hetgeen bij andere Fabriekanten wordt bedongen, worden bij ons alle Goederen, die niet naar genoegen zijn, zonder eenige kosten teruggenomen. (4100)

Men vraagt in eene KRUIDENIERS-AFFAIRE te Arnhem, tegen 1 Mei, een **BEKWAAM BEDIENDE,** Salaris naar Bekwaamheid. Reflecterenden adresseren zich met Franco Brieven, onder Lett. A., bij W. J. DE JONG, Kantoorboekverkooper, in de Koningstraat, te Arnhem. (4218)

WORDT GEVRAAGD

voor LOOPEND KANTOORWERK een **FATSOENLIJKE JONGEN,** niet beneden de 16 jaren, van goede Getuigschriften voorzien. Reflecterenden adresseren zich met franco Brieven onder Lett. A. Z. bij den Boekhandelaar JOHANNES LEEUWENKUIJL, Kalverstraat, E 37 te Amsterdam. (4268)

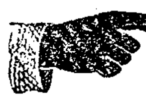

TE KOOP GEVRAAGD: eene **TAPPERS-AFFAIRE,** of een **WINKELTJE,** dat door eene Vrouw kan waargenomen worden. Hierop reflecterende gelieve men zich te adresseren met franco Brieven onder Letter J. F. Bureau Handelsblad. (4276)

Op het beste gedeelte der Utrechtschestraat wordt voor één **HEER** TE HUUR aangeboden: Eene gedeeltelijk of desverkiezende geheel **GEMEUBILEERDE VOORKAMER.** Brieven franco onder Lt. A. Z. bij den Boekh. W. H. ZEELT, Leidschestraat te Amsterdam. (4286)

In de Societeit *DE HARMONIE*, te Groningen, wordt tegen 1°. Mei e. k. gevraagd een bekwaam **EERSTE BEDIENDE,** tegen genot van Kost, Inwoning, Bewassching en Salrris van f 175 a 200 's jaars. Adres met Franco Brieven of in Persoon bij W. MEULMAN, in de Doelen te Groningen. (4282)

Men vraagt een Knappe Burger **JONGEN,** van de R. C. Godsdienst om werkzaam te zijn in een Winkel, en liefst iemand die dadelijk in dienst kan treden. Adres Franco, onder Lett. M. L., bij den Boekh. J. S. DE HAAS, N. Z. Achterburgwal bij de Gasthuismolensteeg, G 315, te Amsterdam. (4267)

Voor f 1600

UIT DE HAND TE KOOP: Een rentegevend **WINKELHUIS,** dat voor 10 jaren verhuurd is en met de afzonderlijk verhuurd wordende Bovenkamers f 233 Huur per Jaar opbrengt. De Grondlasten zijn f 17. Te bevragen franco, onder Lett. B. R., bij den Boekhandelaar G. D. BOM, Damrak, H 117. (4263)

LEEST, S. v. P.

Een **PERSOON** 28 Jaar, ongehuwd, welke ruim 13 Jaar in het Vak van WIJNKOOPERIJ werkzaam was, zag zich gaarne weder in dusdadige Betrekking geplaatst of voor **KANTOOR-, PAKHUIS-** of **MAGAZIJNKNECHT,** goed met de Handkar kunnende omgaan, en van de beste Getuigschriften voorzien. Men adressere zich Franco onder Letters J. W. bij den Kantoor-Boekhandelaar H. G. KOSTER HGz., Nieuwendijk Alhier. (4272)

KRUIDENIERSWAREN.

In genoemd vak wordt tegen 1°. Mei aanstaande gevraagd **EEN BEDIENDE** van de R. K. Godsdienst. Vereischten zijn goed zedelijk gedrag en bekwaamheid om goed met de menschen te kunnen omgaan. Reflecterenden adresseren zich met opgave bij wien in betrekking geweest en waar informatien te bekomen zijn, franco onder Lett. A. B., bij den Boekhandelaar J. H. SOMMER, te Doesborgh. (4271)

BIERBROUWERIJ.

WORDT TE KOOP GEVRAAGD

EEN SOLIEDE KOPEREN

BROUWKETEL,

35 A 45 VATEN GROOT.

Adres onder Lett. M., met Franco Brieven, aan de Boekhandelaren J. J. ARKESTEYN en ZOON, te 's Hertogenbosch. (4225)

SECONDANT.

Men vraagt tegen half April of 1°. Mei e. k. aan eene bloeijende KOSTSCHOOL, in een aangenaam oord nabij Utrecht, nog een bekwaam **SECONDANT** van de Prot. Godsdienst, op zeer aannemelijke Voorwaarden en vrijen tijd tot Studie. Adres franco Brieven met opgave van Bekwaamheden, onder Lett. E. S., bij den Boekh. J. HERFKENS Fz., St. Jans Kerkhof, Utrecht. (4162)

OCCASIE-PIANINO!!!

Door Sterfgeval TE KOOP een geheel nieuwe 7 Octaafs 3 snarige Palisanderhouten **PIANINO,** krachtvol van Toon, sterk en sierlijk gebouwd (geboulonneerd), ter verzending naar de Koloniën, met guarantie van den Fabriekant voor vijf jaar. Adres Franco Brieven, Lett. Z., bij GEBRs. KRAMER, Kantoor Boekverkoopers, Water bij den Dam, H 67 alhier. (4277)

De Ondergeteekende maakt bekend, dat bij hem is gevallen in de **250STE STAATS-LOTERIJ,** Derde Klasse, de Kapitale Prijs van **f 25,000** op N°. 15,545 en op N°. 17,708 de Prijs van **f 1000,** onder Handteekening van de Heeren DE LEAO LAGUNA EN MONK; en dat bij hem nog verkrijgbaar zijn Heele en Gedeelten van Loten. **J. ONEL,**
(4316) Baangracht, bij de Wetering Barrière BB 75.

DOOR PLAATSGEBREK ZIJN WIJ GENOODZAAKT VELE ADVERTENTIEN TOT EEN VOLGEND NOMMER TE LATEN LIGGEN.

SCHOUWBURGEN, CONCERTEN, ENZ.

SCHOUWBURG onder Directie van Roobol, Tjasink en Peters. Zaturdag 7 Maart. (N°. 78 Abonn.) *De Blinde*, drama in 5 bedrijven, naar het Fransch. Gevolgd door: *De Gelaarsde Kat, een Sprookje uit de oude doos*, enz. (6½ u.)

GRAND THEATRE. Deutsches Theater in der Amstelstrasse Donnerstag 5 März. *Der Gold-Onkel*, Posse mit Gesang in 4 Acten und Sieben Bildern, von E. Pohl. Musik von Conradi, mit neuen Decorationen und Machinerien. (8 u.)

Mitwoch 11 März. Benefiz für Frau Martinelli. Zum 1ten male: *Das Donauweibchen*, komische Zauber-Oper in 3 Acten.

SALON DES VARIETES in de Nes. Donnerstag 5 März. *Wie man Häuser baut*, Locales Zeitgemälde in 4 Acten, mit freier Benutzung einer Historischen Anecdote, von Charlotte Birch Pfeiffer. Zum Schluss: *Proberollen*, Schwank in 1 Act, von J. E. Mand.
Anfang 8 Uhr.
Entrée 75 Cents. **A. J. DE BOER,** Directeur.

SALON DES VARIETES in de Amstelstraat. Donderag 5 Maart. Buitengewone voorstelling ten voordeele van den Heer D. Strelitski. Eene eerste opvoering van: *Die lieve Vogeltjes!* nieuw blijspel in 3 bedrijven, naar het Fransch van het Theatre du Vaudeville, vrij gevolgd door den Heer B. A. Rubens; voorafgegaan door eene eerste opvoering van: *De Vrouw met het Houten Been*, nieuwe vrolijke vaudeville in 1 bedrijf naar het Fransch.
Entrée f 1. Aanvang 8 Uur.
Diploma's niet gangbaar. **BOAS & JUDELS.**
Plaatsen zijn aan het locaal te bespreken.

FRASCATI.

ZATURDAG 7 MAART 1863.

TER GELEGENHEID VAN HET PURIMFEEST:

HET LAATSTE BAL MASQUÉ EN PARÉ,

onder directie van den Heer

JOS. OLIVEIRA.

Aanvang 11½ Ure.

Entrée voor { een Heer met of zonder Dame f 2. / eene gemasqueerde Dame f 1.

Billetten voor Gemasqueerde Dames zijn verkrijgbaar aan het Lokaal Vrijdag Namiddag van 6 tot 8 ure.

AMSTERDAM BIJ GEBR. DIEDERICHS. — GEDRUKT BIJ C. A. SPIN & ZOON.

STATEN-GENERAAL.

BIJVOEGSEL van het **ALGEMEEN HANDELSBLAD** van Donderdag 5 Maart 1863. **N°. 9734.**

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

'S GRAVENHAGE, Zitting van Dingsdag 3 Maart 1863.

De Voorzitter deelt mede dat de Heer J. J. van Kerkwijk, het nieuwe lid voor Zierikzee, zijne geloofsbrieven heeft ingezonden. Deze worden in handen gesteld van eene commissie, bestaande uit drie leden: de Heeren Wintgens, Hoynck van Papendrecht en Bots.

Is ingekomen eene Koninklijke boodschap, ten geleide van een ontwerp, houdende goedkeuring van eenige bepalingen van het handelstractaat met Zwitserland.

Nog is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, ten geleide van een verslag nopens den staat der scholen over 1860/61. In handen gesteld van eene commissie, bestaande uit de Heeren: Luyben, van der Veen, Groen van Prinsterer (die thans hersteld en in de zitting tegenwoordig is), van Voorthuyzen en Heemskerk Bz.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over het wetsontwerp voor

HET MIDDELBAAR ONDERWIJS.

De Heer VAN DER VEEN stelt op den voorgrond, dat de toestand van het middelbaar onderwijs regeling behoeft. Gaarne zal hij medewerken om in dien toestand eenige verbetering te brengen, maar hij heeft toch eenige bezwaren tegen het ontwerp, die, blijven zij bestaan, hem welligt zullen verhinderen zijne goedkeurende stem daaraan te verleenen. — Allereerst meent hij dat de omschrijving welke de Regering van het middelbaar onderwijs geeft, niet de juiste kan zijn. De Regering zegt dat het kenmerk daarvan moet zijn het einddoel en de rigting van het onderwijs, maar dan moeten deze onderscheiden zijn en niet eenvormig. Volgens hem is het einddoel van het onderwijs om beschaafde en nuttige menschen te vormen, maar dan moet ook het geheele doel daarop ingerigt zijn en hij acht het kenmerkend onderscheid van de drie takken van onderwijs gelegen te zijn in den leeftijd, dat is namelijk de lagere school voor kinderen, het middelbaar onderwijs voor jongelieden, het hooger onderwijs voor mannen. Nu toetst hij daaraan het criterium voor het middelbaar onderwijs volgens het ontwerp, en dan keurt hij het af dat in het vervolg de gymnasia zullen behooren tot het hooger onderwijs. Dat zal, meent Spreker, verkeerde gevolgen hebben en tot verwarring aanleiding geven.

Sprekers tweede bezwaar tegen de wet is de verpligting voor gemeenten boven de 10,000 zielen, tot de oprigting van minstens ééne burgerschool, hetgeen zal leiden óf tot eene vermomde lagere school, óf tot benadeeling van de lagere school, en in allen gevalle een zware last voor de gemeentefinancien zal opleveren. Wordt het hieromtrent aangeboden amendement aangenomen, dan zal de verpligting wel vervallen, maar dan moet de Staat in de behoefte voorzien.

Zijn derde bezwaar is eene groote leemte in de wet, dat namelijk het admissie-examen op de burgerscholen niet verpligtend is gemaakt. Zoo iets moet niet aan de willekeur van gemeentebesturen worden overgelaten. Spreker vreest dat dit tot nadeel van het onderwijs strekken zal.

De Heer VAN GOLTSTEIN stelt voorop, dat dit een onderwerp, is dat algemeene belangstelling verdient: het betreft de regeling van een aanzienlijk deel van het onderwijs, het middelbaar onderwijs. Zoo wij gelukkig slagen in eene behoorlijke regeling van deze gewigtige zaak, dan zullen wij de beschaving en verlichting der natie bevorderd hebben; wij zullen een duurzamen grondslag hebben gelegd voor volksgeluk en volksbeschaving, Maar als wij ze integendeel door bekrompenheid of voorliefde voor een of ander vak laten leiden, dan zullen wij de verlichting en beschaving verminderd, en de toekomst der natie bedorven hebben. Dus zóó gewigtig is dit onderwerp.

Na deze inleiding zegt Spr. dat het daarom allereerst noodig is eene juiste bepaling van het middelbaar onderwijs te geven. Hierbij heeft de Regering zich op een vrij standpunt geplaatst en teregt. Teregt heeft de Regering niet aangenomen eenige beperkingen in de vrije werking van de Wetgevende Magt, ten aanzien van de bepaling van het middelbaar onderwijs. Overigens is de kwestie bij de Grondwetsherziening beslist. Men vraagde in de Dubbele Kamer: wat is middelbaar onderwijs? En het antwoord is, dat het uit den aard der zaak zou volgen of ook de industriescholen er bij behooren. De wetgever is dus volkomen vrij in de regeling. Bovendien heeft de Grondwet het onderwijs in drie trappen afgedeeld. — Het lager onderwijs omvat de eerste beginselen, volgens de bijzonderheden der wet op het lager onderwijs, die hij opsomt. Wat het middelbaar onderwijs omvat, zal hij aanstonds bespreken. Het hooger onderwijs is het eindonderwijs, het wetenschappelijk onderwijs, als: Godgeleerdheid, regtsgeleerdheid, geneeskunde, fraaije letteren, bespiegelende wijsbegeerte zoowel als de stellige wetenschappen, die allen te zamen uitmaken het universiteitswezen.

Als wij nu het duidelijk kenmerk van het middelbaar onderwijs wilden opgeven, dan zou dit zijn, dat dit aanvangt bij het einde van het lager onderwijs, en eindigt bij den aanvang van het hooger onderwijs; dat het zich beweegt tusschen de beide uiteinden. Het is het overgangsonderwijs; de voorbereiding tot het hooger onderwijs. — En nu acht hij het al dadelijk eene verkeerde opvatting der Regering, dat men van het lager onderwijs onmiddellijk overstappen wil tot het hoogere, en de latijnsche school verbonden wil hebben aan het hooger onderwijs. Daardoor toch wordt de schakel verbroken tusschen het lager en het hooger onderwijs.

Nog is er een ander kenmerkend onderscheid tusschen het middelbaar en hooger onderwijs. Bij het middelbaar onderwijs is het doel: onderwijs en opvoeding; bij het hooger onderwijs geldt het enkel ONDERWIJS, afgescheiden van de opvoeding. Dat stemt ook overeen met den leeftijd dergenen, die het eene of het andere onderwijs moeten genieten. En daarom ook vordert de Grondwet voor het lager en middelbaar onderwijs waarborgen voor de bekwaamheid en zedelijkheid der onderwijzers, hetgeen niet gevorderd wordt voor het hooger onderwijs. Hij voert dit aan, ten einde te doen uitkomen, wat het middelbaar onderwijs is. Dit zelfde denkbeeld door hem uitgesproken, is ook in en buiten de wetgevende vergadering gehuldigd; dit is ook het geval in Belgie en Frankrijk. Ook dáár is het kenmerk van het middelbaar onderwijs, dat het is een *voorbereidend* onderwijs. Dit is ook de meening van onze schrijvers over staatsregt. Spreker haalt eenige citatien aan, bijv. van de Bosch Kemper, in zijne Handleiding tot de kennis van het Staatsbestuur; van den Ende, geschiedkundige schets van het Nederlandsche schoolwezen, alsook het rapport der commissie voor het hooger onderwijs in 1848. Spr. was ook lid dier commissie, en is sedert op zijn gevoelen niet teruggekomen. Had de regering daartegenover *redenen* gesteld, hij ware welligt overtuigd geworden, maar de Regering zeide, dat er zóó veel verschil van opvatting is, dat er geene definitie van is te geven, en zij zich daarom zou bepalen tot de omschrijving van het *gebied* van het middelbaar onderwijs. Hij beroept zich tot staving daarvan op § 4 van de Mem. van Toelichting.

Maar al neemt hij de stelling der Regering aan, welke daar op den voorgrond wordt gesteld, dan nog betwijfelt hij de juistheid der toepassing, wanneer hij art. 1 in verband beschouwt met art. 13. Immers in art. 13 vindt hij onderscheidene takken van onderrigt opgegeven, die ook kunnen gerangschikt worden onder het *lager* onderwijs, terwijl er onder de vakken op de polytechnische school sommige zijn die behooren tot het *hooger* onderwijs. De Regering is dus naar sprekers inzien in de omschrijving van het middelbaar onderwijs niet geslaagd, de grenzen tusschen het hooger en lager onderwijs zijn niet behoorlijk afgebakend. Spreker mag zoodanige willekeurige regeling niet aannemen. Hij ziet in het ontwerp eene eenzijdige, verkeerde beschouwing van het onderwijs, welke aanleiding zal geven tot eenzijdige in plaats van algemeene vorming. Er is z. i. te veel gelet op den burger- of nijveren stand en daartegenover als het ware gesteld een geleerde stand. Terwijl op de lagere school alle kinderen te zamen worden onderwezen, worden zij nu dadelijk verspreid en verdeeld in klassen of standen, naarmate de keuze van den werkkring. En nu moet hij vragen: is dat onderscheid van standen in den geest dezer eeuw? Is dat niet een teruggaan tot de denkbeelden die vóór 1848 den boventoon hielden? Men stelt voor eene burgerschool voor den ambachtsman en dan eene hoogere burgerschool voor den overgang tot de latere polytechnische school, waar bouwkundigen, mijnkundigen, technologen enz. worden opgeleid. Hij ziet in dit ontwerp eene te groote bevordering van het industrieel onderwijs ten koste van het humanitair onderwijs. Overigens wil hij de latijnsche scholen behouden, maar verbeterd; en hij wenscht die niet overgebragt te zien naar het hooger onderwijs.

De slotsom van sprekers betoog was, dat hij het voorstel niet zal aannemen als te veel bevorderende het industrieel en technisch onderwijs, waaruit volgen zal, dat het humanitair onderwijs op den achtergrond geraakt.

De Heer STORM VAN 'S GRAVESANDE kan aan deze wet zijne goedkeurende stem niet geven. Hij stemt toe, dat het zeer moeijelijk is eene juiste omschrijving te geven van wat middelbaar onderwijs is, en hij wil dan ook niet onderzoeken, of de regeling door de Regering voorgesteld al of niet met den geest der Grondwet overeenkomt. Maar hij houdt zich aan het verslag der Staatscommissie, reeds door den Heer van Goltstein aangehaald. Zijn bezwaar tegen dat ontwerp is, dat daarin de polytechnische school is opgenomen, die, z. i., vooral in den tegenwoordigen tijd, veeleer behoort tot het hooger onderwijs. Spreker geloofde toch, dat het hooger onderwijs niet alleen moet dienen voor hen, die zich enkel op de klassieke wetenschappen toeleggen, maar dat daaronder ook behoort de praktische geleerdheid, die de aanstaande ingenieur moet opdoen.

De Heer VAN VOORTHUIZEN zegt, dat het hem aangenaam is te verklaren, dat dit ontwerp bij hem eene zeer welwillende beoordeeling heeft gevonden.

Het doel toch daarvan is de opleiding van den jongeling tot ambachtsman, tot landbouwer, fabrikant en handelaar, dat is te zamen de kern der maatschappij, die bloei en welvaart verspreidt. Toch is hij niet geheel tevreden met den rang, dien men aan het technisch onderwijs geeft.

De oudheid moge te laag nedergezien hebben op nijverheid en handel, in den tegenwoordigen tijd is dat niet het geval en moet het industrieel onderwijs niet beneden het onderwijs voor den geleerden stand zijn. Waarom nu mag de opleiding tot industrieel niet onder het hooger onderwijs gerangschikt worden? — Intusschen bespeurt hij toch op menig punt in de gewisselde stukken, dat het verschil tusschen hem en den Minister zoo groot niet is omtrent deze aangelegenheid. Hij verlangt evenwel het industrieel onderwijs op te heffen uit de meer gedrukte stelling, die het nu gegeven is door het technisch onderwijs beneden het geleerd onderwijs te stellen.

De Heer VAN HEEMSTRA behoort ook tot hen, die met zeer veel belangstelling dit ontwerp hebben gewenscht, omdat daardoor niet alleen zal worden voldaan aan een grondwettig voorschrift, maar ook aan een groot maatschappelijk belang. Als spreker nu den algemeenen indruk wil schetsen dien dit ontwerp op hem heeft gemaakt, dan is die deze: Naar zijne schatting is er zeer veel goeds in gelegen. Maar, ofschoon hij nu dat goede gaarne wil erkennen, zoo kan hij tevens niet ontkennen, dat dit ontwerp hem voorkomt te zijn allezins eenzijdig en slechts te omvatten een gedeelte van wat geregeld moet worden. Wij moeten hier regelen het middelbaar onderwijs, en nu moet eerst worden uitgemaakt: wat middelbaar onderwijs is. Spreker meent, dat aan deze wet was voorbehouden den strijd uit te maken en dat aan het hoofd van deze wet als beginsel behoorde te staan: wat is, in den zin onzer grondwet, middelbaar onderwijs. Als Spreker nu aan dien eisch het ontwerp toetst, dan ontbreekt die definitie geheel. Hij leest nu wel in art. 1, dat tot het middelbaar onderwijs worden gerekend te behooren alle vakken, welke volgens deze wet onderwezen worden aan de in haar genoemde scholen. Maar spreker vraagt: is dat eene juiste definitie van wat onder middelbaar onderwijs is te verstaan? En bovendien, daardoor is men nog niets gevorderd, en blijft de strijd van eene halve eeuw, nopens het ware karakter van wat middelbaar onderwijs is, bestaan. Het begrip dus van wat middelbaar onderwijs is, ontbreekt in dit ontwerp ten eenenmale. En dit verwondert spreker vooral van eene regering, die zich er op beroemt te zijn eene regering van beginselen. En nu wordt juist het beginsel, waarop deze wet moet rusten, gemist. Er wordt hier slechts geregeld een gedeelte van het middelbaar onderwijs. Reeds in brochures en dagbladen is het opgemerkt, dat eigenlijk het intitulé dezer wet niet behoorde te heeten: regeling van het middelbaar onderwijs, maar regeling van het industrieel onderwijs. En nu hoopt spreker, dat de Minister van Binnenlandsche Zaken die woorden niet synoniem zal verklaren. Als spreker echter deze wet doorleest, dan kan hij daaruit geene andere gevolgtrekking maken, dan dat deze wet enkel regelt het industrieel onderwijs, dus slechts een gedeelte van het middelbaar onderwijs.

Spr. acht nu dat industrieel onderwijs niet gering; integendeel. Maar hoe hooge prijs hij ook er op moge stellen, dit mag er niet toe leiden om ook een ander belangrijk deel van het middelbaar onderwijs geheel voorbij te zien. Deze wet heeft dus een groot gebrek; namelijk van onvolledigheid. Sprekers meening nu is deze: dat de Regering zich in eene zekere moeijelijkheid heeft bevonden, en dat daardoor deze wet eigenlijk is geworden eene gelegenheidswet. En die moeijelijkheid is daarin gelegen, om eene juiste omschrijving te vinden. van wat onder middelbaar onderwijs is te verstaan. Nu erkent Spr., dat daarover veelvuldig kan worden getwist, maar daarom had hij dan ook gewenscht dat er aan deze wet een beginsel had ten grondslag gelegen, en dat dit duidelijk ware uitgesproken. En als Spr. nu zegt, dat deze wet is eene gelegenheidswet, dan wijst hij weder op de moeijelijkheden waarin men zich bevonden heeft. Ten eerste met de regeling der latijnsche scholen en gymnasia.

Men heeft zich daaruit eenvoudig gered door de regeling daarvan tot eene volgende wet uit te stellen. — Eene andere moeijelijkheid was gelegen in de Delftsche academie, maar om ook dit te ontgaan, maakt men die tot eene polytechnische school en brengt men die tot het middelbaar onderwijs. Spreker kan met dit alles niet instemmen. Het hooger onderwijs wordt in het stelsel der Regering dienstbaar gemaakt om in staat te worden gesteld tot bijwoning van het middelbaar onderwijs. Volgens sprekers begrip duidt de naam van middelbaar onderwijs reeds aan wat daaronder begrepen moet worden. Het lager onderwijs is reeds geregeld en wat er onder behoort is bekend. Het hooger onderwijs is nog wel niet geregeld, maar het begrip van het woord brengt reeds mede, dat dit is het hoogste onderwijs. Het middelbaar onderwijs dan dus niet anders zijn dan gelegen tusschen het lager en hooger onderwijs in. Het middelbaar onderwijs is dus eene voortzetting van het lager, eene voorbereiding tot het hoogere, welk hooger onderwijs spreker meent te bestaan in dat eindonderwijs: dat in staat stelt om als nuttig lid der Maatschappij in die Maatschappij op te treden. Maar al wat tot voorbereiding daartoe strekt is, naar sprekers opvatting, middelbaar onderwijs. Nu verwondert het spreker, dat de Regering, ter bestrijding dier meening en om de gymnasia en de latijnsche scholen (die hij beschouwt als te behooren tot het middelbaar onderwijs), daarvan uit te sluiten, zich beroept op het besluit van 1815, alsof de Regering niet volkomen vrij ware om te regelen zoo als dit noodig is. Het organiek besluit van 1815 is toch geheel ondergeschikt aan de latere wetgeving die komen zal. Hij gelooft dus, dat het argument daaruit ontleend, volstrekt geene waarde heeft. Wil men nu zijne definitie, van wat middelbaar onderwijs is, afkeuren, hij heeft er vrede mede, mits men er dan maar eene andere definitie tegenover stelle. Maar zoolang men dit niet doet, moet hij aan het beginsel, door hem vooropgesteld, blijven volhouden. Hij is dan ook voornemens bij de discussie over art. 1 eene poging aan te wenden, om, door middel van het voordragen eener wijziging in deze wet, dat beginsel ter sprake te brengen. Hij heeft gemeend dit nu reeds aan de Vergadering te moeten mededeelen, en zal zijne wijziging op het bureau van den President nederleggen.

De Heer GULJÉ schetst den gunstigen indruk, dien dit ontwerp op hem heeft gemaakt. Hij acht zich gelukkig te zullen mogen behooren onder hen, die dit ontwerp onveranderd tot wet zullen helpen verheffen, een ontwerp, dat hij een waarachtig meesterstuk noemt. Het woord middelbaar onderwijs is reeds lang in gebruik, zonder dat men echter weet wat dit beteekent. Men heeft er over het algemeen enkel in gezien, de oprigting van latijnsche scholen. Spreker vereenigt zich volkomen met wat in de Memorie van Toelichting omtrent de beteekenis van middelbaar onderwijs wordt gezegd, en hij gelooft, dat het zeer oordeelkundig is, dat van de gymnasia met geen enkel woord in dit ontwerp wordt gerept. Als spreker nu dit ontwerp in beginsel en toepassing overweegt, dan is zijne conclusie, dat het, tot wet verheven, het vaderland tot zegen en sieraad zal strekken. Dit werk is een voortbrengsel van een door wetenschap en ervaring gerijpten geest; het is een schoon product van theoretische en practische wetenschap. Het karakter van dit ontwerp is, om het hier bedoeld onderwijs te doen strekken tot voorbereiding voor de verschillende vakken, die men wenscht uit te oefenen. Spreker omschrijft nu de onderdeelen van dit ontwerp, waarmede hij zich insgelijks volkomen vereenigt. Aan de spits van het geheel middelbaar onderwijs staat de polytechnische school, hetgeen spreker mede zeer goedkeurt. Ten slotte verklaart spreker, dat hij dit een echt wetenschappelijk plan vindt, waarmede hij zeer is ingenomen.

De Heer DE MEESTER ziet in het ontwerp de strekking van ingrijpen in de magt der gemeentebesturen. Hij wijst daartoe op de artt. 14, 24 en 37. Spr. vraagt nu of die inbreuk wordt gewettigd door de Grondwet, of gevorderd in het belang van het middelbaar onderwijs. Hij ontkent dit. De algemeene wetgever moet hier niet, even als bij het lager onderwijs, aangeven waar het middelbaar onderwijs zal gegeven worden. En als het nu volgens de Grondwet niet noodig is dat inbreuk worde gemaakt op het beginsel van zelf-gouvernement der gemeentebesturen, dan gelooft hij ook niet, dat het belang van het middelbaar onderwijs dit medebrengt. Het is toch den mensch eigen dat dwang tegenstand ontmoet, terwijl als men overtuigd is dat iets goed is, daartoe van zelf wordt overgegaan; als de eene gemeente ziet dat de andere een goed ingerigt middelbaar onderwijs heeft, dan zal zij dit voorbeeld navolgen. Dit zal naijver opwekken, en men zal daardoor beter en krachtiger werken, dan door de wet de gemeenten te dwingen. Nu zal men misschien wijzen op de trage uitvoering door sommige steden van de wet op het middelbaar onderwijs, maar spreker ziet daarin juist het bewijs, dat dwang, der gemeenten opgelegd, in plaats van ze aan te sporen, integendeel weerstand doet ontstaan. Daarom gelooft spreker dan ook dat de Grondwet gevorderd heeft om de gemeenten aan hare eigen krachten en inspanning over te laten, en daarom wenscht hij dan ook, dat alle bepalingen omtrent dit onderwerp in deze wet opgenomen, er uit worden geligt. In dat geval zal hij geen bezwaar hebben zijne stem aan dit ontwerp te geven; zoo niet, dan zal hij er tegen stemmen.

De Heer VAN LIJNDEN merkt op, dat in de Memorie van Beantwoording staat dat het criterium van het middelbaar onderwijs is aangewezen in de Memorie van Toelichting. Dit intusschen wordt juist betwijfeld en tegengesproken; daarover liep juist heden de discussie. Spreker neemt aan dat de Minister meent dat hij eene definitie gegeven heeft, maar het onderwijs in deze wet geregeld, loopt toch eigenlijk uit op de polytechnische school. Die school en de landbouwkundige school hebben den voorrang. De industriëlen die zoo zeer klagen over den Minister hebben hier waarlijk niet over hem te klagen. Het schijnt dat de Minister hier heeft willen goedmaken wat aan den anderen kant bij die klasse reden tot klagt geeft; althans de industriëlen zijn in deze bijzonder goed bedacht. Doch juist daarom omvat de wet niet de algeheele voorbereiding tot het hooger onderwijs. Spreker keurt het ook af dat er geene regeling is voorgesteld voor de scholen van handel en zeevaart, terwijl daarentegen wel gezorgd is voor de opleiding tot den landbouw. — Ook Spr. is van oordeel dat gymnasien zijn eene voorbereiding tot het hooger onderwijs, en niet het hooger onderwijs zelf. Het is wel waar, de industriëel of landbouwer heeft er geen belang bij, maar met vele anderen is dit wel het geval. Gesteld, de gymnasien behooren niet tot het middelbaar onderwijs en ook zeker niet tot het lager; laat men ze dan bij eene afzonderlijke wet regelen, maar niet tot het hooger onderwijs trekken. Op paedagogische gronden meent Spreker dat de gymnasien behooren tot het middelbaar onderwijs, en hij beantwoordt op dat punt de redeneringen, voorkomende in de Memorie van beantwoording. Nu heeft hij wel vernomen dat de gymnasien naar het hooger onderwijs worden gebragt om te voldoen aan het verlangen van onze Roomsch-Catholijke landgenooten, dat sommige inrigtingen zouden vallen onder de instellingen van hooger onderwijs. Spreker wil gaarne aan de Roomsch-Catholijken geven wat zij verlangen, als dat niet in strijd is met de wet. Maar hij kan aan dat verlangen niet gelooven, want het zou niet in het belang dier inrigtingen zijn, dat de onderwijzers geene bewijzen van bekwaamheid en zedelijkheid behoeven te geven.

Na dus betoogd te hebben, waarin deze wet te kort schiet, noemt hij ook eenige punten op, gelijk door andere sprekers is aangevoerd, waarin de wet te ver gaat. — Zijn laatste bezwaar ligt in de kosten, door deze wet ten laste der gemeenten gebragt, doch dit is reeds door den Heer de Meester uiteengezet.

De Heer VAN LOGCHEM wenscht het woord op te vatten, omdat hij het verwijt van zich wil afkeeren van in deze te hebben gezwegen. Hij verklaart dus, dat hij zich met de algemeene beginselen dezer wet zeer wel kan vereenigen, ofschoon hij gaarne zal medewerken, om in sommige punten verbetering te brengen. Wat hem betreft moet hij bekennen, dat hij de definitie van het middelbaar onderwijs in de Memorie van Toelichting niet zoo ongerijmd vindt als sommige sprekers het wel willen doen voorkomen. Bij het hooger onderwijs is het doel: geleerde vorming, en daarnaar moet geheel dat onderwijs worden ingerigt. De kennis van het grieksch en latijn bijv., moet voor eene geleerde vorming geheel anders worden onderwezen dan voor andere standen. Spreker beantwoordt de aanmerking van den Heer Storm van 's Gravesande, dat het brengen der gymnasien tot het hooger onderwijs tot verwarring zal aanleiding geven. Neen, zegt spreker, waar de gymnasien goed zijn, zijn ze gesplitst in afdeelingen A en B. De afdeeling B zal opgelost worden in eene hoogere burgerschool. De afdeeling A zal en kan blijven bestaan. Hij wederspreekt ook sommige punten van de redevoeringen van de Heeren van Heemstra en de Meester, en zal later nog op eenige punten terugkomen.

De Heer GROEN VAN PRINSTERER (voor zoover verstaanbaar) betwijfelt de tijdigheid der behandeling dezer zaak. De hoofdkwestie is toch op dit oogenblik eene geheel andere dan de wet op het middelbaar onderwijs. Ook vraagt hij of het gouvernement sterk is. Het is wel waar, dat hij het vroeger een noodzakelijk kwaad heeft genoemd, maar hij weet niet of het gouvernement thans nog krachtig is. Hij is veeleer geneigd te gelooven dat wij in eene voortdurende ministeriële crisis verkeeren. Hij acht den politieken toestand gespannen. De *question brûlante* is, z. i. de koloniale kwestie, en de vraag rijst bij hem op: wanneer komt de begrooting voor kolonien? zou deze wet eene afleiding zijn van het koloniaal debat?

Maar buiten die ontijdigheid acht hij de behandeling van dit ontwerp ook voorbarig. 1°. Had de Regering eerst moeten geven eene verbeterde wet op het lager onderwijs. Hij weet wel dat dit zijn verlangen weinig steun vindt bij de Kamer, maar toch de wet van 1857 is in zijn oog eene partijwet, en er moet ook betere zorg voor hare eerlijke uitvoering gedragen worden. Ten andere is de wet op het middelbaar onderwijs nu voorbarig, omdat men niet bekend is met de beginselen van het hooger onderwijs. Tot beoordeeling van deze wet en de geneeskundige wet is die kennis volstrekt noodig. Nu ontvouwt spreker nog zijne bedenkingen tegen de wet zelve.

Het woord is nu aan den MINISTER VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

De Minister is bereid en gereed, als de Kamer dat verlangt, om dadelijk het woord te voeren, maar zou toch bij het vergevorderd uur er d

dus wordt besloten en de vergadering gescheiden tot morgen och- 11 ure.

Aan het verslag omtrent den Hollandschen IJzeren Spoorweg over het jaar 1862, ontleenen wij het volgende:

De lengte van den spoorweg is 84,500 ellen.

De spoorlengte bedraagt op het einde van 1862 108,059 ellen, als: Een doorloopend spoor van 84,500 ellen, een dubbel spoor tusschen Vogelenzang en Veenenburg, lang 5827; aan wisselplaatsen en bijsporen op de stations en werkplaats, eene gezamenlijke lengte van 17,732 ellen.

Gedurende 1862 is de spoorlengte vermeerderd met 1510 ellen. Voor spoorverwisselingen liggen op de stations en baan: 96 excentrieken met 115 puntstukken, waarvan 73 excentrieken met beweegbare tongen, en 72 puntstukken van Vignola-rails. Gedurende 1862 zijn volgens nieuwe constructie geplaatst geworden: 30 nieuwe excentrieken en 35 puntstukken. Als spoorverzetting bevinden zich op de stations en werkplaats, eene groote en 14 kleine draaischijven voor locomotief en tender, 8 gezonken sporen met rolwagens, benevens 3 ijzeren traversen. In de baan liggen 99 groote en kleine bruggen, waarvan 12 beweegbaar; ter zijde over de bermslooten en over den Cingel te Delft zijn 39 bruggen, waarvan 7 beweegbaar.

Voor de Electro-Magnetische Telegraaf-geleiding staan op de baan 1410 telegraaf- en 18 kokerpalen, bespannen met: 1°. Een doorgaanden draad van Amsterdam tot Rotterdam voor de dienst der Maatschappij. 2°. Vier doorgaande draden van Amsterdam tot Rotterdam, benevens een vijfden draad van 's Gravenhage tot Rotterdam, en bovendien een draad van Schiedam naar Rotterdam, allen voor de dienst van den Rijks-Telegraaf. 3°. Een draad van Amsterdam tot de Zandvoortsche laan ten dienste van den Internationalen Telegraaf (Amsterdam—Londen). 4°. Een draad van Amsterdam tot Haarlem voor de dienst der Nederlandsche Telegraaf-Maatschappij. Buitendien staan op de baan de palen der Internationale Telegraaf-Maatschappij (Amsterdam—Londen) bespannen van Amsterdam tot de Zandvoortsche laan met 9, en van daar tot 's Gravenhage met 2 draden.

De Hollandsche IJzeren Spoorweg-Maatschappij heeft: 1°. Bij de zeven steden Amsterdam, Haarlem, Leyden, 's Gravenhage, Delft, Schiedam en Rotterdam, stations met hoofd- en bijgebouwen en volledige stations-inrigtingen. 2°. Daar tusschen negen halten met wachtkamers, als: te Halfweg, Vogelenzang, Hillegommerbeek, Veenenburg, Piet-Gijzenbrug, Warmond, Voorschoten, Laan van Nieuw Oost-Einde en Rijswijk. 3°. Bij Haarlem, eene werkplaats voor herstellingen van materiëel, en bij Rotterdam, een stoomwerktuig ter bemaling van polders. 4°. Voor woningen en bergplaatsen langs de baan zijn aanwezig: 104 stuks steenen- en houten huizen en 16 loodsen. 5°. Aan de Delfshavensche Schie, vier Cokeovens, drie loodsen voor berging van steenkolen en coke, en woningen voor het daarbij behoorend personeel.

Het onderhoud van den weg, de gebouwen en stations-inrigtingen is onder eigen beheer geschied, met uitzondering van eenige werken, die, daartoe geschikt, zijn aanbesteed. Tot het dagelijksch onderhoud van spoor en onderlagen en van de timmerwerken waren in dienst 100 à 110 wegarbeiders en timmerlieden. Naar gelang van de bijzondere onderhanden werken werd dit aantal tijdelijk vermeerderd door het in dienst nemen van losse arbeiders. Voor vernieuwing van onderlagen werd, behalve de bruikbare strekhouten uit de spoorvernieuwing voortkomende en tot dwarsliggers ingekort, verwerkt aan nieuw spoorhout: 645.16 ellen strekhout (als dwarsliggers), 221 stuks greenen dwarsliggers, 2167 stuks eiken dito, 164 stuks vuren dito. De spoorvernieuwing werd gedurende 1862 voortgezet over eene lengte van 19,174 ellen. Hiermede is de spoorvernieuwing voltooid voor zoover het doorloopend spoor op de baan betreft, met uitzondering van eenige stations- en bijsporen. Van de spoorverzettingen bij wisselplaatsen, werden 18 door wissels en puntstukken van hooge Vignola-rails vervangen.

Belangrijke herstellingen werden wederom uitgevoerd aan vele bruggen.

Volgens overeenkomst met de gemeente Rotterdam werd, ten behoeve van het waterproject aldaar, eene vaste brug gemaakt in den spoorweg, ter wijdte van 7 Ellen.

De stations-terreinen te Amsterdam, 's Gravenhage en Rotterdam werden vergroot tot uitbreiding van dienst- en bijsporen. Aan de gebouwen werden de noodige herstellingen verrigt, voor het onderhoud gevorderd; bovendien is te Amsterdam de locomotief-remise vergroot.

Aan de werkplaats werd het nieuwe gebouw, ingerigt voor wagenmakerij en schilderswinkel, ter vervanging van dat ten vorigen jare afgebrand, voltooid en onmiddellijk in dienst gesteld. Tevens werd aanbesteed het maken van een steenen gebouw aldaar, ingerigt voor magazijn en bureaux, welk werk met het einde dezes jaars nagenoeg voltooid werd opgeleverd.

Op het station 's Gravenhage werd eene nieuwe waterinrigting gemaakt.

Op het stations-terrein werd eene kap gesteld, reikende over de beide hoofdsporen.

Aan het station Rotterdam werd, ter verruiming der vestibule voor den hoofdingang, een glazen afdak gemaakt met twee kantoortjes tot het afgeven van bagage en plaatskaartjes.

Buiten de telegraafgeleidingen van de maatschppij werden, even als ten vorigen jare, ook die van het rijk en der Ned. Telegraaf-Maatschappij volgens overeenkomst behoorlijk onderhouden.

Het stoomgemaal te Rotterdam voor de bemaling der Polders Cool, Schoonderloo en Beukelsdijk heeft geene dienst gedaan, ten gevolge van overeenkomsten met het bestuur dier polders en met de gemeente Rotterdam, waarbij die gemeente de bemaling van genoemde polders op zich neemt. Het stoomgemaal zal evenwel als reserve tot ultimo Maart 1863 in goeden staat moeten worden onderhouden.

Het aantal rijtuigen bestond op 31 Dec. 1862 uit 26 eerste klasse rijtuigen, benevens 25 eerste en tweede klasse rijtuigen (gemengd), 29 tweede klasse rijtuigen, 100 derde klasse rijtuigen, 94 wagens; te zamen 244 rijtuigen en 2 expressen wagentjes, dus 4 rijtuigen meer dan in 1861.

Gedurende 1862 werden 21 rijtuigen der 3de klasse gesloopt; er werden bijgemaakt 5 gemengde 1ste en 2de kl. rijtuigen en 21 rijtuigen 3de klasse, volgens het laatst aangenomen model. In het algemeen zijn de rijtuigen n zeer goeden staat onderhouden.

De 44 bestelwagens bestaan uit de volgende: 27 gewone bestelwagens, 2 platte of waschwagens, 15 handwagens, totaal 44 en 8 sleden.

Daaraan zijn belangrijke herstellingen en vernieuwingen verrigt.

De locomotieven en tenders hebben in het jaar 1862 in het geheel doorloopen 436,701 mijlen, zijnde voor elke locomotief gemiddeld 19,850 mijlen. In 1861 was dit in het geheel 402,535 mijlen, en per locomotief 16,772.

Het aantal mijlen door de rijtuigen doorloopen, berekend per as (as mijlen), bedroeg in 1862 voor de gezamenlijk rijtuigen 10,056,106, zijnde 350,266 as-mijlen meer dan in 1861.

Het aantal treinen gedurende 1862 was 7273 als: doorloopende treinen 3588, localetreinen 2877, extra treinen voor personen, goederen, vee, enz. 808 zijnde 1037 meer dan in 1861.

Het aantal treinen per dag voor de gewone dienst, was gedurende 1862: Van 1 Jan. tot en met 13 April 14; van 14 April tot en met 30 April 16; van 1 Mei tot en met 14 October 23; van 15 October tot en met 15 Dec. 17; van 16 Dec. tot en met 31 Dec. 15.

Het coke-verbruik door de locomotieven is 2,844,040 ℔. De coke werd in eigen beheer gedeeltelijk vervaardigd uit Engelsche steenkolen en gedeeltelijk aangevoerd van Newcastle upon Tyne. De prijs van de Delfshavensche coke bedroeg 59.94 cents, en van de Engelsche 91.70 cents per mud van 40 ℔. Er werd uitgegeven aan brandstoffen voor locomotieven: In 1862 *f* 48,009.38, zijnde eene besparing van *f* 13,712.41 op 1861.

Het verbruik van olie en vet voor de locomotieven is geweest 2454 kannen olie en 65 ponden vet.

De levering van het benoodigde water aan het station Amsterdam heeft, even als ten vorige jare, plaats gehad door de Duinwater-Maatschappij voor *f* 150 per maand.

De kosten, besteed voor reparatiën en vernieuwingen aan locomotieven, waren *f* 60,222.56; terwijl voor de reparatien en vernieuwingen der rijtuigen is uitgegeven *f* 41,325.17.

Het verbruik van gas kostte in 1862 op de stations *f* 5675.76, bestelkantoren *f* 652.47½.

Het verkeer langs den spoorweg is in 1862 toegenomen.

Ongevallen van eenige beteekenis hebben gedurende dat jaar niet plaats gehad.

De loop der treinen was op eenige uitzonderingen na zeer regelmatig.

In 1862 hebben de opbrengsten van het vervoer bedragen *f* 1,305,171.80½.

De opbrengst van reizigers is *f* 6523.58 hooger dan in 1861.

In het geheel zijn tegen verminderde prijzen vervoerd 235,268 reizigers met eene opbrengst van *f* 105,356.96; elk der stations heeft tot de ontvangsten bijgedragen als volgt: Amsterdam *f* 285,536.75½; Haarlem *f* 125,056.89; Leyden *f* 115,237.89½; 's Gravenhage *f* 269,711.31½; Delft *f* 79,334.91; Schiedam *f* 49,857.96½; Rotterdam *f* 258,741.13; vervoer van en naar de Halten *f* 96,592.25½; brieven-posterij en diversen *f* 25,102.69.

Gedurende 1862 werden 1,449,134 reizigers vervoerd. In de maanden Julij, Augustus en September hebben tusschen verschillende steden goedkoope volkstreinen geloopen, waarvan door 12,611 person. is gebruik gemaakt.

De afgegeven retourbilletten gedurende het geheele jaar bedraagt 110,000.

Ingevolge overeenkomst met de Nederlandsch-Belgische Spoorweg-Maatschappij, werden plaatskaartjes en livretten voor *voyages circulaires* in direct verkeer uitgegeven en toegelaten tot een gezamenlijk getal van 10,133 reizigers.

De opbrengst van het goederen-vervoer was *f* 246,622.30½. Het gemis van winter-vervoer, door het openblijven der vaart gedurende het jaar 1862, heeft eene mindere opbrengst van koopmansgoed veroorzaakt van *f* 8946.82½. Aan schadevergoeding is uitbetaald *f* 433.38.

De opbrengsten der telegraafdienst langs den spoorweg bedragen *f* 3031.85. Het aantal telegraaf-berigten gedurende het jaar 1862 verzonden was 6781. Het overzigt over het afgeloopen jaar leidt tot gunstige gevolgtrekkingen.

Spoorversmalling, verbinding met den Nederlandschen Rijnspoorweg te Rotterdam, aanleg van een zijtak naar Scheveningen, aansluiting aan den Noord-Hollandschen staats-spoorweg zijn het onderwerp van overeenkomsten, die reeds gesloten zijn, of het doel van werken, die thans worden voorbereid, en waarvan de uitvoering in de naaste toekomst ligt.

Uit het verslag omtrent de geldmiddelen deelen wij de volgende bijzonheden mede: De raad van administratie kan de voldoening hebben voor het exploitatie-jaar 1862 eene balans aan te bieden, waarvan de uitkomst op nieuw de deugdelijkheid der onderneming bewijst. De vrees, dat de geheel buitengewone omstandigheden, die in 1861 zulke exceptionele opbrengsten veroorzaakten, de vergelijking met het vorige jaar ditmaal ongunstig zouden doen uitvallen, heeft zich niet verwezenlijkt. De opbrengst van het reizigersvervoer heeft nog ruim *f* 6500 meer bedragen dan in 1861. De thans verkregen meerdere opbrengst kan veilig worden toegeschreven aan normalen vooruitgang in het verkeer. Het vervoer van goederen, vee, enz., bragt ongeveer *f* 8900 minder op dan in het vorige jaar. Dit ontstond doordien schier geene stemming in de scheepvaart plaats had. Het nadeelig verschil zoude veel aanzienlijker geweest zijn, zoo niet de doorgaande vooruitgang ook in het goederen-vervoer dit voor een groot deel vergoed had. De telegraaf der maatsch. heeft ongeveer *f* 700 minder opgebragt, hetgeen, ten gevolge van de vestiging van rijkstelegraafkantoren in alle steden langs den sporweg te verwachten was. De verpachtingen en verhuringen gaven ongeveer dezelfde opbrengst als dien de disponibele gelden minder bedroegen, o. a. door de uitbetaling van een voorloopig dividend op 1 Oct. 1862. De verschillende rubrieken te zamen genomen, hebben alzoo over 1862 *f* 6118.55 minder opgebrag dan over het vorige jaar; wanneer men echter dat jaar wegens de geheel buitengewone omstandigheden ter zijde stelt, is de opbrengst, in vergelijking met die van 1860, ruim *f* 77,000 toegenomen.

Alhoewel in 1862 de exploitatie met een grooter aantal treinen plaats had, zoodat ongeveer 1/10 meer mijlen werden doorloopen, zouden de uitgaven der exploitatie nog beneden die van het vorige jaar gebleven zijn, zoo niet het aanschaffen van 20 nieuwe rijtuigen der 3de klasse van verbeterd model, ter vervanging van minder goede oude, eene aanzienlijke uitgaaf veroorzaakt had. Het onderhoud van den weg heeft ongeveer *f* 3000 minder gekost dan het vorige jaar. Het onderhoud der gebouwen, enz. heeft ruim *f* 6500 minder gekost dan in 1861. De uitgaven tot onderhoud der locomotieven waren *f* 2000 hooger. De uitgaven voor rijtuigen waren ruim *f* 42,000 hooger dan het vorige jaar. De beweging en stationsdienst kosten ongeveer *f* 4000 minder, alhoewel het aantal treinen grooter was dan in 1861. Doordien in 1862 de stoombemaling buiten werking was, hebben de kosten, die in het vorige jaar ruim *f* 3500 bedroegen, zich nu bepaald tot ongeveer *f* 190. De uitgaven voor de algemeene dienst waren *f* 3500 hooger dan in het vorige jaar. Buiten de verpligte jaarlijksche uitloting van 24 obligatien zijn op 15 Julij 1862 afgelost, de van de geldleening, groot *f* 2,500,000 nog onuitgeloten 2283 obligatien. Het bedrag der renten is met ongeveer *f* 1000 verminderd door de jaarlijksche uitloting. Nadat uit de winst, buiten de renten en jaarlijksche aflossing, de som van *f* 35,380.19½ voor uitbreiding van werken en materieel betaald is, bedraagt het batig saldo *f* 425,195.32½. Daarbij is aan de aandeelhouders 6 pCt. over hun kapitaal kunnen worden toegekend, terwijl *f* 2500 voor belooningen aan sommige geëmploijeerden is bestemd, en *f* 32,565.11 in de reserve-kas wordt gestort. Buiten het reeds betaalde voorloopig dividend van *f* 20, kan derhalve thans nog *f* 40 per aandeel worden uitgedeeld. De waarde van den spoorweg is gedurende 1862 vermeerderd met *f* 207.24½ wegens afkoop van een servituut; met *f* 2693.76 wegens aankoop van een stuk weiland ter vergrooting van de werkplaats; met *f* 2150 wegens eene nieuw gebouwde wachters-woning; met *f* 39,711.36 wegens aanbouw van localen aan de werkplaats, die gedeeltelijk tot vervanging en gedeeltelijk tot uitbreiding van de in 1861 verbrande en toen afgeschreven gebouwen hebben gestrekt; en eindelijk met *f* 35,380.19½ wegens uitbreiding van werken en materiëel. De reserve-kas heeft gedurende 1862 *f* 6125.81½ aan renten opgeleverd. Die kas bezat op 31 Dec. 1862 eene waarde van *f* 169,422.11½, berekend tegen de prijzen, waarop de onderscheidene effecten, waarin het reserve-fonds belegd is, zijn gekocht. De werken tot uitvoering der concessie van 26 April 1860 (spoorweg Scheveningen-Woerden) hebben geen voortgang gehad, doordien de daartoe onmisbare onteigeningswet op 12 Mei 1862 door de Tweede Kamer der Staten-Generaal werd afgestemd. Aan vele verwachtingen sloeg deze noodlottige uitkomst den bodem in en menige last bleef als gevolg van reeds genomen maatregelen op de maatschappij rusten. Hoe weinig bemoedigend ook deze uitkomst mogt geweest zijn, meende de raad echter niets te mogen verzuimen, dat strekken kon, om den Hollandschen IJzeren Spoorweg in het algemeene spoorwegnet te doen opnemen. Ten dien einde werd op 27 Oct. 1862 met de N. R. S. M. het verbindings contract gesloten, dat op 24 Nov. door de algemeene vergadering werd goedgekeurd; terwijl de raad als uitvloeisel daarvan, en ingevolge magtiging van dezelfde vergadering, de concessie tot spoorversmalling op 10 Febr. 1863 reeds aanvaard heeft. Onder deze omstandigheden is het niet mogelijk, nu reeds den stand der nieuwe werken onder bepaalde cijfers te brengen en de raad moet zich dus vooralsnog bepalen tot de enkele mededeeling, dat een gedeelte van de daarvoor gesloten leening is aangewend, om het geheel resterend bedrag van de leening van *f* 2,500,000 af te lossen, en dat het overige voor de spoorversmalling en den aanleg van den zijtak naar Scheveningen beschikbaar moet blijven. Na de groote kosten, voor spoorvernieuwing en uitbreiding van materëel gemaakt, is zeker de spoorversmalling, niettegenstaande de subsidie van het rijk, voor de maatschappij eene zeer bezwarende zaak. De raad is echter overtuigd, dat ook de noodzakelijkheid van groote offers de maatschappij niet mag terughouden van mede te werken om den Hollandschen IJzeren Spoorweg, zoowel aan den Rhijn-Spoorweg, als welligt ook later aan den Noord-Hollandschen Staatsspoorweg te verbinden.

GEDRUKT TER DRUKKERIJ VAN HET ALGEMEEN HANDELSBLAD.